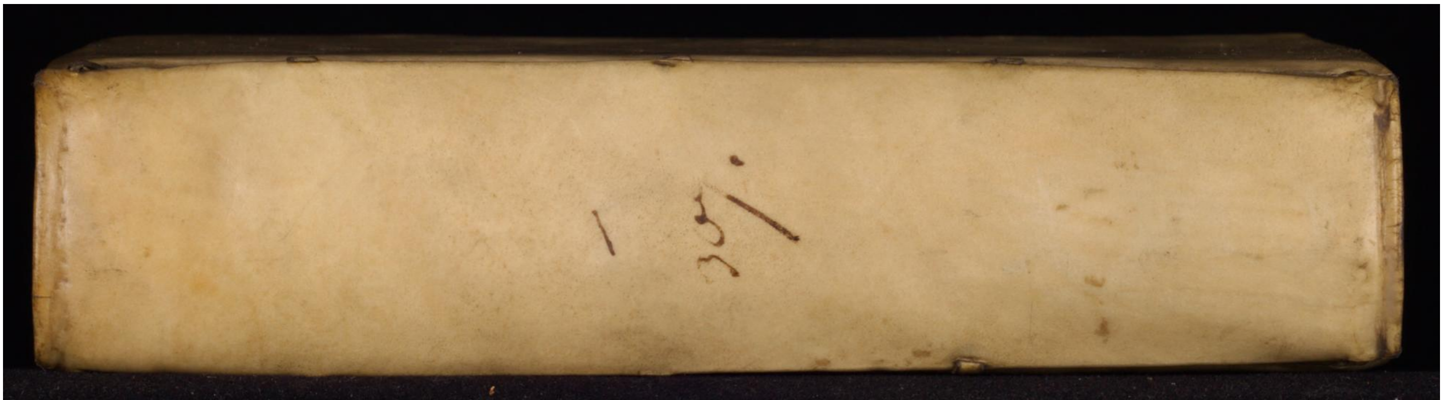
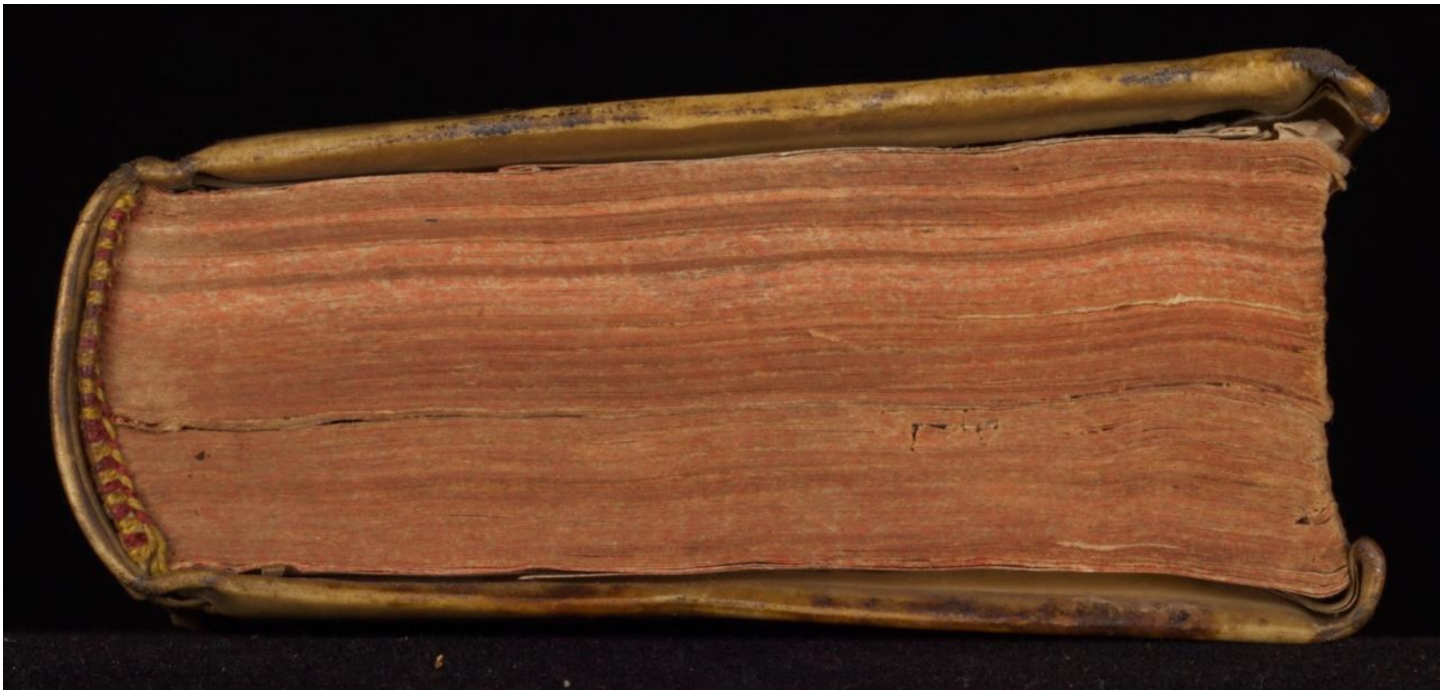

IOAN. LVDOVICI GANSII
D. MEDICI FRANCO-
FVRTENSIS

CORALLORVM HISTORIA,

QVA MIRABILIS EO-
RVM ORTVS, LOCVS NATA-
LIS, varia genera, præparationes Chymicæ
quàmplurimæ, viresque eximiæ
proponuntur.

ADVERSIS CLARIVS ARDET.

FRANCOFVRTI,
Sumptibus LVCÆ IENNISI.
ANNO

M. DC. XXX.

In Malevolum.

Crine ruber librum fertur mihi carpere, quis sit
Nescio: si sciero, væ tibi crine ruber.

NOBILISSIMO, ET ANTIQVA GENERIS PROSAPIA incluto,

DOMINO

IOANNI JOACHIMO Edlinger zum Gleinhofen / equiti Carinthio, Patrono meo officiosè colendo S. P.

DVAS *ob caussas*, NOBILISSIME ET STRENVE DOMINE, *corallium mihi videtur supra cæ[t]os Naturæ partus eminere, & sui ad[mi]rationem nobis excitare, nempè ortum [...]s & vires. Ortum si spectemus, mirabile [me]moratu est, quòd illud in imo maris in [mo]dum fruticis aut herbæ abiectissimæ [...]um in ramulos diffundatur, & ubi ma[tur]itatem assequutum est, ex aquis emer[su]m, aeris temperiei expositum, & cælesti [lu]mine perfusum, subitò lapidis duritie fir-*

 metur,

metur & in gemmam nobilissimam e[...] dat. Quod igitur sub aquâ vilissim[...] fuit, in superas auras euectum pristinâ c[...] ditione mutatâ in summo habetur pre[...] Huius similis est generis humani condi[...] Etenim divinâ providentiâ sæpius fit,[...] homines infimæ sortis, &, ut Catull[...] *loquitur, quibus*

----neq; servus est, neq; arca,
Nec cimex, neque araneus, neq[...]
ignis,
Et qui vel silicẽ comesse possu[...]

in amplissimo statu collocentur. Histo[...] arum monumentis proditum est, Abd[...] lonymum, *ob inopiam hortum exi[...] stipe colentem, & steriles eligentem her[...] (cui paupertatis caussa, ut plerisq́;, probi[...] fuerat) ab* Alexandro Magno *hort[...] fortè intrante subitò Regem salutatum, indutum veste purpurâ auroq́; distin[...] in regali solio collocatum fuisse. Idem[...] licet* Abdolonymo *accidit, quod co[...] lis euenire solet. Quod si plura à me exe[...] pla postulentur,* Agathoclem *patre [...] didissimæ conditionis natum regios ho[...] res consequutum esse constat. Coralli[...] quoq́; statum uniuersi cœtus Christiani[...]*

fe[...]

rt, qui in his terris humi repens demiſ-sq́;, tandem in cœlum ſublatus æternâ atitudine fruitur, ærumnarum ſuarum ulci ſolatio. Si vires coralij intueamur, ivinæ ſunt: & quas Natura ſexcentis her-s dedit, in hoc uno exiſtunt. Nam ut cæ-ras eius poteſtates ſilentio prætercam, thiſi, podagræ, hydropi, peſti mederi, & gros fœcundos reddere, incantationes & lmina propulſare dicitur. Quinetiam cum eſt, ut Chymici loquuntur, id eſt, nibus maximè repugnat. Spiritus quoq; c illo deſtillando elicitur, qui aurum & gentum ſolvit. Eâ re quidam ſecretio-s philoſophiæ cultores permoti, id pro ateriâ habere non dubitant, unde lapis hiloſophorũ & univerſalis omnium mor-rum medicina conficiatur. Valeant illi m ſuâ materiâ. Ego verò coralliorum eſ-ntiæ & tincturæ intentus, non unam rum libram Vulcano commiſi, neq; ta-en lapidem philoſophicum, aut illi quid-iam ſimile inveni, quanquam talia quæ-re animum nunquam induxi, gnarus urimos lapidem quærentes patrimonia a dilapidâſſe, & aurum ipſorum in auras anuiſſe. Ob id arcanis & obſcuris illis

 Her-

*Hermeticorum ſcriptis cautius incumben-
dum putavi, quòd compertum habeam
complures, qui animum ad illud ſtudium
adiecerunt, in eo tanquam apud Sirenum
ſcopulos hærentes conſeneſcere. Hos cum
enunchis comparandos cenſeo, qui ama-
tores maximi eſſe, ſed nihil valere dicun-
tur. Verum qui ſtudium chymicum ſic ex-
ercet, ut omnem laborem remedijs optimis
& probatiſſimis conficiendis impendat,
haud dubiè ſine adminiculo lapidis, ſi non
auri acervos accumulare, tamen rem fa-
miliarem augere poterit. Hoc ipſum ego a-
nimo volvens, inter alia negotia hactenus
in coralijs operam ponendam duxi. Dum
ex illis remedia quædam paravi, ſimul au-
tores varios percurrere, quicunq; ex ta
fuere, mihi libitum fuit. Itaque operæ pre-
cium me facturum putavi, ſi omnibus ea
de coralijs paſſim tradita ſunt, quæq; oculis
meis vidi & manibus effeci, in hunc li-
bellum congeſtis rem gratam atq; utilem
mihi & quibus natus ſum, amicis facerem.
Horum cum Te principem eſſe,* Nobiliſ-
ſime Domine, *& ſummâ me benevolen-
tiâ proſequi certus ſim, nefas habeam, ni
illum nomini Tuo conſecratum eam.*

quidē

quidem amicorum & fautorum ſat habeo, qui ad promittenda officia, ut mos eſt huius ſeculi, promtiſſimi ſunt, ſed ubi operâ ipſorum mihi opus eſt, frigent: Te verò inprimis patronum huius libelli conſtituere auſus ſum, quòd inter alias virtutes tuas maximè candorem animi & germanam fidem perſpexerim, tum quod medicamentis arte Chymicâ paratis uti conſueveris, præcipuè ex corallijs, quorum incredibilem efficaciam jamdudum expertus es. Accipe igitur quicquid hoc muneris eſt, & eius proſpero uſu valetudinem tuam diligenter cura, meq; ſolitâ benevolentiâ complecti perge. Dabam Francofurti ad Mœnum menſe Septembri. A. O. R. 1630.

Tuæ Nobiliſſ. A. obſervantiſſimus

JOANNES LUDOVICUS Gans Med. D.

IN CORALLIORVM ET VNIO-
num historiam

CL. V. D. IOH. LVDO VICI GANSII, MEDICI ET Poëtæ incluti.

Littore Erythræo baccam quæ intermicat algas
Nunc-gemmam &, pelago quæ modò vime[n]
erat,
Gansiades *gemino seductus Apolline, vulgo*
Dum promis tenebris eloquioq́ue polis,
Atq́ue ea Phœbéis & Hygeiæ *munera templis*
Infers, & vires ingeniumq́ue doces:
Adfuit ipsa tibi auxilio Natura, *&* Hygeia,
Et Venus, Oceanusque, *&, puto,* trina Cha-
ris,
Inspirare tuis certantes numina chartis,
Quisq́ue sua, invidiam & sæcula quis superent.
Limine & hæc primo, procul esto profane, *li-*
belli,
Edicit, sacer est, *Phœbus Apollo tuus.*

Mente & corpore juxta æ-
ger amicus amico nega-
re tamen nequivi

SUFFRIDUS SIXTINUS
ICtus, Amsterdamensis.

Ad

Ad Virum CL.

Dn. IOANNEM LUDOVICUM Ganß / Medicinæ Doctorem, Tractatum de Coralliis edentem.

SIc est quidem, nil scribitur, nil dicitur,
Scriptum priùs, dictumque quod non sit
prius.
Cur ergo, *Ludovice*, de Coralliis
In publicum misso libello disseris?
An est futurus hic labor frustraneus?
Absit: quod olim est omnibus laudi datum
Quotcunq; literariam ausi sunt suis
Rem promovere seriò laboribus,
Idem tibi auso, quæso, quî non sit quoque
Laudi? laboris non nisi laus præmium est.
Audacter ergo literariæ rei
Prodesse scriptis perge posthac pluribus.
Pro publicatis quid meres Coralliis?
Famæ corollâ sempiternæ dignus es.

Ad eundem.

Cento Virgilianus.

Æn.4. *Quid struis, aut quâ spe, rebus servate secundis,* Æn. 1.
Æn 4. *Fundamenta locas? moliris laude laborem?* Æn. 4.
Æn.10. *Extulit ardentem tantarum gloria rerum* Æn. 4.
Æn 10. *Irritatq́ virum? tua si (mihi certa) voluntas,* Æn. 4.
Æn. 4. *Mens immota manet, rebus jam ritè paratis,* Æn. 4.
Æn. 4. *Perficere est animus, factum fortuna sequatur.* Æn. 4
Æn. 1. *Perge modò, invidiâ rumpantur ut ilia Codro.* Eclo. 7.
Æn.12. *Autor ego audendi tantarum in munere laudũ.* Æn. 8.
Æn. 1. *Perge modò, inceptumq́; unà decurre laborem.* Geo. 2.
Æn.12. *Perge, decet, sunt hîc etiam sua præmia laudi,* Æn. 1.
Æn 4. *Diis equidem auspicibus: nec te labor iste gravabit,* Æn. 2.
Æn. 3. *Ne dubita, feret hac aliquam tibi fama salutem,* Æn. 1.

Ecl.2.	*Nec te pœniteat, olim meminisse juvabit.*	Æn.1.
Æn.4.	*Nam quid dissimulo, semper celebrabere donis,*	Æn.8.
Æn 1.	*In freta dum fluvii current, dum piscis amabit*	Ecl.5.
Æn.12.	*Fontesq; fluviosq;, polus dum sidera pascet,*	Æn.1.
Ecl.5.	*Dumq; thymo pascentur apes, sol duplicat umbras,*	Ecl. 2.
Æn.1.	*Semper honos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.*	Ecl. 5.

GEORGIVS SCHILE.

IN CL. V. JOH. LVDOVICI Gansij de Corallis librum.

QVæ patria, unde genus, nitido vis quanta corallo,
Et quæ sit pulchri gratia, Iane, doces.
Ipsa suas arctæ dotes Natura papyro
Occulit, ipsa tibi tam graue dictat opus.
Vilius hinc aurum est, hinc gemmæ rarior usus,
Et lapides mavult pulcra puella tuos.
Illius hunc labijs Mater dedit alma colorem,
Provocat hoc unum basia nostra decus.
Quare quicquid erit gemmarum auriq; nitentis,
His tuus includi debet, amice, liber.

Francofurti ad Mœnum
præscripsi in transitu

MARTINVS OPITIVS.

INDEX

INDEX AVTORVM, quorum operâ usus est autor.

A.

Cato

I.

Iohannes Langius.
Iohannes Poppius.
Iohannes Platearius.
Ioubertus.
Iſiodorus.
Iulius Solinus.
Iacobus Zuingerus.
Ioſephus Quercetanus.
Iacobus Weckerus.

L.

Levinus Lemnius.
Leonhardus Fioravante.

M.

Marbodeus.
Metrodorus
Muſæum Calceolarianum.

N.

Natalis Comes.

O.

Ovidius.
Orpheus.
Oſwaldus Crollius.

P.

Philippus Müllerus.
Proſper Alpinus.
Plinius.

Petrus

ELENCHVS CAPITVM.

NObilis emergit moriendo gemma Corallus,
Qui ſub aquis vivens vilis, ut alga, fuit:
Sic pia gens hominum, licet abjectiſsima vivat
In terris, felix poſt ſua fata manet.

CORALLIORVM HISTORIA.

CAPVT I.

PRAEMISSA CORALLIORUM laude carmen Orphei de iisdem exponitur.

INgentes gratias debemus priſcis Medicinæ ſcriptoribus, qui æterna nobis monumenta reliquerunt. Inter illos Hippocrates præcipuus Medicinæ fons, Galenus flumen habetur: cæteros medendi proceres rivulos eſſe cenſemus, omnes ex unâ origine manantes, unde ſcientiam noſtram combibere ſolemus, quicunque Æſculapij ſub regno ſumus. Quanquam admiranda ſunt, quæ ab antiquis tradita accepimus: Attamen ſi ſeculi noſtri felicitatem cum antiquitate compares, plurima re-

mediorum genera inventa videas, quibus ſua Galenus ac Hippocrates poſthaberent etiam ex orco reducti. Nam ut innumerabiles penè medicaminum formandorũ modos Chymicis tantùm cognitos præteream, unum Coralium veteres quàm plurima neſciviſse fidem faciet, quippe elegantiores ejus præparationes noſtrum ſeculũ invenit. Rurſum, quod nos jam latet, diligens poſterorum inveſtigatio in lucem proferet. Cæterum Hippocrates, quòd ſciam, de Coralio verbum nullum fecit: & Galenus negligenter ejus meminit, qui alioqui medicamentorum vires accuratè & copiosè memoravit. Arabes quidem ſcriptores ob eximiam illius poteſtatem magnam ei laudem tribuunt, ſed veram ejus præparationem, quàm Chymici profitentur, vel celavêre, vel ignorarunt. Verùm Paracelſus Chymicorum agmen ducens, Coralium, inquit, à perito artifice elaboratum, medicinam eſſe omnibus mundi theſauris potiorem. Idem ſui temporis Medicos dixit

xit ignaros Medicinæ, quòd vim Coralij neſcirent, ratus magnam ſcientiæ partem illis defuiſſe, qui Coralij naturam non haberent compertam. Itaque recentiores hoc priſcos antecedunt, quòd de Coralio ſpiritum, liquorem, oleum, ſal, magiſterium, tincturam, quintam eſſentiam & alia multa conficere nôrunt, ſumma graviſſimis morbis remedia. Quæ ad plenam Coralij cognitionem & ejus multiplicem ad uſus medicos elaborationem pertinent, non ab uno ſcripta auctore, ſed ſparſim apud diverſos extant. Quanquam Angelus Sala, homo inter rara Chymicorum exempla libro de Antimonio editurum ſe anatomiam Coraliorum promittens, haud exiguam Chymiæ cultoribus ſpem injecit: tamen mutato forſan conſilio editionem adhuc ſuppreſſit, aut vulgatam oculis uſurpare mihi non contigit. Hanc ob cauſam coraliorum hiſtoriam ſcribere aggreſſus, quæ ab univerſis autoribus de illis tradita ſunt, & quæ uſu ac operâ mea vera eſſe comperi, hoc li-

bro cuncta complectar. Hæc molienti mihi venit in mentem Orpheus Philoſophorum & Poetarum vetuſtiſſimus, qui Coralium inter lapidum precioſiſſimos collocatum inſigni carmine proſequutus, in rem meam futurus videbatur. Is auctor, cum nec mihi ſuppeteret, & omnes bibliopolarum tabernas perreptanti mihi nuſpiam ſe videndum offerret, tandem deſiderio & optatis meis ſatisfecit vir Clariſſimus & Iuris Conſultiſſimus Suffridus Sixtinus meus Patronus & amicus ſummus, qui mihi Orphea, de bibliothecâ ſua quàm nobiliſsima depromtũ non denegavit. Itaque ejus carmen, quo coralium inclytum eſt, hujus libri initiũ mihi erit. Verſio latina ei adjecta Renati Perdrierii eſt, non mea. Quæ verò carmen Orphei ſequuntur, cũcta Commentarij loco erunt, unde locis ejus obſcurioribus lucem haud exiguam acceſſuram ſpero.

Orphei

Orphei Carmen de Coralio.

ὅθι δ' ἀμαλδυνέειν σκορπήϊα κέντρα δύναται
καίπερ σπίδνοιο μένος μέγα κουραλίοιο
ἐ παλαμναίην ἀνεμώλιον ἀσπίδα θεῖναι.
ίδε δέ μοι πάντων περιώσιον ὅσσα φύονται
ιβος ἀκειρεκόμης φύσιν ἔμμεναι ἐξ ἑτέροιο
θεῖ τ' εἰς ἕτερον στρωφώμενος εἶδος, ὅτις τοι
ῦδος κεν φαίη, τὸ δ' ἐτήτυμον ἄρα τέτυκται.
ωρὴ γὰρ βοτάνη πρῶτον φύει, οὐδενὶ γαίῃ
αφυτῶν ἴσμεν στερεὴν τροφὸν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
ρυγέται, ἵνα φῦκ', ἵνα βρύα γίνετ' ἐλαφρά.
ὰρ ἐπεί κ' ἔλθῃσι μακραὶν μένη ποτὶ γῆρας
ι μὲν ὁ φύλλα περιφθινύθουσιν ἀφ' ἅλμης
ῃ δ' ἐν βένθεσιν ὑπὸ φλοίσβοιο θαλάσσης
ται, ὄφρα κύματ' ἀποπτύσσοι αἰγιαλόν δε.
δ' ἄρ ἐξαπίνης μιν ἀναπνεύσασαν ὑπ' αἴθρην
ους', οἱ περ ἴδοντο κρατυνομένην ὀρόωσι.
ν δ' οὐ μετέπειτα πάγῳ περιπαχνωθεῖσα
ῦται. καὶ χερσὶν ἐνοκριθέντα τρῆσι
ιαφάεις λίθον ὃ πρὶν ἔχων ὑγρὸν δέμας ἦεν.
α μὲν οὕτω βοτάνης ἔτι οἱ μένει οἷον ἔην περ
κλάδοι, ὅσσα τε σφιν ἀκρόδρυα προσπεφύασι
ἐβλάστησε καὶ ἐτράφη εἰν ἁλὶ ῥίζα.
ς θ' ὅς περ ἔην φλοιός κεν λάϊνος ἐστί.
ωλὴ δήεια θεωμένου ἐς φρένα σεῖο
ται, ἐγὼ δ' οὐκ οἶδ' ὅτι μοι θελκτήριον ἰδόντι
πὶ πραπίδας καταλείβεται, οὐδὲ δύνανται
ορεσθῆναι θεωμένου, ἀλλά με θάμβος
ται στέρνοισιν οἰομένου τέρας εἶναι
πιστεύων περ ἔολπά μιν εἶναι ἄπιστον
τε γοργείην μὲν ἐπώσιον ἀνθρώποισι
αλέην κεφαλὴν φάτις ἔμμεναι. οὐδ' ἄρα περ σοῦς
της πέλεται, ψευδὲς τέρας ἠγήσατο,
α γὰρ περ σπίδνην δρακοντοέθειραν ἀκούεις
τος νεάτοισιν ὑπὸ κρημνοῖσι δαμεῖναι
ιον ἀργαλέην ἐρεβώπιδα κῆρα μέλαιναν

ἀνθρώπων οἷσιν κεν ἐπ' ἀνδροφόνῳ βάλεν ὄσσε
οἱ μιν δεῖμα πέλωρον ἀτάσχετον ἀθρήσαντες
αἴσῃ λάϊνοι τεθνειότες ἑστήκασιν
τὴν δ' οὔτ' εὐρύστερνος ἐναντίον ἀτρυτώνη
δέρκεσθαι μενέαινεν ἀδείμαντός περ ἐοῦσα
χρυσάορα περσῆι φονευομένην περ ἰδέσθαι
οὔτε κασιγνήτῳ κέκλετο κρατερόφρονι φωτί.
ἀλλὰ δόλῳ θήρειον, ἀφάρπασεν αὐχένα κούρης
ἦκα μάλ' ἐξόπιθε γαμψώνυχον οὐ περὶ δύσης
ἀμφιβαλὼν ἅρπην κυλληνίδα λευκανίῃσι.
τῆς δ' ἄρα καὶ φθιμένης περ ὀλέθριος ἔσκεν ὀπωπὴ
καὶ συνεροῦ κρονίδαο μολὴν ὑπὸ δῶμα κελαινὸν
πολλοῖς αἴσιμον ἔπλετ' ἐναιρομένης ὑπὸ νεκρῆς.
ἀλλὰ τότ' αἰγιαλόνδε φόνῳ πεπαλαγμένος ἥρως
ἐλθὼν εἰσῆκε λύτρον ἀποπλώειε θαλάσσης
θερμὴν ἐξ ὁμάδου κεφαλὴν ἔπι καὶ τρομέουσαν
γοργείην κατέθηκεν ἐπὶ χλοεραῖς βοτάνεσσι.
ὄφρα δ' ὅγε δίνῃσιν ἀνεψύχεσκε θαλάσσης,
στείχων ἐκτ' ὀλοοῖο πόνου δολιχῆς τε κελεύθου,
τόφρα δὲ πορφυρέοιο διαινόμενοι κορέσαντο
αἵματος, οἱ ῥὰ κέχυντο χαμαὶ ὑπὸ κρατὶ θάμνοι.
ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν αἶψα θοαὶ πόντοιο θύγατρες
λύθρον ἐπεσσύμεναι θάμνοις περιπήγνυον ὥραι.
πήγνυον δ' ὥς τε σε παγχαλίθον στερεὴν οἴσεσθαι.
οὐδέ τ' ἔην οἴσεσθαι, ἐπεὶ στερεὴ λίθος ἦεν.
ἐκ δ' ὄλεσεν βοτάνης ὑγρὸν δέμας, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
ὀλομένης πάμπαν βοτάνης οὐκ ὤλεσεν εἶδος.
τὴν μὲν ἄρα χροιὴν ἐξ αἵματος ἔσχεν ἐρυθρὴν
ἀμφασίη δ' ἥρωα λάβε θρασὺν, ὡς ἐνόησε
ἐξαπίνης μέγα θαῦμα, τὸ καὶ πέλας αἶψα κιοῦσα
διογενὴς πολύμητις ἐθαύμασεν ὀβριμοπάτρη.
θῆκε δ' ἀδελφειοῦ κλέος ἄφθιτον, ὥς κε πέλοιτο
αἰεὶ κουραλίου προτέρην φύσιν ἀλλάσσεσθαι
ἐν δὲ βίην οἱ δῶκεν ἀπειρεσίην ἀγελλῇ,
φῦλα φυλασσέμεναι κρυερὴν εἰς φύσιν ἰόντα.
ἣν δολιχὴν ἕρπων ἐς ἀταρπιτὸν εἴμιν ἔχοι οὔτις
ἢ περάαν ἅλα δῖαν ἐϋσέλμῳ ἐνὶ νηῒ

καὶ γὰρ ἐνυαλίοιο θοὸν δόρυ μαινομένοιο,
καὶ χόλον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληιστήρων,
καὶ πολιὸν νηρῆα κυκώμενον ἐξυπαλύξαι
ἐσθλὴ κουραλίοιο βίη θνητοῖσιν ὀπάσσαι.
γλυκιὼ δ' ἐρεκύδιμον ἀτέρβεα τριτογένειαν
σφωϊτέρων καμάτων ἐπαμύντορα κικλήσκουσιν.
φάρμακα δ' ὅσσα πέλονται ἀτάσθαλα, καὶ καταδεσμοὶ
ἀραί τ' ἀγνάμπτοισιν ἐριννύσι πάγχυ μέλουσι
εἴτε μίσος κεύθων οἰκοφθόρον ἐχθρὸς ἐνάησεν
ἀνὴρ, εἴθ' ὅσσα λύματ' ἐπὶ σφίσιν, ἠδ' ἐπαοιδὰς
σχέτλιοι ἀλλήλοισιν μεγαίροντες τελέθουσι
πάντων ἀντίλυτον δήεις κρατερώτατον εἶναι.
κόψας δὲ σπείρον ξανθῇ δὴ μήτερι μίσγων
καί τοι λοιγὸν ἅπαντα τεῆς ἀπάνευθεν ἀρούρης
αὐχμούς τ' ἐξελάσει, σταχύων γλάγος ἐκ πίνοντας.
ἀτηρήν τε χάλαζαν ἀπειρεσίοισι βελέμνοις
ἀγρῷ τραῦμα φέρουσαν ἀμήχανον ἐξακέσασθαι.
βρωτήρων τ' ἐπὶ τοῖσι γένος πάντων ἀλαπάζει.
εὐλάς τε, κάμπας τε καὶ ἐθειρήν ἐρυσίβην.
ἥ τε κατ' οὐρανόθεν πταμένη ποτὶ καρπὸν ἐρυθρὴ
ἀμφὶ περὶ σταχύεσσι περισμύχουσα κάθηται
ἔκ τε μυῶν ἀγέλας, ἔκ τ' ἀκρίδος ἄπλετον ἔθνος
ῥαίσει, καὶ κρονίδαο παραΐσσουσι κεραυνοί.
παιδὸς ἐοῦ κλέος οὔτι ἐτέσιον ἀζομένοιο.
κεῖνο πολὺ πρώτιστον ἀνερχομένοις περάτηθεν
κουράλιον θνητοῖσι φέρων πόρεν ἀργειφόντης
τοῦ δ' ἀκρήτοιο μετ' οἴνου πινέμεν αἰεὶ
μέμνεο. πευκεδανοῦ ἕνεκ' ἀσπίδος ὥσπερ ἔειπον.

Scias verò molliri scorpionis aculeos posse,
Etenim robur magnum coralli,
Et Palamneum ventosum Clypeum ponere,
Illiusq; mihi omnium superfluum quacunque generantur,
Phœbus intonsus naturam esse ex alio,
Loquiturq; in aliam versus formã, quod aliquis tibi

Mendacium ostenderet: illud verò verum jam paratum est.
Viridis enim herba primùm generatur nulli terræ,
Quam sanè herbis scimus sterilem nutricem, sed in Ponto
Infructuoso, vt algæ, vt musci fiunt lenes,
Sed postea venit tabescens ad senectutem.
Etenim folia corrumpuntur à mari,
Ipsa verò in profunditatibus sub spuma maris
Natat, vt fluctus expuant ad littus.
Huc jam è vestigio ipsam respirantem sub æthera
Dicunt; qui quidem videbant fortificatam visam fuisse.
Diu verò non posteà rupi fixa
Indurescit, & alligata manibus tuis
Attrectas lapidem, qui prius habens humidum, corpus erat.
Forma quidem igitur herbæ adhuc ipsi manet, qualis erat,
Ramiq; & quicunq; ipsis fructus adnati sunt.
Et quæ ipsi germinavit, & nutrita est in mari radix,
Cortexq; qui quidem erat cortex, lapideus est.
Delectatio verò jucunda spectante in mentes te
Ascendet. Ego vero nescio quòd mihi mulcimentum videnti,
Semper ad præcordia resoluitur, neque possunt
Oculi satiari spectantis. Sed me stupor
Movet pectoribus existimantis monstrum esse.
Et ipsi credens sanè speraui ipsum esse infidum.
Sed sanè gorgoneum quidem stolidum hominibus
Horrendum caput fama esse. neq; jam Perseus

eleriter volans est mendax monstrum existimari.
orgonem enim Perseida draconis comam haben-
tem audis,
tlantis vltimis sub præcipitiis domasse
irginem molestam, Erebi faciem habentem, par-
cam nigram
ominum quos quidem super cruentos jecit oculos,
ui ipsum timorem immensum tolerauerunt vi-
dentes,
ato lapidei mortui steterunt.
lam verò neq; lato pectore contra Atrytone
ideri cupiuit: informidabilis quidem existens,
uro abundante Perseo occisam sane videri,
eq; fratrem jusserat fortem mentem habentem
hominem,
ed dolo variam surripuit ceruicem puellæ,
uiete valdè retro curuos vngues habentem non
prævidente,
ircumponens harpam Cyllenidem gutturi.
la verò jam & perdita perniciosa erat facies,
t odiosi Saturni venire sub domum nigram,
ultis fatalem, erat occisa submortua:
ed tunc ad littus cæde pollutus heros
eniens tabem lavit mari,
alidum ex congregatione caput adhuc, & præda-
tum,
orgoneum reposuit in viridibus herbis.
onec verò ille gurgitibus respiravit maris,
cedens ex pernicioso labore, longaq; viâ.
amdiu verò purpureo madefacti satiati fuerant
nguine, qui sanè fusi erāt humi sub capite frutices:

Cir-

Circaq; jam ipsos statim celeres Ponti filiæ
Cruorem impellentes, fruticibus concretæ sunt oræ:
Concretæ sunt, ut lapideam omninò carinam existi-
masses.
Neq; suam existimasses, quoniam carina lapis erat
Perdiditq; ex herba humidum corpus: sed tamen
Perdita omninò herba, non perdidit formam.
Illum quidem diuturnum habuit ex sanguine rubo-
rem,
Taciturnitas verò heroa cœpit audacem, ut cogno-
vit
Repentè magnum miraculum, quod & propè statim
accedens,
A Iove genita prudens, admirata est fortem haben-
patrem:
Posuitq; fratris gloriam incorruptam, ut esset
Semper coralii priorem naturam mutari.
Inde vim ipsi dedit magnam ἀγέλη,
Folia custodire in frigidam naturam euntia:
Vel longam repens in viam, si ipsum habeat ali-
quis:
Vel transire mare divum, rudentibus bene instructâ
in navi:
Etenim Martis fortem hastam insanientis,
Et iram cruentam fugere à piratis,
Et canum Nerea lugentem effugere,
Bona coralii vis mortalibus præbet.
Dulcemq; verò ad gloriam incitantem intrepidam
Tritogeniam,
Suorum laborum adjutricem vocant.
Pharmaca verò quæcunq; sunt impia, & vincula,

Exc-

Execrationesq; inflexibilibus Furiis omninò curæ existentes,
Sive odium latens domi perniciosum non cognovit
Vir, & quod sordes in ipsis & incantationes,
Quæ inter miseros invicem invidentes fiunt,
Omnium coralium invenires fortißimum esse.
Contundens verò semen flavæ Cereri miscens,
Et tibi pestem omnem tua ex terra
Siccitatemq; terræ efferet, ex spicis lac bibentem,
Insuperabilemq; grandinem innumeris jaculis
Agro vulnus ferentem incurabile.
Vermium præterea genus omnium populatur,
Vermesq;, erucasq;, & pruinam,
Quæq; infra ex cœlo volans ad fructum rubra
Circumspicis circumfusa sedet,
Et mures innumeros, & locustarum innumeram multitudinem
Perdet, & Saturni præteribunt fulmina,
Filiæ suæ gloriam annuam venerantis,
Quod prius venientibus à finibus,
Coralium mortalibus ferens præbuit Archicida.
Tu verò mero cum vino bibere semper
Recordare, lethalis causa aspidis, ut dixi.

IDEM CARMEN LATINVM

Hannardus Gamerius fecit, quod eorum gratia, qui vtramque Phœbi artem colunt, adjiciendum putaui.

Vlnera quæ fecit per acumina Scorpio caudæ,
Lethalesq; notas serpentum dente paratas
Coralii virtus sacro medicamine tollit.
Rettulit ipse mihi præsenti Phœbus Apollo,
Coralii vires aliis excellere rebus,
Quas Natura suo nascentes more creavit:
Vtpote cui solito veterem deponere formam
Primæ dissimiles tribuit Deus ipse figuras:
Quæ res falsa queat, vel saltem fabula dici,
Nî monumenta rei certæ pius vsus haberet.
Provenit è viridi, cum primùm nascitur, herba,
Quæ non fixa solo, sed tanquam muscus & algæ,
Invenit in medio naturæ semina Ponto:
Pòst senium patiens in læso frondis honore,
Amissis foliis mediæ maris innatat undæ,
Dum spumante salo fluctus ad littora volvant,
In quibus (ut dicunt, qui se vidisse loquuntur)
AEthere sub nudo positum firmatur, & inde,
Quod manibus poterat tractatum molle videri,
Fit subitò molli durum de vimine saxum.
Forma priùs consueta manet, sed ramus in ipsis
Frondibus, & fructus, & qui radicibus olim
Truncus erat natus, cum toto cortice saxum est.
Si fortasse tibi contingeret ista videre,
Ilicò mille tuum pertentent gaudia pectus,

Ac, velut istarum rerum tangebar amore,
Qui magis atq; magis cupidusq́; avidusq́; videndi
Intentis oculis miracula visa notabam,
Monstra locuturo vix ausus credere Phœbo:
Sic eadem spectans satiari velle recuses.
Fama fuit veras non Gorgonis esse figuras:
At modo: cum fieri re comperiamus & istud:
Quis neget implicitas capiti pro crinibus angues?
Persea quis dubitet velociter esse volantem?
Et vacuum celeres jactare per aera pennas?
Scis equidem domitam gelido sub Atlante Medusam,
Exitium multis & noxia damna parantem
Supplicium Persi victori morte dedisse:
Nam quos ipsa suis oculis horrenda notârat,
In durum silicem conversi protinus ibant:
Unde nec armipotens bellatrix Gorgona vidit,
Nec tulit à caro superatam fratre videri,
Donec ei Perseus à tergo fortiter ictæ
Cervicem variam falcato frangeret ense,
Et caput anguiferum clypeato conderet ære:
Quæ capitis facies quamvis occisa fuisset,
Perniciosa tamen fuit: & crudelis imago
Conspectos Erebi nigras transmisit ad umbras.
Cæde madens Heros Perseus ad littora venit,
Pollutasq́; manus victrices abluit unda,
Gorgoneumq́; caput (quod adhuc sentire putabat)
Ipse super virides deponit sedulus herbas,
Donec in æquoreis post bella viæq; labores
Respirasset aquis, & vis nervosa redisset.
Interea capiti substratæ molliter herbæ

Sa-

Sanguine purpureo sibi contraxere rigorem,
Quas pelagi Nymphæ concretas esse videntes
In solidum lapidem mox condensantur & ipsæ,
Ac in purpureo perstat mansura colore
Forma vetus plantæ, sed formæ deficit humor.
Dum videt atq; stupet factum mirabile Perseus,
Venit consilii dives Tritonia virgo,
Et propè consistens nimis admirata, quid esset,
Munera germani probat immortalia fratris,
Vt, qui Coraliis mutari posse dedisset,
Aut oblivisci naturæ semina primæ:
Frigida vis foliis naturæ temperat usum:
Coraliis verò Deus hos afflavit honores,
Vt, quicunq; gerunt, & habent præsentia secum,
Per mare, per terras post mille pericula tuti,
Piratas fugiant, & canum Nerea vitent,
Prosint Palladiæ miscenda laboribus arti,
Atq; venenatos pellant è corpore potus,
Subveniant homini ferratâ compede vincto,
Impediantq; malas præclaris viribus artes,
Atq; latens odium, tacitæq; domestica pugnæ
Prælia per miseram paßim grassantia plebem
Invidiamq; doment, seu sordibus illa notetur,
Seu dictis magicis & carmine vindicet iram.
Semina frumento si sint permixta serendo:
Protinus excultis pestes vertentur ab agris,
Et spicæ steriles non conspicientur in illis,
Sed nocitura satis grando cessabit ab imbre,
Et populabundi non pergent lædere vermes.
Erucas etenim locustas atq; pruinas,
Et mures varios ea semina trita necabunt,

Aver-

vertentq; suis ab agris genus omne malorum,
nec obesse queat Cerealia dona foventis
ulmen triste Iovis, quod in ignibus accipit ignes.
ercurius vigilis mactator providus Argi,
s in Coralio mortalibus obtulit artes,
vires docuit: quibus ut confidere poßis,
sce quòd à vino soleat prodesse bibenti,
uem pupugit serpens, vel acuto vipera telo.

cce à meis quoq; Musis dictatum mihi carmen, quod si non tale est, quale à me expectabas, lector, scito non meum id esse, sed Orphei, hoc est, è Græcia in Latium difficili viâ deductum.

DIsce, venenatus quem Scorpio læsit & Aspis,
Coralio melius non medicamen habet.
c retulit Phœbus; Vis huic est maxima rerum,
Quas natura suo protulit alma sinu.
oc aliam sumit speciem, cedente priori,
Vera loquor, quamvis non habitura fidem.
amq; sub æquoreis hoc primum nascitur undis
Herba virens: pingui surgere nescit humo.
on secus ac rerum vilißima nascitur alga:
Haud aliter, musci quàm genus omne maris.
c ubi jam languens senio marcescere cœpit,
Hanc spoliat foliis æquoris unda suis.
æc levibus tandem spumis vectata profundi,
Littoris ad terram, fluctibus acta, venit.
ëre durari, simul ac emerserit undis,
Pòst fixam in durâ rupe manere ferunt.

Rupi-

Rupibus hærentem si cui contingere detur,
Iam lapidem dicet, quæ prius herba fuit.
Effigiem plantæ retinet, ramosq; priores,
Et pariter fructus gestat, ut ante, suos.
Quin etiam radix, à quâ summittitur orta,
Cortice cum duro conspicienda manet.
Hoc tibi spectandi fieret si fortè potestas,
Lætitiæ posses non habuisse modum.
Hoc ego cùm fixis primum mirabar ocellis,
Non animus potuit se satiare meus.
Obstupui, monstri speciem ratus esse marini,
Nec potui dictis credere, Phœbe, tuis.
Fama per immensum dilapsa volaverat orbem,
Horrendum visu Gorgonis esse caput.
Fabula nec vana est, toto notißima mundo,
Qua fertur monstri Perseus esse genus.
Persea nam memorant, imitantem crine draconem
Gorgona, in Atlantis perdomuisse jugo.
Hæc vbi in adversos crudelia lumina torsit,
In lapides versos fecit adesse viros.
Cujus terribilem Tritonis cernere frontem
Horruit, Inachides cùm superasset eam.
Ille sed insidiis raptâ cervice puellæ,
Huic non prævisо confodit ense gulam.
Nam caput anguiferum, quamvis sit cæde peremptum,
At stygias multos præcipitavit aquas.
Tunc pelagi properans ad littus Abantius Heros,
Sanguineo sparsus membra cruore lavat.
Tum caput exanimum virides abjecit in herbas,
Donec fessa viâ membra refecta forent.

Interea

...terea frutices satiavit sanguinis humor,
Qui positum monstri sustinuêre caput.
...is visis cæpère Deæ durescere ponti,
Hisq; velut lapidis forma rubentis erat.
...ec minus hæc cernens Danäes miracula proles
Narratur miris obstupuisse modis.
...ræterea patrio Tritonia vertice nata,
Heic se mirandum cernere dixit opus.
...nde suum voluit Cœlestibus addere fratrem,
Coralio speciem quòd daret usq; novam.
...inc quoq; coralio venit miranda potestas,
Hujus & accessit frigida vis foliis.
...uisquis iter tentat, terraq; mariq; viator,
Coralii durum nîl patietur ope.
...i bellatricis Numen venerabile Divæ
Poscet, opem cæpti, ne sibi ferre neget.
...incula nec metuet, nec pocula tetra venenis,
Quodq; dat Eumenidum turba severa mali.
...oralium nullis odium succedere tectis,
Nec magicas artes pondus habere sinit.
...i mistum Cereri semen committitur agris,
Frumento pestis nulla nocere potest.
...ec deerit flavis humor fœcundus aristis,
Nec poterit grando frugibus esse gravis.
Præterea vermes inimici frugibus omnes,
Effugient pinguis jugera culta soli.
Erucæ fugiunt agros: nec in ulcere vermes
Nascuntur: vermes nec putre corpus alit,
Non segetem mures lædunt, non cana pruinæ:
Et locustarum pellitur omne genus.

Non ferit ætherio Saturnus fulmine campos,
Natæ quippe colens annua dona suæ.
Præstitit hæc primum victor mortalibus Argi,
A quo Coralium credimus esse datum.
Coralium quisquis cum vini sumserit haustu,
Aspidis à diro vulnere tutus erit.

NOTAE AD CARMEN *Orphei de coralio.*

AD verſ.1.)ſolemni Poetarum elegantiâ in fine carminis repetitur, quod principium ejuſdem erat. Hũc morem ſecutus (vel potius auſpicatus) noſter vates, præcipuam coralii vim aſpidis & ſcorpii veneno reſiſtentem initio & fine carminis ſui commendat.

Ad verſ. 10.) Orpheus noſter Coralium, ait, naſci & creſcere inſtar algæ & muſci, non alio argumento, opinor, quàm quòd ubi aquis exemptum eſt, muſco implicitum atq; tectum conſpiciatur. Inde factum eſſe puto, ut Coralium herbam viridem eſſe dixerint antiqui, muſcum adhærentem ad ipſius ſubſtantiam pertinere rati, quem ſanè illius partem nemo intelligens dixerit, uti neq; il-

lum

m, qui arborem ambit, arboris par-
m appellaverit. Itaque muſcus co-
ium implicans ab eo diverſus eſt,
paulò pòſt explicabitur.
Verſ.16.17.) id veriſimile mihi haud
detur, Coralium ubi in lapidem fir-
atum eſt, tum demum rupibus affi-
. Etenim cùm primùm aquis emer-
m aëris afflatur temperie, ſponte
turæ ſuæ protinus dureſcit, & lapi-
s aſſumit formam. Eâ de causâ fie-
non poteſt, ut aquâ exemptum, &
lapidem verſum tum demum rupi-
s adhęreſcat. Hærēt quidē Coralia
pibus affixa, non quòd alibi nata,
in lapidem durata illis tādem jun-
ntur, ſed quod à ſucco ſaxis adhæ-
nte orta, in illis augeſcant, ac ma-
ritatem aſſequantur. Non enim a-
loco naſcuntur, alio creſcunt.
Verſ.30.) Totam de Gorgone fa-
lam narrat Ovid. lib.4. metam.
Verſ.34.) Hic Atlas pro monte
ybiæ ſumitur: Eſtq; Atlas Rex Ly-
æ, filius Iapeti.
Verſ.50.) Hunc locum deſumpſit
vid. lib.4. metamorph.

Ipse manus haustâ victrices abluit undâ:
Anguiferumq́ caput durâ ne lædat arenâ,
Mollit humum foliis, natasq́ sub æquore virgas
Sternit; & imponit Phorcynidos ora Medusæ.
Virga recens, bubulaq́ etiam nunc viva medulla,
Vim rapuit monstri, tactuq́ induruit hujus:
Percepitq́ novum ramis & fronde rigorem.
At pelagi Nymphæ factum mirabile tentant
Pluribus in virgis, & idem contingere gaudent:
Seminaq́ ex illis iterant jactata per undas.
Nunc quoq́ Coraliis eadem natura remansit:
Duritiem tacto capiant ut ab aere, quodq́
Vimen in æquore erat, fiat super æquora saxum.

Vers.70.) Autor incipit admirandas Coralii facultates commemorare, quarum explanatio commodi[us] infra fiet; ubi singillatim de univer[sis] illius viribus agetur.

MARBODEI ANGLI, POET[Æ] antiqui carmen de Corallis.

Corallus lapis est, dum vivit in æquore vimen
Retibus avulsus vel cæsus acumine ferri,
Aere contactus fit durior, & lapidescit;
Quiq́ color viridis fuerat modò, puniceus fit.
Hic velut arbusti ramusculus esse videtur,
Circà semipedem, vix longior inveniendus,
Ex quo finguntur gestamina commoda multis,
Quiq́ salutaris gestantibus esse probatur.
Illius est (ut ait Zoroastes) mira potestas,

sicut scribit Metrodorus maximus auctor,
ulmina, typhonas, tempestatesq; repellit,
rate vel tecto, vel agro quocunq; geratur,
ut in vinetis, aspersus & inter olivas,
ut à ruriculis cum semine jactus in agros,
randinis avertit calamis contraria tela,
ultiplicans fructus, ut fertilitate redundent.
nbras dæmonicas, ac thessala monstra repellit,
troitus præstat faciles, finesq; secundas.
ollo suspensus pellit de ventre dolorem.

Hoc carmen adnotationibus illu-
ravit Vincentius Bruno, Medicus
uondam Neapolitanus, quem vi-
eat lector. Cæterum auctor hujus
arminis easdem Coralio vires tri-
uit cum Orpheo, quippe ab ejus
armine hoc nihil diversum est.
Quicquid etiam Albertus Magnus
t Paracelsus, atq; alii recentiores de
oralii viribus literis prodidêre, id
b Orpheo primo Gemmarum scri-
tore velut à fonte manavit. Nihil e-
im jam dicitur, quod non dictum sit
rius. Illud hoc loco monendum est,
usdam esse in eâ opinione, Zoroa-
em cujus meminit Marbodeus Fi-
um Noæ fuisse, quem sacræ literæ
lam vocarunt.

CAP. II.

De Coraliorum nomine, derivatione, or- tu, loco natali, figurâ, magnitudine, precio.

NOn uno Coralium appellatu[r] nomine, sed ab aliis Corallus, u[t] est apud Sidonium:

Lactea puniceo sinuantur colla corallo.

ab aliis Corallium. Claudian. de nuptiis Honorii:

Mergit se subitò vellitq; Corallia Doto.

Ovid. lib. 4. metam. communi utitu[r] vocabulo

Sic & Coralium quo primùm contigit auras
Tempore durescit, mollis fuit herba sub undis.

A quibusdam Gorgonia nominatu[r] teste Plinio lib. 37. c. 10. qui Gorgo[-] nia, inquit, nihil aliud est, quam Co[-] ralium, nominis causâ, quòd in dur[i-] tiem lapidis mutetur. Et hæc, meo ju[-] dicio, præcipua est caussa nomini[s] quòd coralium è virgis cruore Gor[-] gonis Medusæ perfusis ortum

Vim rapuit monstri, tactuq; induruit hujus,
Percepitq; novum ramis & fronde rigorem.

Plinius author est, derivari ex Græc[o] κερᾶσθαι. Sic enim lib. 32. Ajunt cora[l-] lium tactu protinus lapidescere, si v[i-]

va[...]

vat. Itaque occupari, evellique retibus, aut acri ferramento præcidi. Hâc de caussâ curalium vocitatum interpretantur. Unde & Theophrastus curalium dici ait, quasi τῇ κουρᾷ ἁλωτὸν, id est, tonsurâ & præsectione captum. Cæterum Plinio coralium modò Pyrites, modò Dendritis appellatur. Græcis λιθόδενδρον, κοράλλιος, κοράλλιον, κωράλιον, κουράλιον dicitur. At nigrum coralium peculiari nomine Antipathes vocatur. Arabibus bassad, besed. Paracelsicis interdum azuc. Dionysius Alexandr. coralium nomen accepisse censet, à græco κόρη, quod puellam significat, eadem de caussa, quâ Gorgonia vocatur. Quidam putant, nomen ei inditum esse à corallis Ponti accolis, quorum meminit Ovidius:

Hæc mea cui recitem, nisi flavis scripta Corallis?

Rectè mihi sentire videntur, qui coralium dici putant, quasi cor alens, quippe haud postremum est remediorum cordi robur addentium.

Quæritur, unde suum sint nacta corallia nomen?
Nempe quòd his hominis cor aluisse datum.

Est & fluvius Thessaliæ, qui Alcæo

autore coralius vocatur. Cujus meminit Callimachus, hymno in Palladis lavacra. Et Solinus, in ora Pontica, ait, post Bosphori fauces, & Rhæsum amnem, portumque Calpas Sagaris fluvium ortum in Phrygia, dictumque à plerisque Coralium esse. Tantum de nomine & derivatione. Veterum medendi procerum, & omnium qui naturam rerum, & abditas earum causas diligentius perscrutati sunt una est opinio, coralium esse lapidē preciosum, fruticis aut herbæ specie, ex succo lapidescente, insitâ vi cōcretum, vel esse succum rubrū lapidescentem, congelatū lapidis duritie, in imo maris. Quercetano dicitur esse arbuscula metallica, ex saxis marinis exurgens, vitamq; ex spiritu salis vegetantis accipiens. Dioscorides, Coralium, inquit, quod aliqui lithodendron appellarunt, marinum esse fruticem constat, qui alto extractus, duratur statim atq; emergit, tanquam offuso aëre protinus concrescat. Laudatissimum rubens, colore anthericiaut sandycis saturatæ, nec secus te-

renti facilè cedens, æquabili usquequaq; concremento, rursus algæ aut fuci marini odore, quàm ramosissimum, formâ fruticis, cinnamomi æmulum. Quod autem in lapidis duritiem coit scrupulosum, inane, & lacunosum, vitiosum existimatur. Cum, quo ferè consentiens Plinius, Quantum, ait, apud nos Indicis margaritis precium est, tantum apud Indos in coralio. Namque ista persuasione gentium constant. Forma est ei fruticis, color viridis. Ajunt tactu protinus lapidescere si vivat. At mirum videtur veritatis amanti, Coralium à Dioscoride & aliis vocari fruticem, cum à nobilissimis authorum inter gemmas referatur, quæ certè à naturâ fruticum arborumq; multum abhorrent. Itaque non propria significatione, sed ob similitudinem frutex esse dicitur. Non enim continuò frutex est, quod ejus speciem gerit, cùm & interdum silices, aliiq; lapides ramis insignes & arbuscularum speciem præbentes reperiantur, quales se vidisse ad Albim propè ostium Tangræ

memorat Encelius lib. de re metall. Si igitur ſilicibus lapidum duriſſimis formam quandam fruticis natura tribuit, non mirum facit in corallis. Quamvis Orpheus noſter & Ovidius coralium plantæ, aut herbæ aut viminis nomine notent, facilè veniam impetrare poſſunt, cum Poëtæ ſint, hoc eſt, fabularum authores, quibus

Quælibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas.

Quare vocabulum fruticis, plantæ, herbę, viminis hoc loco amplâ ſignificatione accipiendum. Orpheus dum ſibi perſuaſit, coralium eſſe fruticem, conjecturam cepit, id etiã foliis ornatum eſſe. Quod commentitium eſt, & inter fabulas habendum, ut & illud, quod de fructibus ejuſdem prodidit. Etenim folia coraliis eſſe, ſupra fidem eſt, quia poſt hominũ memoriam non ſunt viſa, nec cerni poſſunt etiamſi dentur, cum à mari corrupta ſub viſum non cadãt, quippe profundo æquoris abdita. Si ſenio marcida & à mari conſumpta contabeſcunt ut auctor eſt noſter poëta, teſtis oculatus hujus rei dari non poteſt. Itaque

in imo

in imo maris folia nunquam visa sunt, multò minus in littore, quòd aquâ marinâ contabefacta eò haud perveniant. Fructus sive baccas è coralio nasci affirmantis Orphei sententiæ subscribit Plinius, qui alioqui Maximus Naturæ consultus. Baccę, inquit, coralii candidæ sub aquâ molles, exemptæ, confestim durantur, & rubescunt, quasi corna sativa, specie atquè magnitudine. Verum Matthiolus comment. in Dioscorid. mirum esse ait, diligentissimum rerum naturalium scriptorem tanto errore ductum, ut crederet baccas è Coraliis proferri. Nam baccę, quas fœminę ac infantes collis brachiisq; adalligant, & aliqui religione quadam perculsi precum numerandarum caussa gestant, non illorum fructus, sed ex trũcis ipsorum torno & lima derasis, deinde Sinyridis lapidis pulvere & terra quâdam ex Tripoli Africæ advecta perpolitis, teretes lævesquè redduntur & splendorem capiunt. Ad hæc multo undiquaq; obitum è mari eximitur corallium, adeò ut rubicundo

non

non eluceat colore priusquam cortice exutum, artificis manu in nitorem detur. Hinc non mirũ eſt, illud virentis ſtirpis ſpecie apparere intuẽtibus. Sunt qui corallinam herbam coralio quandoque adhæreſcere, & hâc de cauſsâ ſic nominatam eſſe tradunt. Credibile ſanè eſt illam coralio affinitate quadam eſſe junctam, quòd dura ſit, & lapidis magis, quàm herbæ ſubſtantiam referat, ſubinde etiam nonnihil rubeat. Sed expendamus quoque, quid alii autores de coraliorum ortu decreverint. Julius Solinus, liguſticum mare, inquit, frutices procreat, qui, quantiſper fuerint in aquarum profundis, fluxi ſunt, tactu propè carnulento. Deindè, ubi in ſupera attolluntur, natalibus derogatis, lapides fiunt. Nec ſolum qualitas illis, ſed & color vertitur. Nam puniceo protinus rubeſcunt, ramuli ſunt, quales arborum viſimus ad ſemipedem frequentius longi. Paracelſus, tractatu de glutine Elementi aquæ: coralia, ait, oriuntur ex tenaci reſina ſive glutine, quod ipſorum proprium

eſt. Et prima ipſorum materia eſt quaſi forma & liquor alicujus reſinæ, quę lapideam in ſe proprietatem habet, unde aliquid generatur, gemmis & aliis lapidibus ſimile; quamvis non ſit de ipſorum materia. Idem coralia, refert, originem ſumunt ex reſinis priorum trium, ita, ut ex ſulphure emergat rubedo, & natura quædã alba eaq; fixa, quæ ſeparatim producitur per Archeũ inſtar ſeminis aut grani quod projicitur in Iliadum, ꝙ pluri mũ eſt in mari. Hoc loco naſcitur coralium. Ubi verò aliàs in globulo manet, exareſcit & nihil inde producitur. At ubi in Iliadum venit, ibi incrementum ſumit, & ex granulo arbore naſcitur, quemadmodum ex ſemine: Ubi verò ad juſtam magnitudinem pervenit, inſito ſpiritu ſalis, & ætate induratur, id quod accidit vi ipſius propriâ Naturam autem ſuæ eſſentiæ ſumit ex Archeo elementi aquæ, quæ in omnibus fructibus peculiare ſuum incrementum præbet, & quandoque argentum, quandoque aurum mirabiliter hâc forma producit. Ita

ludit natura in ſuo opificio, gaudetq́; opifice & virtute ſua.

Sicut etiam alumen plumoſum & alia creſcunt, ita coraliorum ſingularis generatio eſt ex ſemine, quòd ex primis tribus, ſcilicet ex rubeo, albo & flavo ortum eſt. Hoc ultimum eſt, quod natura ex primis tribus reſinis per elementum aquæ producit, eſtq; unum ex opificiis ipſius nobiliſſimis. Idem author corallus, ait, lapis eſt albus vel rubeus non pellucidus, qui in mari naſcitur ex natura tempeſtatis & aëris in ligni formam aut fruticis, ac in aere dureſcit in lapidem, lapidum precioſorum infimus. Hæc Paracelſus. Quidam Italus ſcriptor Franciſcus Calceolarius, coralia, ait, nata ſunt ex ſucco lapideſcẽte, quem planta mollis & viridis, tactuquè probè carnulento, quamdiu ſub undis mãſit, proprietate quadam pro ſui incremento attraxit. Mollitie poſt relictâ in lapidis ſoliditatem aëri expoſitâ ſtatim abeunt. Joannes Platearius Medicus Salernitanus: coralium eſt ſubſtãtia terręa, quę reperitur in locis mariti-

naritimis & maximè in cavernosis
montibus in mari existentibus. Ubi
quædā humiditas glutinosa lapidib.
adhærens ex siccitate propria & maris
calore sic condensata in substantiam
lapideam trāsmutatur. Qui majorem
partē ignis habet, fit rubeus: Qui ma-
jorem humiditatē aquosam, fit albus.
Sextus Philosophus: Eadem res locis
diversis diversa est & ovum in ave qui-
dem molle, in aëre a. durum, & lyncu-
rium in lynce quidē humidum, in aë-
re a. durū: sic coraliū in mari quidem
molle in aëre a. durū est. Cardanus:
Quod coraliū è mari exēptum confe-
stim durescit, caussa est aër tenue illi-
us humidū siccans & frigus partes co-
gēs. Refrigeratur a. æstate media, qa
pars aëris intrò penetrās frigida eva-
dit. Serapio: Corallus fit nodosus ab
aqua maris & dicitur planta marina,
nata in fundo maris. Reperitur quoq;
in quibusdam montibus. Andreas
Baccius, libr. de gemmis: Corallus,
quamdiu aquis tegitur, lignum est,
statim verò alto mari extractus, dum
aërem tangit in lapidem induratur.
Ansh. Boet. corallium fit dum succus

lapideſcens corpus ligni ſubit idque
alterat, & in ſuam naturam conver-
tit, dum in eo congelatur. Ex his col-
ligitur veriſimile non eſſe, ſub aquis
ut aliqui referunt, plantam planè li-
gneam eſſe & mollem, ſtatimq; è ma-
ri extractam congelaſcere. Si enim
hoc verum eſſet, nulla planta corall
ex parte lignoſa ex parte lapidea eſſ
poſſet. Quævis enim extracta ſubit
lapideſceret. Paulatim itaque ut in
aliis aquis lapideſcentibus contingit
ſuccus penetrat, ligni corpus ad for-
mam vel ſubſtantiam acrimoniâ aliâ
ve qualitate mutat, atque in ipſiu
locum lapideum id, quod in ſe conti-
net, ſubſtituit, quòd concreſcens in
coralli formam abit. An autem co-
rallium ex lapideo ſucco creſcat, au
generatum aliarum plantarum in-
ſtar, demum ſucco dicto altere-
tur, dubitare poſſet. Ego plantam i-
pſam, ut coralinam algam cęterasqu
herbas, quæ in mari ipſo naſcuntur
creſcere non abſque ſucco lapidific
autumo. Non tamen lapideſcere
priusquam moriatur, emori autem
ord

rdinariò naturæ motu vel agente in
lantam nimis vehementer ſucco;
ui eam necat, ac ſubiẽs & penetrans
ıtimas illius partes facilè tranſmu-
ıt. quod autem ſuccus lapideſcens
d plantæ formam à naturâ adhibea-
ır, experientia multorum, qui ple-
ımq; obſervârunt è coctilib. lapidib.
aſci coralium, id comprobatur. Cur
ũt Coralium lapideſcat, aliæ plantæ
equaquam, hoc tum propter ſingu-
ırem ipſius diſpoſitionem contingit;
ım, quia ſuccus lapideſcens à natura
ſius ſubſtantiæ ineſt, qui facilè lapi-
eam formam plantam recipere co-
it, ac in aliis non ita copiosè reperi-
ır, antequam rubeſcat, ac quodam-
ıodo maturus ſit coralii frutex, vide-
ır variis coloribus tingi. Quotquot
nim plantas vidi, nondum exactè in
ıpidem converſas, omnes vel fuſco
el viridi aliove colore, quo arborum
ımi tinguntur colorati erant. So-
ĝ; illi, in quibus ligneum vix aliquid
pparebat, jam rubeſcere incipiebat,
on ſecus ac in pomis & piris rubens
olor poſtremus ac maturitatis index

 eſt.

est. Hactenus Boetius. Quanquam à doctissimis ingeniis illa sunt prodita, quoniam tamen diversæ sunt authorum sententiæ, de ortu coraliorum, meam quoque opinionem cuivis rerum naturalium perito æquâ æstimatione pensandam relinquo. Paracelsus & Platearius mihi omnium verissimè dixisse videntur, ex succo tenaci seu materia glutinosa coralium oriri atq; augescere etiam sine adminiculo plantæ ipsum attrahentis, neq; necessum esse puto, ut frutices siue lignum semper ad se rapiat ejusmodi succum, unde corallus evadit: sed ille sponte suâ lapidescẽs in formam fruticis surgere potest vi naturali, quæ in sale ipsius delitescit. Namq; salis beneficio fit, ut in ramos se diffundant plantæ. Quod exemplo urticæ Quercetanus demonstrat, ex cujus cinere lixivium extractum, & frigore hiberno congelatum veram herbæ speciem præbuit. Idem auctor, corallos, ait, vitam habere à spiritu salis vegetantis, ut qui etiam toti in sal redigi possint. Cæterum concretionem & cõgelationem

cor-

corporum ſali ipſorum acceptam ferri, Philoſophi oēs fatentur, & oſtendi poteſt exēplo lyncurii, quod eſt lyncum urina, (nihil autem aliud eſt urina, quam ſal aquâ dilutum) quæ, ubi reddita eſt, glaciatur areſcitque in gemmas, carbunculis ſimiles, & igneo colore fulgentes, de qua Ovidius:

Victa racemifero Lyncas dedit India Baccho,
E quibus ut memorant, quicquid veſica remiſit,
Vertitur in lapides & congelat aëre tacto.

Itaq; ſi tanta vis eſt ſucco lapideſcenti, ut coralia ramis decorare, & ad juſtam magnitudinem diducere valeat, vanum eſt quod aliqui dicunt, ea primum eſſe ligna ſive frutices ac demũ evadere lapides. Quamvis enim in quibusdam aquis ligna in lapides durentur, non putandum ideò coralii quoque lapidem aliquando fuiſſe lignum. Cujus rei argumentum eſt, quòd ex lapide coctili quandoq; naſcantur, unde frutex aut herba naſci haud poteſt ob ſolidã firmamq; ejus ſubſtantiã. Præterea teſtis eſt Leonh. Fioravan. Ital. Doctor, qui coralia refert ut plurimũ naſci è lapide coctili.

Addit eſſe Inſulam in Barbarica dictam, Tabaccam, multis olim populis habitatam, ſed magnâ Inſulæ parte mari ſubmersâ, lateres lapidesque coctiles in fundo illius hinc inde disjectos eſſe, Coraliorum feraciſſimas. Unde Genuenſes hodie mercatores ingentem eorum vim capiunt. Idem auctor, Memoriâ, inquit, reputo, piſcatorem cùm anno 1549. in urbe celebri Siciliæ Meſſana eſſem, piſcibus capiendis intentum intrà portum, juxtà turrim, quam Salvatoris appellant, fruticem coralii rubei cepiſſe, natum ſuper lapide coctili, tãtæ magnitudinis, quantum ducentis annis in illâ orâ non viſum eſſe conſtat. Eſt & aliud, quod ſententiam meam confirmare videtur, quòd coralium, ſub aqua exiſtens tangentibus molle deprehenditur, hâc de cauſsâ liquidum à Priſciano dictum, atqui ligno nulla mollities eſt.

Deinde ſilices aliiq; lapides interdum dantur, ramis elegantibus conſpicui, & frut icem imitantes, ludente & quaſi aliud agente naturâ. Quinet-

iam

jam non pauca visuntur coralia, quæ nihil minus quàm fruticis aut plantæ speciem gerunt, sed pro naturâ succi lapidescentis formam adsciscunt, ut paulò pòst demonstrabitur, ubi de differentiis. Quòd interdum plantis adhærescunt, easque suâ naturâ communicant, id accidit vicinitate, quâ familiaritas mutua cõtrahitur. Haud aliter Bryonia, Smilax, atque Hedera proximam sibi arborem, aut parietem muri complexu tenent. At si fingamus omnes è frutice corallos existere, velim mihi ostendi, qualis ille sit, & quo nomine appelletur, quippe ejusmodi fruticem vidit nemo, nec ullus herbarum scriptor ejus mentionem fecit. Hactenus de generatione coralii. Nunc de loco natali agendũ. Plinius, Gignitur quidem, ait, in rubro mari coralium, sed nigrius. Item in Persico vocatur Iace. Laudatissimum in Gallico sinu circa Stœchades insulas, & in Siculo circa Helian ac Drepanum. Nascitur & apud Gravicas, & ante Neapolim Campaniæ: maximeq; rubens sed molle, & ideo

vilissimum Erythris. Hoc loco quidam non Stœchades, sed Orchades legendum putant, quæ Insulæ sunt in ma i Britannico, quod Caledonium à nonnullis, à Ptolomæo Deucaledonium vocatur. Ausonius in Mosellâ

-----distinguit glarea muscum,
Nota Caledoniis talis pictura Britannis,
Cum virides algas, & rubra corallia nudat
AEstus, & albentes concharum germina baccas.

Dioscorides refert, plurimum inveniri ad Syracusas in promontorio, cui Pachyno nomen est. Serapio, reperiri quoq; in quibusdam montibus memorat.

Quod equidem non de summo montium vertice accipiendum puto, sed de eâ parte, quam maris unda alluit. Non enim nisi in loco humido, & succi marini lapidescentis participe surgere potest. Boëtius coralium, inquit, hodiè passim in mari Tyrrheno invenitur, unde Neapolim adfertur, ac ibi expolitur. Avicenna id in Africæ maribus copiosè nasci tradit. Dionysius Alexandr. in descriptione

Per-

Persiæ memorat Arianos populos isti regno subditos, iisque vicinos, non aliam habere viam parandi divitias, quàm summam rubri coralii ibi nascentis abundantiam. Meminit hujus & Priscianus lib. de situ orbis, ubi de populis loquitur qui vocantur

------ Atieni
Nomine communi, qui terras ubere nullo
Florentes habitant, (squallent nam sentib. aspris)
Coralii lapidem qui rubrum littore carpunt.

Ibidem de Indis:

Effodiunt alii terras, auriq; metallum,
Ast alii texunt tenuißima tegmina lini,
Atq; aurâ viridi legitur, quæ splendet Iaspis,
Coraliiq; decus liquidi, gratiq; Topazi.

Ex Julio Solino patet, Ligusticum mare coraliorum esse ferax, cum quo sentiens Claudianus in eodem mari, inquit,

Mergit se subitò, vellitq; coralia Doto,
Vimen erat, dum stagna subit, processerat undis,
Gemma fuit.

Andreas Baccius de thermis lib. 4. Sardinia, ait, insula est, quam alteram Siciliam quidam vocârunt. In hâc aliquot locis fontes calidi ac salubres fervescunt, qui aut ossa fracta

consolidant (hic effectus ferro vulgò tribuitur) aut oculorũ morbis (quod nitro, æri, & auro convenit) medentur: vel corallorum nobilitati id tribuendum est, quorum divite admodum propagine ac succo hujus insulę littora abundant, siccæ ac adstringentis qualitatis. Pertinet autem hæc nobilis propagatio usque ad Siculum fretum. Nam & sub Lilybæo promontorio non longè à Drepano integras hodiè arbores piscãtur purpureas multas, aliquas candidas. Infrà autem mons præruptus est, qui Gaditanum respicit, salis nativi ferax ruboris cõspicui, nec inutilis in condimentis. Hæc ille. Ex his conjecturam aliquis capere posset, sal illud rubicũdum esse materiam coraliorum, quòd in eodem tractu largus arborum proventus sit.

Plurimum enim salis inesse coraliis, testatur eorum resolutio, quâ penè omnia in sal rediguntur.

Cæterum inter gemmas & lapides preciosos coralium refertur à probatissimis authorum, inprimis Orpheo nostro,

nostro, & Plinio, qui quantum, inquit, apud nos Indicis margaritis precium est, tantum apud Indos in coralio. Authoritas baccarum ejus non minus Indorum viris quoque preciosa est, quàm fœminis nostris uniones Indici. Quamquam coralia apud nos tolerabili precio emuntur, non ideò negandum est cum Cardano, gemmas esse, nisi credamus margaritas quoq; apud Indos non esse gemmas, quòd illis in parvo habeantur precio. Eodem enim precio coralia & margaritas esse, jam ex Plinio notum est, licet pro diverso terrarum orbe non par eorum precium sit.

CAP. III.

De variis Coraliorum generibus.

CORALIA differunt colore, substantiâ, specie ramorum, magnitudine & viribus. Colore alia sunt albo, rubro alia, alia nigro. Quamvis *Boetius* & *Baccius* plures recenseant colores, tamen omnes ad hæc genera referri

posse existimo. Ex albis quædam æquali lævore nitent, ramis destituta: Alia perquàm ramosa, quæ punctis veluti tuberculis conspersa videntur. Est prætereà albi Coralii genus satis durum, & mediocriter ramosum, colore cornu simili, ob similitudinẽ *Cornu cervinum* appellatũ ab *Imperato* scriptore Neapolitano: Aliud colore subobscurum potius quàm albescens, ramis frequẽtibus, cujus substantia fungosa est. Tota ejus extremitas inæqualibus distincta est lineis, ut intuentib. q. canaliculi appareãt. Verucosum id non ineptè dicitur. Quoddam ex cinereo albescit, mari Hisp. exemtum, non admodum durum, sed fragile, cujus parte externâ notæ quædã elucescunt, in speciem stellarum, Naturâ mirificè ludẽte, unde ab *Imperato* stellatum vocatur. Datur ẽt, quod nodos velut articulos ossium humanorum, præpotente Naturæ vi accepit, ob id *articulatum* dictum. Ad hunc ordinem refert *Franciscus Calceolarius* Veronensis plantam quandam elegantissimam Naturæ prolem, quæ in mari ru-

dubro nata, tota tophosa, sed facilis
ngi, foris flavescens, parte internâ
oicans, à cujus trunco crasso minu-
ïmis veluti punctis passim signato
ultiplices ramuli germinant, mira-
li ordine dispositi, qui in pyrami-
dem formam desinentes hemi-
hærii speciem repræsentare viden-
r.

Coralium rubrum est, quod è succo
ıbro lapidescēte natum est: *Nigrum*,
uod succum atrum ad sui incremen-
ım attraxit, colorē ligni ebeni refe-
ens. Hoc antiphates vocatur à *Dio-
oride*, qui refert, ramosum magis id
sse cæteris, quod idem sentit *Sera-
io*. *Franciscus Calceolarius* contra di-
it, rubrum nempe coralium ramo-
ıus esse nigro. Laudatissimum est,
este *Dioscoride*, rubens, colore an-
herici aut sandycis saturatæ, nec
ecus terenti facilè cedens, æquabili
ısquequaque concremento, rursus
algæ aut fuci marini odore, quàm ra-
mosissimum, formâ fruticis, cinna-
momi æmulum. A quo nihil diver-
sum est illud *Plinii*: Probatissimum,
quàm

quàm maximè rubens, & quàm ramosissimum, non scabrosum aut lapideum, vel rursus inane aut concavum. *Serapio:* optimus corallorum est rubeus, qui similis est cinabrio, citò fragilis, & odorem spirans lenticulæ marinæ, ac speciem gerens arboris cassiæ ligneæ, & quàm ramosissimus. *Ioannes Platearius medicus Salernitanus* auctor est, Coralio rubro ab elementorum permistione majorem ignis partem accessisse, quàm albo, huic verò plus aquæ quàm ignis, ideoque illo frigidius hoc esse. Idem ait, album eligendum, quod crassum & læve, idque tantò melius esse, quantò magis accedit ad candorem, foraminib. haud pertusum: Rubrum verò ramorum multitudine insigne eligendum esse. *Quercetanus* censet, coralium album ideò vilius esse rubro, quòd ultimum perfectionis & coctionis gradum non sit assecutum, ut rubrum.

Hoc si verum est, falsa erit auctorum sententia statuentium, pro varietate succi varia produci coraliorum

gene-

nera, ſcilicet è ſucco rubro rubra,
albo alba, è nigro nigra naſci. Quo
umento oſtenditur, coralia alba ę-
è ad maturitatē & ſummam perfe-
onē venire poſſe ac cætera genera,
ia dantur coralia alba quàm maxi-
, eaq́; annoſiſſima, ideò maturita-
n aſſecuta, & longo tēpore cocta.
que unumquodq́; coraliorum ge-
s ad deſtinatam ſibi perfectionem
nire poteſt, quamvis unum no-
itate alterum antecellat. *Paracel-*
rubrum vocat rutilans, nigrum
cò caliginoſum. Hæc duo ait con-
riâ naturâ diſſidere, ita ut rutilans
alium geſtantibus lætitiam ac de-
tationem adferat, nigrum autem
titiæ ſit cauſſa. Qui igitur lætitiæ
citandæ cauſſa coralia expetit, ca-
noſis rubra præferat. Quantum e-
n gaudio diſtat mæror, tantum hęc
o coraliorum genera. Hæc ille.
anquam veriſimilis hæc opinio
etur, tamen nec aliorum ſcripto-
n authoritate, nec rationibus ſta-
ita, ſed ex capite *Paracelſi* nata

Dio-

Dioscorides enim & *Serapio* easdem r... bro nigroque coralio vires inesse tr... dunt.

Quædam coralia variis colorib... distincta sunt, & ramulos ex parte r... bros, ex parte albos, tùm & nigros g... runt. Id accidit, diversis succis se... trunco ipsorum admoventibus.

A substantiâ coralium dicitur *mol... fragile, durum, solidũ, fistulosum, scabru...*

Corallus nimium durus, inquit *S... rapio*, non est bonus, sed qui cito fra... gitur, & partium æqualitate consta...

Sunt & coraliorum frutices visi, q... non ad plenam perfectamq; matu... ritatem pervenerunt, colorem min... similem nacti. Hi ramulis quibusda... partim ligneis, partim saxeis, & i... modicè rubentib. ornati sunt, in qu... bus tubuli testacei marini instar i... gyrum ducti hærent, ut autor est *Ca... ceolarius*.

Non eadem illorum magnitud... est. Quędam ad pedis altitudinem e... tolluntur, quædam suprà eam. *Ansh... Boëtius* eorum fruticem ad homin... ferè longitudinem excrescere affi...

ma...

nat. Ajunt in quodam templo urbis Genuæ imaginem Christi cruci affixi ex coralio factam haberi, duos cubitos longi.

Omnia coraliorum genera, colore, substantiâ, & ramositate inter se differentia jam recensui, inposterum quoque traditurus, quemadmodum divina potestas illis plurimas easque admirandas vires aspiraverit.

CAP. IV.

De aqua, spiritu, liquore, Coraliorum.

EXpositis, quæ de ortu & variis coraliorum generibus ab authoribus traduntur, jam multiplices eorum præparationes, ad usum medicum idoneas ostendere aggrediar.

Coralia in pulverē redacta si vasi vitreo retorto in arenâ posito indātur, inde destillādo aqua proveniet pauca & saporis expers. Si exemptum è vase pulverem magis conteras, & ei in vas rursus immisso affundas aquam ipsius antè destillatam, & simul in

Bal-

Balneo vaporante aliquandiu relinquas, destillando majorem aquæ copiam prolicies, quàm anteà. Hunc laborem si ter quatervè sustinueris; magna aquæ copia parata erit.

Spiritus coraliorum hoc modo præparatur: Coralia aceto dissoluta, & exsiccata immittuntur in retortam luto probo munitam; & blando igne primùm phlegma, deinde aucto igne & mutato receptaculo spiritus inflammabilis elicitur; ultimò exigua veri olei portio, ambo suavissimi odoris, & rubicūda. Crederes hoc oleum veram esse tincturam. Spiritus verò flammam ideò concipit, quòd *Quercetani* judicio, coralia multum salis nitrosi, vel nitro-sulphurei contineant. Nihil enim inflammabile est, quod non sulphuris aut bituminis sit particeps. Id argumentum est, coraliis multum inesse sulphuris. Spiritus ille tantæ est efficaciæ, ut non modò coraliorum corpus, sed & firmissimam Solis & Lunæ compagem solvere dicatur.

Liquorem appellamus; cùm tota

rei

rei ſubſtantia arte Chymicâ in liquorem reſolvitur, ut *Paracelſus* docet. Liquor Coraliorum hunc in modum conficitur: Coralia aceto radicato ſoluta, ſepone digerenda menſtruo ſpatio in loco calido, donec tinctum ſit acetum. Effunde, & alio affuſo fac rurſus digeri, donec acetum non amplius tingatur. Id filtratum fac exhalare; acredinem ſepara, exſicca, & addito vini ſpiritu circula; deinde illum deſtillando ſecerne. Reliquum ſuprà marmor in loco frigido humidoque collocatum evadet in liquorem dulcem, admirandæ facultatis, qui non immeritò *coralium potabile* & quinta coraliorum eſſentia appellari poteſt. Promptè in liquorem abit ſal coraliorum in albumine ovi indurati. Vel hoc modo liquorem effectum dabis: Coralia trita oleo ſalis, vel aceto radicato diſſolve. Deſtillando iterum abſtrahe ad ſiccitatem. Relicti pulveris accipe uncias duas, his affunde uncias quatuor menſtrui vegetabilis magni. Pone in putrefactione per menſem. Tunc menſtruum de-

ſtillatione abſtrahe. Affunde rurſus, & deſtillatione decies iteratâ, materiam in imo remanentem in cellâ aut loco frigido humidoq; pone, & ſolvetur in ſuavem liquorem.

Anatomia Coraliorum.

Poſtquam aqua coraliorum deſtillata eſt, relicta ipſorum materia rurſus minutiſſimè cõteratur, & in phialam injecta aqua propriâ perfundatur. Vas illud probè occluſum in Balneo vaporante colloca, donec totam coraliorum ſubſtantiam digeſtione diſſolutam eſſe ſentias. Id quod bimeſtri ferè ſpatio evenire ſolet. Exemptam poſteà materiam in cucurbitam vel retortam funde, & ex eâ deſtilla primò aquam, deinde ſulphur, ſive ſpiritum ardentem. Quod in fundo remanet, in eo ſal tertium naturæ principium deliteſcit. Id igne reverberante in calcem redigendum eſt, unde affusâ aquâ ſal elici poteſt.

Hoc ordine tria coraliorum principia ex ipſis depromuntur.

CAP. V.

De solutione coraliorum, & eorum menstruis.

VAriás & multas aquas dissolvendis corallis destinârunt Chymici, [q]uarum præcipuæ sunt, acetum de[st]illatum & radicatum, succus berbe[ri]um, limonum, malorum citriorum, [r]os majalis, liquor betulæ: Spiritus [m]ellis, terebinthinæ, ligni sancti, bu[x]i, juniperi, quercus, Spiritus salis, vi[t]rioli, tartari, spiritus vini, & is qui co[ra]liorum est. Penotus illa solvit se[q]uenti liquore. Vitriolum ad rube[d]inem calcinatum conspergitur u[ri]nâ hominis sani, & exsiccatur: [r]ursus conspersum siccatur, idque [t]er vel quater. Hinc destillatur oleũ, [se]parato phlegmate coralia solvens, [q]uod præsentissimum podagricorum [r]emedium esse dicitur. Alii solvendis [c]oraliis talem aquam præparant: [A]ccipe aceti mensuras duas, salis [m]anipulos duos, tartari trientem, [&] destilla igne lento primùm, de[in] vehementi. Ea quidem citò solvit

compagem corallorum, ſed acrimonia ejus non ſine magno negotio tollitur. Sunt qui acetum à cineribus herbæ Kali deſtillent. Aceto autem ſenſim illis affuſo, ob metum efferueſcẽtiæ hanc deſtillationem bis vel ter repetunt. Unde dulce fit quodammodo neque valdè mordax, quamvis eximiâ ſit efficaciâ. In hunc quoque modum fit aqua ſolvens: Viride æris ſolve aceto deſtillato. Effuſo, quod ſolutum eſt, fæces rejice. Abſtrahe deſtillando aceti dimidiã partem vel plus, prout artifici videbitur. Reliquum ſepone in loco frigido, ut lapilli congelaſcant, & vitriolum fiat. Hoc inde novo vitro, & addito ſpiritu vini puriſſimo ſolve. Fecibus iterum ſeparatis, ſpiritum vini deſtilla ad juſtam conſiſtentiam. Quod reliquum in fundo manet, loco frigido, ut anteà, committe, ut Cryſtalli congelẽt. Has in vas retortum conjectas deſtilla primum leni calore, ut phlegma tantùm prodeat. Poſtea mutato receptaculo & igne validiori adhibito, fac acetum ſuaviſſimi odoris & sapo-

is profluere, quod ſingulare coralio-
um menſtruum eſt. Acetum quoq;
erebinthinatum, quod radicatum
icitur, in coraliis ſolvendis non exi-
uam vim habet, cujus deſcriptio ta-
s eſt: Accipe terebinthinæ libras
uas, aceti ſtillatitii tantundem, de-
illa in arenâ primò lento igne, do-
ec acetum cum ſpiritu terebinthi-
æ effluxerit. Pòſt aucto calore ignis
roſiliet oleum flavum, & aqua rubi-
unda acerrima. Tunc ceſſandum.
eparetur acetum ab oleo, & repeti-
deſtillatione corrigatur, ut fiat pu-
ſimum. Si coralia cum ſulphure
lcinantur, ſolvi poſſunt aqua ſim-
ici. Nonnulli ex ſummitatibus &
mis alni deſtillant menſtruum ſol-
ndis corallis aptum. *Ioannes Thol-
nius* in Haligraphia ſuâ talem aquæ
ventis preparationem tradit. Mer-
rius ſublimatus tenuiſſimè contri-
in cellâ ponitur, donec in aquam
olutus liqueſcat, quæ filtro defæ-
nda eſt. Hujus aquæ libram unam,
trioli in pulverem contriti libras
as, nitri pulveriſati libram unam in

 vitrum

vitrum retortum injice, & destillatione propelle instar aquæ fortis. Ubi omnia restixerunt, aquam exemptam receptaculo, ex cucurbitâ denuò vehemēti destillatione provoca. Quod profluxit, iterum destilla ex cineribus, quodq; in fundo reliquum est oleum, coraliis dissolvendis adhibeatur. Id celeriter effectum dat, quod alii liquores longo tempore. Acrimonia quam oleum in coraliis maximam reliquit, iteratis destillationibus cū aquâ destillatâ auferri debet.

Andr. Libavius censet, aquas corrodentes non temere solvendis coraliis adhibendas esse, quippe totam eorum substantiam vi noxiâ corrumpentes. At si ille spiritum vitrioli, & salis eorumq; similes in corrodentium numero ponit, in ipsius sentētiam ire non possum. Ille enim humano corpori admodum salutares, nō perniciosæ facultatis participes sunt, si quidem probè ac diligenter præparentur. Sed si ob id suspecti videntur quod nimis repentinâ ac vehementi dissolutione coraliorum substantiam

ant, nihil intereſſe arbitror, quacunque vi ſolvant, dum modò ſolutione nihil de viribus illorum evaneſcat vel ſubtrahatur.

Verum ſi quis ab uſu acrium ejuſmodi ſpirituum abhorret, modum aperiam, quo vis mordax ſpiritus ſalis, aliorumq; ſimilium infringitur & gratum acquirit ſaporem, neque tamen penetrãdi aut diſſolvendi vim amittit. Spiritus ſalis purus, & ab aqueo phlegmate ſeparatus, vitro firmiſſimè clauſo exceptus conſiſtat trimeſtri ſpatio in cineribus continuo atq; æquali calore tepentibus, qualis eſt Solis calor, fructib. maturitatẽ adferens. Hoc modo ſpiritus ille vi corrodente exutâ, ſummam præſtantiam conſequutus matureſcit uvarũ & pomorum acerborum ritu, quæ caloris æſtivi temperie cocta dulceſcunt. Hic porrò ſpiritu vini permiſtus deſtillatione per alembicũ propellitur, Id menſtruum eſt, admirandæ poteſtatis. Etenim non coralia ſolùm, ſed & Solẽ arctiſſimâ ejus cõpage à perito artifice deſtructa potulentũ reddit.

Quidam solo vini spiritu coralia solvere conantur, sed, me judice, operam perdunt, quod ei lapidum firmitas invicta resistat. At si ille suo, aut tartari sale, aut spiritu salis communis acuatur, magnum ipsi robur accedit, quo coralia & margaritas dissolvere valeat. Eandem vim assumit, modico salis, quod vehementi ustione coraliorum ex ipsis per aquam extrahitur, ipsi adjecto. Id commodissimum solvendis coraliis menstruum existere puto, cùm nihil alieni ad eam solutionem accedat, præter spiritum vini.

Ros majalis verum quoq; coraliorum menstruum fit, si pars ipsius spirituosa destillatione secreta cùm proprio sale jungatur. Quicquid enim coralia solvit, beneficio sui salis maximè id efficit.

Si quis autem relictis rebus alienis, ex ipso coraliorum corpore menstruum ad eadem solvenda quærit, spiritu ipsorum ardēte utatur, de quo antea dictum fuit, aut aquam adhibeat coraliorum, proprio sale acutam redditam. Id quod mihi tanquam arcanum,

quodam Chymico non imperito commissum est. Cæterùm nonnulli sibi persuadent, coralia solvi posse, etiam nullius aquæ adjumento, si in pulverem versa & phialâ excepta ponantur in balneo vaporante. Sic fieri putant, ut illa beneficio caloris vapidi semetipsa tempore in liquorem resolvant.

Simili viâ quidam procedere in solvendo Talco conantur, felicem operis successum sperantes, si talcum toto semestri æquali Balnei calore foveatur. Sed qui hoc effectum dederit, neminem vidi. Quod autem probationibus ostendi non potest, id Experientia optima omnium magistra palàm facit.

CAP. V.

De sale, magisterio, extracto, & butyro Corallorum.

SAl & magisterium Coraliorum, vulgò pro unâ re habentur, & illa quocunq; modo in pulverem resoluta utroq; nomine appellantur. At si

accuratè rerum vocabula diſcernamus, haud exiguo diſcrimine diverſa ſunt. Magiſterium enim eſt res diſſolutione & exhalatione in pulverem redacta, citrà ullam principiorum ſeparationem, remotis tantummodò impuritatibus. Salis autem nomen haud meretur, quod non ſapore ſalis pręditũ, neq; in quovis liquore, aut in loco humido reſolvitur ac liqueſcit. Sed is hodiè mos eſt Paracelſicorum, ut aliena nomina ſuis remediis imponere gaudeant, quanquam malè

Conveniunt rebus nomina ſæpe ſuis.

Magiſterium coraliorum in hunc ferè modum parabis: Diſſolve coralia trita aceto ſtillatitio, aut alio mẽſtruo penetrabili. Digerantur per noctem unam atq; alteram. Quod diſſolutum eſt, filtretur, & ei guttatim affundatur oleum tartari, dum inſtar lactis albeſcat. Pòſt affuſâ aquâ communi in loco tepido ponantur. Sic præcipitabitur pulvis candidus ad imum vaſis. Aquâ ſeparatâ alia affundatur, donec acredo omnis adempta ſit. Tandem pulvis exſiccandus eſt ad uſum.

Multi verò acetum, omnesq; aquas nimiùm acidas coraliorum dissolutioni adhibere verentur, quòd cõstet, plerunque sal aceti post ipsius abstractionem pondus coraliorum excedere, tanta in iis acredine relictâ, quæ difficilimè tolli eluiq; possit. Verum id esse cognoscet, qui acetum, quo coralia sunt resoluta, in vapores vertet, vel destillando subtrahet. Magnum enim pondus illis accessisse comperiet.

Qui magisterium purissimum & ab omni crassamento terrestri liberum quærũt, coralia primùm resolvunt aceto acerrimo destillato, resoluta filtro destillant, & coagulant. Quod coagulatum est, rursus novo aceti spiritu soluunt, filtrant, coagulant, idque opus iterant, donec nihil immundi relictum maneat. Ultimo residuam materiam iteratis destillationibus ab acrimonia liberant. Id magisterium instar salis in loco humido frigido liquescit.

Coraliorum extractum seu *Butyrum* à Chymicis sic appellatũ sic effectum dabis

dabis: Coralia in tenuissimum pulverem redacta spiritu vitrioli perfunde ad duûm digitorum eminentiam, & efferuescēt. Ubi cessat fervor, spiritus lacteus relinquitur, quem effunde, relictisq; fæcibus hunc destilla in arenâ ad siccitatem. Quod in fundo manet, aquâ destillatâ elue, ut dulce evadat, ultimò exsicca in Sole. Liquescit hoc in ore instar butyri, unde nomen accepit.

Sal coraliorum propriè sic dictum, hoc modo parari solet: Coralia in fornace figulorum aut igne reverberante cōbusta, ac in cinerem albissimum versa, aquâ destillatâ perfunduntur, donec sal omne extractum sit, quemadmodum ex cineribus aliis elici solet. Aquâ in vaporem discussâ, aut destillando abstractâ in fundo vasis sal remanet, quod iteratâ solutione & coagulatione tandem instar Crystalli perlucidum evadit, & in cella positum liquescit.

CAP. VI.

De oleo coraliorum.

CHymici in ponendis rerum vocabulis, ut anteà dictum est, haud
bi similes oleum modò tincturam,
nodò essentiam aut liquorem, & vi-
issim tincturam oleum appellant: sa-
em etiam in loco humido liquefa-
tum oleum vocant, quanquam acu-
è intuentibus apparet, quanto illa
iscrimine dissideant. Ego verò non
ocabulorum sed rerum indagator,
jus rei præparationem ostendam,
uam plerique auctores oleum cora-
orum nominaverunt. Coralia aceto
cerrimo dissoluta, & rursus exsicca-
ı in vas retortum immittuntur, & de-
illando primum spiritus, deinde au-
to calore oleum rubicundum suavis-
mi odoris propellitur, quod arte se-
arandum est à spiritu.

Alii magisterio corallorum purissi-
io affundũt spiritum vini optimum,
ε ea simul in vase firmissimè occluso
igerenda in B. M. seponunt octo die-
um spatio. Eo tempore coralia essen-
tiam

tiam ſuam inſtar olei ſpiſſi ad extremitatem ſpiritus vini emittunt, quæ diligenter ſeparanda eſt. Poſteà affuſo alio ſpiritu elicitur oleum ut anteà. Hâc viâ penè omnis coraliorum pulvis in oleum abit.

Paracelſus libro de quinto eſſe talem olei conficiendi rationem aperuit: Sume corallos tenuiſſimè pulveratos affunde illis ſuccum limonum in cucurbitâ ſive phialâ, & pone in cinere calido, nec altiùs vas demerge, quàm materia eſt vitro incluſa. Relinque quadraginta dies in ſuâ digeſtione & ſolventur coralia in liquorem ſpiſſum. Poſteà adde aceti deſtillati tantum, quantum ſucci limonum fuerat. Rurſus fac illa conſiſtere viginti dierum ſpatio in cineribus.

Tunc exemptis adde pauxillum moſchi optimi, (hic enim producit oleum) deſtilla per vitrum luto probo firmatum, calore non admodum vehementi. Aquam deſtillatam in vitro coque usq; ad medietatem.

Rurſus paulatim deſtilla, donec aqua profluat aurei coloris. Aquam hanc

ınc exime & destillare perge igne
rti, tantisper dum aqua aurea pro-
t. Cùm primùm autem turbidus
ımor profluit, vas excipiens mu-
ndum, & destillatio continuanda
t. Si omnia refrixerint, videbis ole-
m flavum aquæ innatans, quod cau-
secernendum est.

Idem author *libro de cœlesti medic.*
ccipe corallorum libram, salis
ommunis manipulos tres. Conte-
ıntur simul in pulverem subtilissi-
ıum, & in vitrum luto firmissimo
ıunitum injiciantur.

Succende primùm lentum ignem,
: eum sensim auge, donec spiritus
: fumi in vas suppositum demit-
ıntur. Posteà ignem urge vehe-
ıentiùs, donec nullus ampliùs hu-
ıor exeat. Quod ultimum profluxit,
leum est.

CAP. VII.

De Tinctura Coraliorum.

TInctura in Chimicorum familiâ interdum accipitur pro lapide Philosoph. & discriminis gratiâ tin-
ctura

ctura physica appellatur: interdum nihil aliud est, quàm essentia rei cum ejusdem colore per menstruum idoneum extracta, vel ut alii volunt, tincturam appellamus, cùm integrâ manente corporum compage tantum elicitur vis formalis, unà cum colore. A quibusdam vocatur anima. Id confirmans *Paracelsus libro de quinta essentia*, Tinctura coraliorum, inquit, est essentia eorundem, quâ extractâ, quod reliquum est, nihil vel pauxillum virium habet. Idem ait, posse coraliorum substantiâ integrâ atque illæsâ tincturam ipsorum extrahi. Certè essentia absq; colore tinctura non est, sicuti nec color sine essentiâ, quãquam Tinctura à tingendo derivata, si propriâ significatione accipiatur, tantummodo colorem, vel coloris inductionem notet. Tincturam non in vegetabilibus tantùm, sed etiam mineralibus summo studio multi quærunt, gnari maximam in illâ vim rerum delitescere. Cur autem tàm avidè illam expetant, non aliam causam dari puto, nisi quòd præter summam

ificaciam oculis grata & aſpectu ju-
unda videatur. Sed vocabulum tin-
uræ ſæpenumero à Cacochymicis
odiè nimis alienâ ſignificatione u-
urpatur, dum illi tincturam dicunt
uemvis colorem à rebus vi ignis ex-
ractum, etiam nullius eſſentiæ parti-
ipem: Et cùm aliquid longâ digeſtio-
e novum colorem accepit, tinctu-
am ejus rei productam eſſe glorian-
ur, ignari coctionis beneficio eveni-
e, ut menſtrua tempore rubeſcant.
Id affirmat *Arnoldus de Villanova*
ui ruber, inquit, color emergit per-
ectâ & abſolutâ digeſtione vel co-
ione. Etenim ſanguis humano in
orpore non perficitur, niſi ingenitâ
i hepatis & caloris nativi coctus.
Inde mirum videtur *Beguinum* cla-
iſſimum Chymiæ Scriptorem tan-
um ſibi permiſiſſe, ut Syrupum co-
hliorum tincturæ nomine dignatus
uerit. Vera igitur tinctura hiſce ſi-
nis oſtenditur. I. Si color rei pro-
rius atque intimus, non verò alienus
xtrahitur. II. Si tincturâ extractâ
eliquum corpus pallidum & quaſi

exſangue jacet, amiſſo nativo colore III. Si corporis eſſentia cum eâ ſimu extrahitur. IV. Si ejus copia ſit exigua, quippe minima rei pars tinctura eſt. *Paracelſus* corpora è quibus tincturæ maximè produci poſſint, talia recenſet *aurum*, *mercurium*, *antimonium*, *ſal philoſophorum*, *balſamum*, *meliſſam*, *chelidoniam*, *Valerianam*, *Chamædryn*, *Hirundinariam*, *cichorium*, *mumiam*. His addit *coralia rubea*, quorũ tincturam à multis flagrantiſſimè hactenus quęſitam paucis invenire cõtigit. Etenim *Zuingerus* veram coraliorum tincturã ſemel tantum, Crollius nunquam ſe vidiſſe fatetur. Sunt qui illã è coraliis elici poſſe planè negant, credentes è longâ menſtrui digeſtione ſemper illam rubedinem emergere. Sed hoc perſpicuè falſum eſſe eâ ratione oſtendi poteſt; quòd unum idẽque menſtruum coraliis rubris deſtinatum ſi albis affundatur, non rubeſcat niſi fortè longiſſimâ digeſtionis morâ: rubris verò additum exiguo tẽporis ſpatio nativũ illis colorẽ eripiat, corpore relicto albo & exſangui. Id

affir-

firmare non ausus essem, nisi rem
esse compertum haberem.

Cæterùm quomodo vera coralio-
rum tinctura ab aliis liquoribus rubi-
cundis dignoscatur, jam apertum est.
Nunc ordo rerum postulat, ut eam
investigantibus viam aperiam, mo-
dósque omnes singillatim exponam,
quibus illa comparetur. Quicquid
autem à clarissimis Chymicorum ha-
ctenus pro tincturâ coraliorum habi-
tum est, id nec ego alio nomine pro-
sequar, nec ab illorum sententiâ dis-
cedere ausim. Etenim tincturæ vox
interdum ampliori significatu acci-
pitur. Hujus conficiendæ modos
quàm plurimos autores tradiderunt,
quorum aliquos elaboratos oculis vi-
di, quosdam manibus meis effectos
addidi. Eorum talis est series.

Primus modus parandi tincturam coraliorum.

Coraliis in tenuissimum pulverem
redactis affunde spiritum salis, ut
solvantur. Pòst addito spiritu vini
optimo fac ut in fimo equino mensis

ſpatio ſimul putreſcant. Innatabit o-
leum rubicundum, quod arte ſepa-
randum. Id habetur loco tincturæ.

II.

Ad eundem modum ſpiritus qui
ex ſalibus plantarum deſtillatione e-
licitur, coraliorum fragmentis affu-
ſus, magnam illa diſſolvendi poteſta-
tem habet. Si hæc poſt ſolutionem
adjecto vini ſpiritu pauliſper in pu-
trefactione conſiſtant, elegans tan-
dem exorietur tinctura. Oportet au-
tem ſpiritum adhiberi ex ſalibus ad
morbum præſentem accommodatis.
Si epilepſiæ remedium expetis, ſpi-
ritum ex ſale *rutæ*, *pæoniæ*, *viſci quer-
ni*, *corylini* depromptum adhibeas. E
profectò ſi ſpiritus ſalis cōmunis co-
raliis junctus inſignem præbet, & ſa-
lutarem tincturam multò utiliorem
magiſque fructuoſum laborem poni-
mus in extrahendâ illâ, quæ per ſpiri-
tum ſalis convenientis perficitur. Si
ad necandos vermes, tinctura commo-
dè extrahitur *ſpiritu ſalis tanaceti: ad af-
fectus lienis*, *ſpiritu ſalis tamariſci*, *fraxi-
ni*, *gentianæ*, *centauri minoris*, *fumariæ*

A

Ad hepar, ex sale eupatorii, absinthii: ad [...]*borandum & purgandum uterum ex* [...]*le artemisiæ, melissæ.* Sic ad omnes [...]orbos, quibus coralium medetur, [...]iritus idonei ex plantarum salibus [...]epromi possunt. Hoc loco haud [...]ccultum habebo novum atque inu-[...]atum nec minus facilem modum [...]stillandi spiritum ex omni salium [...]nere, qui talis est: Alumen igne va-[...]lo comburatur, donec acres illius [...]ritus exhalatione evanescant, & il-[...]d instar spongiæ pertusum pervi-[...]áque conspiciatur. Hujus aluminis [...]salis par pondus accipe, & inditum [...]vas retortum (quod ita aptandum [...], ut quasi in capellâ pensile videa-[...]) destilla gradibus caloris diligen-[...] observatis. Hoc modo decem [...]rarum spatio spiritum optimum [...]pelles.

III.

Si quis Epilepsiæ graviorumq; ca-[...]is morborum remedium deside-[...], hâc tincturâ non aliud præstan-[...]s esse sciat, cujus præparatio hæc [...]: Accipe æquales coraliorum & sa-

lis rutæ partes. Immiſſas in vas retor
tum deſtilla paulatim, lento primùm
deinde vehementi calore. Quod pri
mum exit, quodque ultimum eſt, u
trumq; ſeorſim pone. Hoc enim co
raliorum & ſalis rutæ mixtum oleum
eſt. Spiritum ſalis qui primò effluxit
coraliis recentibus contuſis & con
fractis affuſum aliquãdiu digere. Ex
tractum deſtillando ſecerne, & quo
relictum eſt, cum oleo ſeorſim ſerva
to permiſce, & aliquantulum dige
ſtioni committe. Ita vis maxima co
raliorum cum ſpiritu ſalis rutæ com
municatur, & elegantiſſima rubedo
oſtenditur. Si cui ſal rutę non arride
ejus loco ſumere licet aliud cujusvi
plantæ ſal, affectui præſenti accom
modatum.

IV.

Quidam ſpiritum coraliorum a
dentem pulveri ipſorum affundũt,
aliquandiu in digeſtione relinquunt.
Unde tinctura provenit, quæ ſepar
ta à reliquo menſtruo, & cum ſpiri
vini juncta, ei colorem ſuum impe
tit.

V.

Nonnulli viam producendæ tincturæ commodissimam censent, cùm non corrodens menstruum, sed mite ac naturæ nostræ amicum adhibetur. Igitur coralia trium dierum spatio continuo calore, primò leni, deinde valido ad summum usque gradum verberantur, ita ut primùm albus, hinc flavus, ultimò rubeus color in illis conspiciatur. Quo apparente spiritus vini superfusus, levi digestione protinus pulcrâ rubedine tingi dicitur. At ego quanquã hæc ita esse non nego, productũ tamen colorem eundem esse, qui coraliis integris necdum ignẽ passis aderat, adduci haud possum ut credam. Etenim tàm violentâ & longâ combustione maxima coraliorum vis, quam in tincturâ latere ajunt, in auras evanescit, nec aliud ferè superest, quàm sal illud fixum, cui equidem suas quoq; vires, easque ingentes tribuo. Itaque hâc calcinatione idem accidit, quod in aliis corporibus, quæ longâ ustulatione novum colorem acquirunt.

Certè vitriolum diu uſtum, rubrum efficitur, ultimò ſubnigrum. Qui ſal tartari diu multumq́; torrent, id modò citrinum, modò viride aut cæruleum, tandem rubrum aſpiciunt.

VI.

Coraliis rubris in calcem redactis additus vini ſpiritus novies deſtilletur, vel toties, donec illa ſalis inſtar diſſolvantur. Quicquid autem in imo remanet, recenti ſpiritu vini perfundatur, & toties deſtillatio iteretur, donec tinctura proveniat. *Guintherius Andernacus.*

VII.

Andr. Libavius talem tincturæ modum tradit: Coralia calcinentur tantâ induſtriâ, ne color pereat, ſcilicet in reverberio ſecundi gradus. Calcem, exactè ſuper marmore læviga. Superfunde ſpiritum vini puriſſimum ad eminentiam octo digitorum. Digere in vaſe Hermeticè clauſo.

VIII.

Obſervavit *Zuingerus* aliquando tincturam deſtillando prodire per alem-

embicum, ſi coralia in calcem verſa
nà cum ſpiritu vini probè digeran-
ur, & novies leni deſtillatione pri-
nò, deinde vehementi calore foràs
ellantur, ita ut aqua primùm flava,
oſteà rubra exſiliat, quę tinctura eſſe
reditur.

IX.

Coralia vehementi uſtione in cine-
em verte. Affusâ aquâ deſtillatâ cali-
â ſal extrahe, idq; filtratione & coa-
ulatione ſæpiùs iteratâ fac ut puriſſi-
num niteſcat. Superfuſo deinde ſpi-
itu vini tinctura ſanguinei coloris
rotinus emergit.

X.

Plurimorum opinio eſt, rubedi-
em quam liquor coraliis affuſus cō-
ipit, potiùs à digeſtione profectam
ſſe, quàm ab illis, cùm conſtet vel ſo-
os liquores, quos menſtrua appella-
nus perpetui caloris vi amiſſo priſti-
o colore, novum aſſumere, quem
emo niſi artis Chymicæ ignarus tin-
turam appellaverit. Omninò negat
Crollius ſpiritu mellis tincturam no-

 ſtram

ſtram poſſe elici. Verùm *Petræus* maximè ſpiritu mellis veram coraliorum tincturam extrahi poſſe cenſet, eo argumẽto, quod is ipſe aurum omnium rerum ſolidiſſimum diſſolvere valeat. Spiritus autem mellis hoc modo parandus eſt: Imponantur ſacculi arenâ pleni, magnitudine pugni in mel deſtillandum, ne nimia effervеſcentiâ alembicum aſcenſu ſuperet. Inde cinerum calore proliciatur ſpiritus. Is affuſus fragmentis coraliorum continuò erubeſcit, quod indicio eſt, non à digeſtionis morâ ruborem proficiſci. Effuſo quod tinctum eſt, rurſus aliquid ſpiritus novi ſuperfundatur, donec in coraliis nihil rubicundi relictum ſit. Liquor iſte rubeus in Balneo ita deſtillatur, ut ſubtracto aqueo humore in fundo ſpiſſus relinquatur ſuccus. Huic additus vini ſpiritus omnem rubedinem confeſtim ad ſe rapit, qui rurſus ad medietatem deſtillatione abſtractus tincturam ſalutarem præbet.

XI.

Nonnulli hâc viâ tincturam proferre

ferre conantur: Coralia trita cum ſalis nitri æquo pondere cremantur, ita ut duodecim horis continuis fuſa liquoris modo fluant. Quò fit, ut Coraliorum compage in omnium minimas particulas penitùs diſſolutâ, illa faciliùs tincturam de ſe promere valeant. His peractis, nitrum à pulvere coraliorum adjectâ aquâ calidâ ſeparatur. Pulveri ſiccato affuſus vini ſpiritus in leni calore tincturam extrahit. Relicta coraliorum materia cum recenti nitro, ut antè, calcinatur, & rubedo rurſus cum vini ſpiritu deſtillando ſubtrahitur, relicto rubicundiſſimo liquore, qui circulatione ad ſummam perfectionem deducendus eſt.

XII.

Beguinus inter alios tincturam conficiendi modos & hunc habet: Coralia cum æquali parte ſulphuris calcinantur. Hinc aceto deſtillato ſuperfuſo tinctura elicitur. Sed, meo judicio, non immeritò hunc modum damnat *Petr. Laurembergius*,

cer-

certus rubedinem iſtam non ex Corallis, ſed à reliquiis ſulphuris emergere.

XIII.

Aliis hâc ratione tincturam producere viſum eſt: Coraliis minutiſſimè cõtritis additur par pondus nitri puriſſimi. Hæc permiſta in tigillo ad conſumptionem nitri comburuntur, deinde duas horas candentia in igne conſiſtunt. Hinc materia exempta, & in vitro ſpiritu vini ſuperfuſo digerenda ſeponitur, donec tinctura perſpicuo eluceat rubore. Separato ſpiritu recens alius affunditur, donec omnem rubedinem imbibit. Effuſus hic filtratur, & rurſus coraliis ſæpius affuſus cum illis deſtillatur, donec magnam ipſorum partem ſecum traxit. Deniqve abſtracto quod ſuperfluum eſt, tinctura in fundo cucurbitæ relinquitur.

XIV.

Philippus Müllerus in miraculis Chymicis de tincturâ tale dedit præceptum: Coralia contunde in pulverem

rem ſubtilem, ſemper irrorando a-
quâ, ne ſubtilior pulvis avolet. His fa-
tis, iterum miſce cõtuſam materiam
cum aquâ, ſimulq; omnia per linteum
duplicatum tranſmitte. In colaturâ
pauculo tempore repoſitâ ſubſidebit
materia ſubtilius pulveriſata. Effun-
datur per inclinationem aqua, & ul-
terius materiæ alteri miſceatur, &
progredere ut priùs. Linguæ admo-
vebis, & ſi aſperitatem nullam ſenſe-
ris, ſufficit opus: ſin minus, materia
parùm ſiccata, iterum pulveriſabitur,
ut antè, & fiet progreſſus, donec in-
ſtar farinæ ſubtilis evadat univerſa
materia. Hæc ſolutio facilis eſt, opti-
ma tamen, & non adeò multis cogni-
ta, ut opus non ſit ſpiritu vitrioli, ace-
to deſtillato, ſucco limonum, berbe-
rum, aut aliis, quibus ad ſolutionem
alii uti conſueverunt. Qui ulterius
procedere cupit, ad extractionem,
nimirùm tincturæ, capiat ſpiritum
vitrioli benè à phlegmate ſeparatum.
Hic ſuperfundatur materiæ jam antè
reſolutæ ad eminẽtiam digiti in phia-
lâ, cujus collum longius benè clau-
ſum

ſum. Pone ſimul in arenâ calente. Relinque donec coloretur ſpiritus colore rubro. Spiritum coloratum effunde, & alium novum affunde, donec ampliùs non coloretur. In totum menſtruum coloratum infunde guttatim aquæ pluvialis deſtillatæ partem tertiam, & exigui temporis ſpatio ſubſidebit tinctura in fundo. Hujus tincturæ fiat edulcatio per aquam deſtillatam aliquoties infuſam, & per deſtillationem ſeparatam, usq; dum alienus ſapor omnis pereat. *Hæc Müllerus.*

XV.

Baſilius Valentinus huncin modum fieri tincturam jubet. Coralia rubra in tenuiſſimum pulverem redige, & affuſo ſpiritu ſalis planè diſſolve. Deſtillando ſpiritum ſepara, & ſalſedinem arte tolle. Accipe relicti pulveris uncias octo, ſulphuris triti unciam dimidiam. Hæc mixta leniter ac paulatim cōburantur, donec cōſumtum ſit ſulphur. Quo facto contere tantillum camphoræ cum corallis, idque accenſo igne abſume. Reliquum pul-

ulverem, dulcem redde, & affuſo ſpiritu vini æthereo calori digerenti committe, & emerget tinctura. Spiritum rubore tinctum effunde, & bonam illius partem leni deſtillatione aufer. Sic in fundo tinctura rubea instar olei pinguis remanebit.

XVI.

Sunt qui hâc viâ procedunt: Pulvis coraliorum ſpiritu ſalis, ut anteà dictum eſt, calcinatur. Calx aquâ ſtillatitiâ eluitur, ut ſalſedinem exuat. Deinde addito vini ſpiritu fit extractio. Extractiones cũ cohobiis toties deſtillantur, donec tinctura prorepat ex alembico. Hinc ſeparatur ſpiritus per Balneum: Heic notandum, quod extractum eſt, ſemper circulandum eſſe decem dierũ ſpatio, deinde cum cohobiis deſtillandum. Sexies id faciendum, ſemper adhibito novo ſpiritu. In quintâ deſtillatione rubeus color dicitur prodire, & in ſextâ pulvis totus rubeus in fundo manere. Etenim Chymicorũ præſtantiſſimi cenſent, quandiu aliquid de corpore

manet,

manet, rubedinem ab albedine occultari. Quæ rubedo cùm domitâ albedine prodit, ſpiritus vini non ampliùs flavet, ut priùs, ſed rubet. Verùm niſi me opinio mea fallit, rubedo illa coraliis accedere videtur, vel à reliquiis ſpiritus ſalini, vel à menſtruo ſæpiùs affuſo, multumq́ue digeſto.

XVII.

Haud diſſimilem ferè tincturę pręparationem tradidit *Cunradus in medullâ deſtillatoriâ:* Coralia primùm aceto deſtillato diſſolvuntur, & abſtracto aceto aquis ſtillatitiis abluuntur. Solutio tamdiu iteratur, donec ſal coraliorum puriſſimum eſſe cognoſcas. Hæc ſpiritu vini ſincero, & aquei humoris puro perfuſa quatuor aut quinq; dierum ſpatio miti calore digeruntur, donec reſoluta colore fulvo ſpiritum impertiant. Spiritu auri colorem referente effuſo, recens alius affunditur, & in loco blandi caloris, ut anteà, ponitur. Neq; anteà finis hujus operis fit, quàm ſpiritus univerſam rubedinem ad ſe traxit. Extractum illud in cucurbitâ decem diebus

us digestum & ut ajunt, circulatum, in Balneo sexies destillatur. Cùm ad siccitatem reliquiarum destillando abstractus est spiritus, recens additur. Hic quatuor primis destillationibus coralia quidem resolvuntur, attamen particula corporis in fundo manet. A quintâ destillatione rubeus color se in conspectum dat. A sextâ instar succi rubri aut olei spissi coralia in fundo jacent, à corporeo crassamento liberata.

XVIII.

Elegans hic quoq; modus est: Coralia in tenuem pulverē redacta, spiritu vitrioli perfunduntur, & dissolutione factâ circulantur. Unde emergit pulcherrima tinctura, quæ tādem post debitā digestionem acrimoniç magnam partem deponit. Sed quamvis acer ille sapor remaneat, non ideò tinctura nihili facienda est, cùm & spiritus vitrioli per se sumptus nihil incommodet, quin potius salutaris medicina existat.

XIX.

Præstantissima mihi videtur illa

tincturæ præparatio, quam *Georgius Phædro* inter alia monumenta medica ſcriptam reliquit: Super coralia rubra in minutiſſimum pulverem redacta vini ſpiritum fundito, ita ut coralia ad transverſæ manus altitudinem vini ſpiritu contegantur, ac ampullâ optimè clausâ in fimo equino calente per menſem macerari ſinito. Nota ſexies & decies ex ampullâ in receptaculum impellendum eſſe. Compendioſiùs verò parari poterit, ſi quater id tantùm fiat, nempè ſi, poſtquam ſemel impulſum fuerit, diebus octo rurſus maceretur in fimo equino, ſic ut in uno menſe quater maceretur, & quater in aperto igne impellatur. Deinde in aperto igne decies & ſexies ex ampullâ ſumma arte in receptaculum ſubjectum impellito. Poſtremò vini ſpiritum per Balneum ſecernito, ſexies infuſo ſuper tincturam vel ſedimentum prolecto ſpiritu, tunc oleum coralliorum rubicundiſſimum, & clariſſimum in ampullæ fundo ſubſidebit.

Rarum

XX.

Rarum neque multis cognitum
odum compertum habeo, quem
nis invidere aut occultum habere
igio mihi eſt. Ex vino optimo Rhe-
no, aut Hũgarico, aut Cretico ſpi-
is nobiliſſimus ac propè æthereus
licitur. Phlegma quoq; deſtilla-
ne ſeparatur. Relicta fæculenta
teria omni humore deſtituta in ci-
ẽ vertitur, unde ſal proprio phle-
ate extrahendus eſt. Qui exſicca-
& cryſtallorum ſpecie perlucidus,
puriſſimè nitens cum ſpiritu ſuo
um jungitur ac in eo diſſoluitur.
c ſpiritus quanquam acer eſt, &
mmè penetrans, non tamen cor-
entium inſtar vim nobis infert,
menſtruum exiſtit ſoluendis co-
js aptiſſimum, & humano corpori
ximè ſalutare. Is ſuper coralia
is caloris digerentis beneficio tin-
ram brevi temporis ſpacio mi-
cè allicit. Cæterum à tincturâ
od nimium eſt ſpiritus, deſtillan-
ſecernitur.

XXI.

Quidam oleo corticum mali citrii stillatitio utuntur ad provocandam è coraliis tincturam. Qui id faciunt, laborem haud inanem capiunt. Illud namque oleum rubedinem coralii exemptam adeò ad se rapit, ut illa alba & pallida relinquantur. Hæc tinctura Vormatiensibus usitata inter alia nobilissima remedia *Domini Augusti VVeissii*, viri inter peritissimos Chymicorum eminentis, & Pharmacopœi Vormatiensis primarii extat.

XXII.

Sal sive magisterium coraliorum repetitis solutionibus, filtrationibus & coagulationibus defæcatissimum ac purissimum, si cum spiritu vini aliquantulum circulatur in rubeum liquorem evadit.

XXIII.

Clarissimi Viri *D. Danielis Sennerti* Maximi Medicorum veniâ & pace mihi liceat heic inserere modum ipsius, quo tincturam effici docuit in suis Institutionibus: Accipe sal coraliorum

orum, ex ipsis aceto dissolutis para-
um. Imprægnetur spiritu aceti de-
llati, donec sal nihil istius spiritus
cipiat, id quod fit hoc modo: Ad
lis coraliorum libram unam adde
ceti acerrimi uncias duas, & leniter
l destilla. Exstillabit phlegma tan-
um insipidum. Secundâ vice affun-
e aceti uncias tres, iterumq; destilla,
q; ita perge singulis vicibus unciam
lus affundendo, idque continua do-
ec acetum tàm acre à sale corallio-
um destillarit, quale affusum est. Sal
a imprægnatum diebus triginta in
. M. digeratur, ac posteà per retor-
um in reverberio clauso destilletur,
a ut primò phlegma seorsim exci-
iatur, deinde spiritus albicantes et-
m seorsim, donec omnes spiritus
um oleo rubro instar sanguinis pro-
ierint. Hic spiritus per alembicum
estillando rectificandus est, rema-
etque in fundo oleum rubrum. Spi-
tus verò recentibus coraliis infusus
xtrahit tincturã instar laccæ rubicũ-
am, quæ si denuò ab hoc spiritu de-
tillatione separata, & cum spiritu vi-

ni vel aliâ aquâ cordiali conjuncta, & destillando & cohobando volatili facta fuerit, evadit coraliorum tin ctura.

XXIV.

Alia præparatio ejusdem auctoris Accipe coraliorum partem unam sulphuris vivi partes tres, calcinentu per gradus igne circulari per hora duas. Posteà calida & ignita adhu in fictile Waldeburgicum amplioris ficii, in quo sit acetum destillatum (ad coraliorum unciam unam ace libram unam præterpropter,) & va mox operculo claudatur. Hinc omni in phialam vel cucurbitam infundan tur, & vase diligenter clauso stent in loco calido per dies quatuordecim. Hinc acetum destillando separetur & spiritu vini tinctura extrahatur. *Ha Sennertus.*

XXV.

Meorum amicorum aliquis, qui fe quens remedium in suis secretis sem per habuit, tandem exorari sustinuit ut mihi detegeret, tanquam esset re

magn

magni momenti: Coralia rubra contusa perfunde spiritu salis, ut solvantur. Detrahe spiritum, & aquis destillatis acrimoniam tolle. Deinde adde ad octo uncias pulveris dimidiam sulphuris unciam, tere & misce. Torreantur leniter donec sulphur combustum sit. Tum adjice coraliis modicũ camphoræ tritæ, & eodẽ modo compure. Edulcentur coralia, & spiritu vini sincero perfusa octo diebus digerantur, ut tinctura proveniat. Detrahe spiritus vini quod nimium est. Sic in fundo remanet rubicundus liquor instar olei. Si cui dubium est, an hæc tinctura sit vera, sciat maniacos & melancholicos hujus beneficio curatos esse. Eam ob causam sacrum hoc remedium habendum.

XXVI.

Quidam coralia unà cum pumice calcinant, rati longæ combustionis vi tincturam ab illis in istum transferri. Hujus rei authorem perhibent Clariss. *D. D. Hartmannum*, Chymicorum nostri ævi principem. Fragmẽta coraliorum cum pumice usto calcinãtur,

ita ut in fictili cæmentatorio f.f.f. cum
ambobus facto pumicis pars inferiùs
duorum digitorum craſſitie ſata, fru-
ſtula coraliorum hinc inde diſpoſita
neque contigua accipiat, ac deſuper
eâdem altitudine pars pumicis ſupe-
rior ſuperinjecto operculo claudat.
Fiat autem hæc cæmentatio igne re-
verberii, flammâ integri tridui. Quo
opere finito pumex relictis albis co-
ralliis tincturam imbibit. Hanc igitur
ſpiritu vini ab illo extrahe, toties re-
petito opere, donec nulla rubedine
ampliùs prodeunte omnis color ex-
tractus ſit. Extractum deſtillatione
deminue, ad craſſitiem liquoris in
fundo remanentis. Qui rurſus ad-
dito vini ſpiritu puriſſimo aliquandiu
circulandus, & tandem ad ſpiſſitudi-
nem deſtillandus eſt. Verùm rubedi-
nem hanc non à coraliis profectam
eſſe, ſed longâ cõbuſtione pumici ac-
cedere, eumq; ſolum vehemẽter cal-
cinatum, ſicuti alia multa, in ruborem
dari multi arbitrantur. Sunt tamen
qui id negant, & eodem modo ex aliis
lapidib. tincturã elici poſſe ſtatuunt.

XXVII.

Et hunc modum D. D. *Hartmanno* inventori adſcribunt. Coralia rubicundiſſima tenuiter pulverẽtur. Horum libra una cum æquali pondere nitri depuratiſſimi in marmore ſimul trita miſceatur. Deinde in furno convenienti locetur retorta terrea ſuperius tubulata, ſed ſubtus luto tenaciſſimo loricata. Admoto receptaculo ita ſubminiſtretur ignis, ut retorta paulatim candeat. Per tubulum itaq; de puluere coraliorum & nitri cochlear unum una vice immittatur, ac ſingulis vicibus obſtructo orificio hic labor tãdiu iteretur, donec tota maſſa ſuperiniecta fuerit. Continuetur ignis ad horas octodecim, donec coralia probè calcinentur. Relinquãtur donec penè refrigeſcãt omnia. Exẽpta dum vaſa aliquantũ calent, coralia nitrũq; calẽtia in ſpiritus vini mẽſuram in vaſe capaci fruſtulatim proiecta ſtatuuntur ſimul ad calorem lẽtũ Balnei per octo dies. Vinum ardẽs tingitur luteo. Hoc per chartam emporeticam filtratum è cucurbita in B.

destilletur ad siccitatem. Residuum in aquâ pluviali vel rore majali destillato solvitur, ilicò prodeunte rubedine. Coagulatur denuò, ac tertium etiam hâc operatione solutionis & coagulationis repetitâ fæcibus semper abjectis tandem quod reliquum est, in loco humido frigido in oleum seu liquorem pinguem rubeum solvitur. Super eundem porrò liquorem alkool vini fusum statim rubescit, tincturâ supernatante ac separabili, corpore verò albicante in fundo quiescente. Hæc tinctura in pelicano aliquandiu circulata mirabilis est virtutis.

XXVIII.

Quercetanus lib. de medic. spagyr. præp. ita monet: Calcina corallos rubros & electos igne reverberii, dando tamen calorem secundi gradus, ne tinctura ipsorum ignis violentia exhalet. Calcinatos pulverato super marmore tenuissimè, eosque indas in matracium vitreum, desuper infundendo menstruum cœleste, destillatum cum proprio suo saccharo, ut supernatet octo digitos. Putrefiant omnia

mnia in Balneo vaſe Hermeticè clauſo per decem dies, donec menſtruum totam tincturam ſibi adſciverit. Separato menſtruo per B. remanet preciosa tinctura in fundo. Hæc ille. Hîc notandum eſt, Quercetani menſtruum cœleſte cum ſuo ſaccharo deſtillatum nihil aliud eſſe, quàm rorem menſe Majo collectum, cum melle aëreo digeſtum ac deſtillatum.

XXIX.

Coraliorum rubrorum confuſorum libræ duæ in vas retortum Waldeburgicum immittãtur, & ſuppoſito receptaculo acetũ ipſorum deſtillãdo foràs propellatur. Deinde coralia vehemẽtius urãtur, donec reddãtur albiſſima. Exemta in pulverẽ redige, & in vitrũ injecta aceto deſtillato perfunde. Vitrum in lenẽ calorem colloca, donec acetum nihil amplius ſolvere valeat. Quod ſolutum eſt, ſecernas & recenti aceto ſæpius affuſo huic operæ ne parcas, donec univerſis coraliis diſſolutis nihil præter terram inutilem remaneat. Confunde omnes ſolutiones in vitrum arenæ impoſitum, ac deſtillando phlegma ſepara. Ubi

mare-

materia in vitro exſiccata videtur, remoto receptaculo aliud applica, & adhibito igne vehementi, fac ut ſpiritus ſublimis per alembicum proferatur, qui diligenter ſervandus eſt. Poſteà relictum pulverem album ſpiritu vitrioli penitus diſſolve. Solutione factâ ſpiritum magnâ ignis vi deſtillando ſecretum etiam ſeparatim contineas, ut de aceto dictum eſt. Denique coralia relicta ingenti urenda ſunt igne, donec amiſſum vel potius, ut quibusdam placet, abſconditum colorem nativum recipiant. His infuſus proprius ipſorum ſpiritus veram tincturam producere dicitur.

XXX.

Coralia rubra cum pari pondere ſalis nitri cõtrita, commiſtaq; induntur in catinum, & ſuper igne prunarum ſinuntur per dimidiam horam colliqueſcere, interim ferreo ſtylo aliquoties verſando, & explorando nũ materia ſit lævis & inſtar marmoris gliſcat ſine granis. Si nondum eſt talis, ignis diutius eſt adhibẽdus, donec ſignum

ſignum dictum appareat. Tuncubi refrixit, albam maſſam invenis, quæ ex tigillo extracta teritur in pulverẽ ſubtilem, qui immiſſus in cucurbitam perfunditur vini ſpiritu bono, qui intra duas horas aſſumit tincturam. Effuſo primo & repoſito ſubmittitur alius, idq́; repetitur donec tingi deſinat. Effuſiones tinctæ filtrantur per chartam, & leni balneo ſpiritus ſeparatur usq́; ad tincturam rubeam perſpicuam, quæ valdè acris eſt, & linguam urit. Datur gutta una ex vino, vel julepo conveniente.

CAP. IX.

De quinta eſſentia coraliorum.

QUanquam apud Chymicos quinta eſsẽtia & tinctura coraliorum interdum pro unâ re habentur, eodẽq́ue ſignificatu accipiuntur: attamen ſi accuratè rerũ vocabula diſtinguamus, quinta eſſentia eſt quiddam tincturâ magis purum atq́ue æthereum, neq́ue terrenæ molis particeps. Sed hujus diſtinctionis parum memores pleri-

pleriq; Chymici, cùm purissimam rei partem extrahentes, à corporeo crassamẽto liberârunt, sive id magisteriũ sit, sive oleũ, seu tinctura, essentiæ nomine notare haud verẽtur. Quintam essentiã, cujus præparationem *Beguinus* in tyrocinio Chymico longâ oratione prosequutus est, quamvis molesta sit, nec sine magno labore, aut sumtu possit perfici, hoc loco recẽsebo, cùm ꝙ ad coraliorum elaborationem pertinet, nihil omittendũ videatur. Destillanda est magna aceti acerrimi quãtitas, novum singulis vicibus super priores fæces destillãdo, donec centum circiter libras aceti per Balneum optimè rectificati habeas. Requiruntur ẽt minimum triginta libræ corallorum rubeorum in pulverem subtilem redactorum: materia item plurima ampla, colli prolixioris, quibus singulis libra una corallorum imponatur, acetum paulatim & per vices affundendo, donec ad quatuor vel quinque digitos supereemineat: perque diem naturalem in Balneo digerendo, usq; dum acetum dulcescat,

& co-

& colore flavo imbuatur. Tunc menstruum decantandum, novum affundendum, donec omnia penè dissoluta sint. Menstruum per Balneum ex cucurbitis altis repetatur, & ad singulas salis libras unicæ duæ aceti affundantur & destillentur: deinde unciæ quatuor addantur, postea sex, ita paulatim & per vices alendo, tandemque infusiones de uncia in unciam minuendo, donec acetum tàm acre atque infusum fuerit, destilletur. Phlegma omne insipidum destillatum asservãdum. Salia sale aceti armoniaco imprægnata in vapore calentis Balnei, fermentanda ibidẽ, donec odor gravis, & color ater appareat, quæ veræ putrefactionis sunt indicia. Cumq; hæc apparuerint, sales resoluti calidè in retortas imponendi, eò quod statim in frigido congelentur, & per B. vaporosum vel cineres phlegma separandum, donec vapores sive fumi albi conspiciantur. Tunc cessandum, & destillatio per arenam in reverberio clauso continuanda usque dum omnes spiritus egressi fue-

fuerint, & oleum rubrum ſanguini
inſtar guttatim effluxerit. Fæces ſer
uandæ ad uſus ut poſteà dicetur. Li-
quores omnes deſtillatos odoratiſſi-
mos, & inſtar aquæ ardentis flam-
mam concipientes pone in cucurbi-
tas altas, & lento Balnei calore a
phlegmate ſepara, & loco frigido in
vitris probè obturatis ſerua. Poſtea
igne aucto phlegma urge, & ab oleo
ſeparatum ad uſus repone. Interim
fæces ſuperius reſeruatas calcina in
athanore, ſpacio quinq; dierum in
vaſe undiq; clauſo. Deinde vaſe aper
to detur ignis per gradus, ut fæces ni
græ cineritij coloris fiant. A quibus
ſal eliciatur cum phlegmate priore
reſeruato, quod filtretur & coagule-
tur. Poſtea idem ſal diſſolue in phle-
gmate poſteriori ſeruato, donec pu-
rum euadat, quod calore moderato
exſiccari debet. Huius ſalis accipe
uncias duas, digere in B. per triduum.
Poſtea leui B. calore deſtilla aquam
inſipidam, quam ſeorſim ſerua. Itera
eandem operationem, donec ſal in
duplum ſui ponderis proprio ſale ar-
mo

noniaco imprægnetur & augeatur, vel etiam paulo plus, vel donec spiritus tam acer aut fortis destilletur à no sale, atque cum impositus fuit, um sal in vase idoneo pone ad sublimandum in cineribus spacio duorum dierum, dando ignem per gradus. Ita sublimabitur ad latera vasis materia candidissima instar nivis, quæ dicitur verum philosophorum sal armoniacum. Huius salis armoniaci accipe unciam unam, spiritus rectificati uncias quatuor. Misce simul, & per biduum digere. Deinde destilla cum cohobiis, donec totum sal cum spiritu ascenderit. Hæc materia triuna circulari debet, donec exaltatio voto respondeat. Sic habebis quintam corallorum essentiam, cælestem substantiam, ab omni fæce terrenâ immunem, mercurium vegetabilem, & mineralem, clauem philosophicam, solidissima quævis corpora aperiētem, ad medicamenta virtutum admirandarum paranda, modo omnibus veris philosophis noto. Tantum *Beguinus*.

Alius modus parandi quintam Coraliorum essentiam.

Accipe flores coraliorum, de quibus paulo pòst agetur. Contere subtilissimè, positisq; in cucurbitâ vel phialâ affunde sufficientem aceti destillati quantitatem. Digere vase clauso in cineribus, vel Balneo, igne lento, & videbis totum quasi corpus coraliorum in eo aceto (quod cælesti redditum septenâ destillatione & in pelicano attenuatũ, foret optimum) solui & acquirere colorem sanguineum, paucis fæcibus. Hunc liquorem destilla per filtrum, vel chartam bibulam. Hinc in B. calente coagula per exhalationem. Tritam calcem in phialam immitte, affunde aquam stillatitiam simplicem, vel rosaceam. Digere in cineribus vase clauso, lento igne. Soluetur quasi tota, & colorabit aquam sanguineo colore. Filtra, coagula in sole vel lenissimo igni in puluerem miræ pulcritudinis. Si libet, solue spiritu vini ad olei consistentiam.

Non

III.

Nonnulli hac ratione essentiam conficiunt: Accipe coraliorum aceto solutorum, & rursus exsiccatorum puluerem, siue sal. Perfunde illud aceto Naturæ, non isto vulgari, sed suavi, & aquam pluviam viribus imitante. Id acetum sal coraliorum ita soluit, ut terrenæ fæces à subtilioribus partibus separentur. Quod dissolutum est, destillatur, & in fundo relictæ materiæ rursus hoc acetum affunditur, ut eo soluatur. Solutio & coagulatio tamdiu iteranda, donec coralia defæcatissima, nihil terrenæ impuritatis habeant. Postea nullo negotio illa in oleum rubicundum ab artifice verti possunt, quod aliquis tincturam appellare meritò posset. Nota acetum Naturæ esse rorem Majo collectum.

Ioannes Poppius.

CAP. X.

De Coralliorum floribus, Cryſtallis, ſyrupo: de coraliis præparatis, confectione corallatâ, coralijs factitijs, & conſeruando illorum rubore.

QVi tenuiſſimam leuiſſimamque coralliorum ſubſtantiam expetunt, ea in puluerem redacta in ſummitatem alembici, vel ad latera cucurbitæ ſublimant, & quod eleuatur, florem vocant. Quod enim optimum & præſtantiſſimum eſt, flos appellatur, quemadmodum flos vini dicitur vinum generoſum. *Cato de re ruſtica* florem ſalis vocat optimam & candidiſſimam eius partem. Sic flores ſulphuris, antimonij, benioini pro ſubtiliſſima puriſſimaq; eorum parte accipiũtur. Flores corallorũ in hunc ferè modum conficies: Corallia redige in ſubtiliſſimum puluerem per contritionem in marmore, & elutionem, quomodo terræ ſolent ab impuritatibus & craſſitie ſeparari. Poſteris nonnihil aceti deſtillati addere, ut fiat offa, qualiter ſolent pictores

col o-

colores ſuos terere. Offam iſtam in validam cucurbitam ex duplo vitro inijce. Affunde acetum ſtillatitium, ut emineat duos vel tres digitos tranſuerſos. Impone alembicum cæcum, & juncturas luto tenaciſſimo claude, ne aceti ſpiritus ſe proripiat. Colloca in Balneum mediocriter calens, ut digeratur, putreſcatq́; materia. Relinque in eo per tres, duas aut quatuor ſeptimanas ſemper calente. His elapſis pro cæco roſtratum affige alembicum, omneq́; acetum ſubtrahe, nec amoue à balneo, niſi poſt unum atq́; alterum diem, quo ſpiritus acres exhalauerint, & benè calcinata fuerint corallia. Videbis ſubtiliores partes nonnihil in vitro eleuari. Exemptas contere denuò ſuper marmore cum aceto ſtillatitio, & fac pulmentum tenerrimum. Hoc in cucurbitâ affuſo vt prius aceto, per octo aut decem dies macera ſub alembico cæco in balneo tepente. Acetum poſthac elice, & materiam præterea in quartum diem in balneo coque ut ferueat nonnihil. Videbis iterum flo-

rem quendam intumeſcere, & in vitro eleuari aliquando ad medium vitri, ſpecie capillamentorum tenuiſſimorum, & candidiſſimorum inſtar aluminis plumoſi. Si peritus es huius operæ, etiam tertio repete eundem laborem. Volatilem illam & ſubtilem materiam à craſſiore fæce cum pennâ ſepara, & ſeorſim ſerua. Craſſior pars nouo aceto pertundi, digeri & deſtillari poteſt, & plures exibunt flores, qui cum prioribus jungendi. Hi ſi denuò aceto ſtillatitio ſoluantur, & eo abſtracto, cum ſpiritu vini circulentur, in rubeum liquorem vertuntur.

Modus Secundus.

Accipe, minima coralliorum fragmenta, & poſita in fictili firmiſſimo vel crucibulo fac ut igne candeſcant. Ignita proijce in acetum ſtillatitium acerrimum. Effuſo in aliud vas aceto rurſus corallia igni impoſita in crucibulo candeſcant, & ignita in acetum inijciantur. Hoc opere decies facto, ceſſandum eſt. Acetum à corallis ſeparatum deſtilletur ad ſiccitatem

atem. Accipe relictæ in fundo materiæ & salis ammoniaci æquale pondus, contere simul & sublima. Videbis pulcerrimos flores eleuatos, quos per aquam stillatitiam ablutos & edulcatos serua. Hi facile in liquorem abeunt.

Tertius modus.

Similiter & puluis corallorum subtilissimus cum pari pondere salis ammoniaci contritus & aliquoties cum eo sublimatus egregios flores præbet. Sic eâdem operâ flores salis ammoniaci, & coralliorum fiunt. Est & alius modus insignis sublimandi florem coraliorum, qui infra cap. de quinta essentia proponetur.

Flores sulphuris corallati.

Accipe Coraliorum libram unam, florum sulphuris uncias quatuor. Conterantur in puluerem tenuissimum. Immissa in cucurbitam ex arenâ sublimentur. Aquam profluentem seorsim pone. Ita flores sulphuris secum trahunt subtilissimam coraliorum partem. Hi flores cæteros

vulgares & simplices viribus longè antecellunt, ubi morbi vis exigit. Cæterum si quis istos terebinthinæ spiritu dissoluat, haud dubiè balsamum pulmonis optimum, & simul præsentissimum roborando cordi remedium inueniet.

De Crystallis Coralliorum.

Sunt qui coralliorum magisterium siue sal purissimum & ab omni terrenâ fæce liberatum in lapillos perlucidos vel crystallos arte congelari posse existimant. Hâc autem viâ procedunt: Magisterium coralliorum in fictili mundo calcinant, ut sal aceti ex solutione residuus ustione consumatur. Relictæ materiæ affundunt aquam conuenientem cum pauco spiritu vitrioli, eamq; soluunt. Dissolutam filtro traijciũt, & ad medietatem vel plus destillando abstrahunt. Quod reliquum manet, in loco frigido & humido positum in Crystallos concrescet.

Alius modus.

Coraliis minutissimè contritis affunde

funde ſuccum limonum. In digeſtione per quatuor dies conſiſtant, ut ſoluantur. Poſtea affunde tantundem aceti deſtillati acerrimi, & rurſus digeſtioni per viginti dies committe. Tandem deſtillētur ſimul igne aperto. Primò prodibit aqua candida, deinde lutea, ultimò oleum rubrum, quod aquæ innatat. Aquam ante dictam in B. deſtilla, ut phlegma ſeparetur, reliquum pone in loco frigido, & lapilli concreſcent.

Cryſtalli corallorum cum nitro.

Accipe ſalis coralliorū drachmas duas, nitri probè purificati tantundem, affuſo aceto deſtillato ſolue, & dimidia parte per deſtillationem ſubtractâ, fac in loco frigido coagulentur. Erunt lapilli nitidiſſimi, qui in leuando febrium æſtu, & viribus inſtaurandis plurimum valent.

Cryſtalli coralliorum cum ſaccharo Saturni.

Accipe ſacchari Saturni & ſalis coralliorum defæcatiſſimi æquale

pondus. Diſſoluta hæc aceto deſtillato vel aqua conueniente, per deſtillationem abſtracto quod ſuperfluum eſt, frigido loco concreſcent. Salutare hoc eſſe medicamentum puto, præſertim in febribus, ob Saturnum domitorem febrium.

DE SYRVPO CORALLORUM.

Syrupus corallorum Quercetani.

Oportet perfectæ ſuæ maturitatis tempore exprimere, filtare, & depurare perquam accuratiſſimè ſuccum berberis, aut limonũ: nã acetoſi eiuſmodi & acidi ſucci, quò perfectius depurati, & à craſſâ terreâ ſubſtãtiâ, quâ ſcatẽt, exquiſitius ſegregati, eò aptiores erunt, & efficaciores ad diſſoluendum coralium craſſo modo contuſum. Ex cuius genere ad hunc ſyrupum conficiendum ſeligas omnium rubicundiſſimũ, & elegantiſſimum. Hoc inijciatur in matracium vitreum & idoneum, affundatur aliquis prædictorum ſuccorum o-

ptimè depuratorum, ut materia quatuor digitos aut paulò plus supernatet. Collum subere, vel cerâ Hispanicâ occludatur, & in balneum vaporosum fervidum collocetur, hoc est, matracium aquam non attingat, sed vapores ex aquâ bulliente ascendentes circumquaque illud feriant, ubi necesse est, ut vas aquam continens ex omnibus partibus probè muniatur, atque claudatur, ne vapores exhalent. Huius balnei calore, qui dies noctesq; per triduum integrum cõtinuabitur, totum coralium in illo liquore ferè dissolutũ apparebit, idq; colore subrubro & sapore dulci. Effunde per inclinationem, quicquid dissolutum fuerit, fæcibus si ita videbitur, novum succum depuratum rursus affundẽdo, & in ceteris procedatur, ut supra. Ad librã unam dicti succi, corallinâ essentiâ optimè imprægnati, sufficit sacchari candi uncias sex adijcere, & ad syrupi consistentiam decoquere, in ipso quidem B. vaporoso, non tamen clauso, sed aperto: & vasis

loco

loco accipere oportet alembicum, aut ſimile vas, cujus collum & orificium ſit ſatis amplum. Vide *Querçetani Pharmacopœam reſtitutam.*

Syrupus corallorum Ioannis Langii.

Accipe aquæ ſtillatitiæ libras quatuor, ſpiritus vitrioli drachmã unam, affunde roſis rubris ſiccatis. Paucis horis tinctura in aquam migrat. Hãc novis roſis affunde & exalta. Tandem filtratæ tincturæ adde corallorum ſolutorum ſucco berberum unciam unam, vel q. v. ſacchari q. ſ. & fiat julepus. Hic nihil aliud eſt, quàm tinctura roſarum ex coraliis compoſita.

Coralia præparata officinarum.

Selecta coralliorum fragmenta adhibita vino vel aquâ purè eluuntur, & in mortario contunduntur minutiſſimè, deinde ſuper marmore vel lapide porphyrio in tenuiſſimum & vix tactu percipiendum pulverem rediguntur. Ne autem ſubtilior pars coralliorum contritione in auras evaneſcat

escat ac dissipetur, inter terendum
semper aliquid aquæ communis aut
rosarum adspergendum est, ut pultis
speciem referant. Quæ exsiccata &
trustillatim divisa ad usum serventur.

Confectio corallata, vel manus Christi corallata.

Accipe sacchari clarificati uncias
octo, aquæ rosarum odoratissimæ uncias quatuor. Coquantur lege artis,
& sub finem dimidiâ unciâ coralliorum prçparatorum aut magisterii eorum adjectâ, aliquot guttulæ olei cinamomi aspergantur, & inde conficiantur rotulæ.

De Coraliis factitiis & adulterinis.

Arte naturam imitante coraliorum
frutices veris perquàm similimi formantur, qui ob eximium ipsorum decus à quibusdam in deliciis habentur.
Itaq; jam ostendetur, quomodo conficiantur, & à veris discernantur, ne
forsan imperitis rerum fucus fiat. Accipe ramenta cornu caprini albi & nitidi, à sordibus mundati & puriter
ablu-

abluti. Diſſolve ea lixivio facto ex cinere fraxini, quod aliquoties per filtrum transmiſſum ſit & defæcatum. Duarum hebdomadum ſpatio fit, ut plane diſſolvantur, & ſpiſſę pultis ſpeciem habeāt. Poſteà cinabaris quantum ſufficit cum illis permiſceatur & figurentur corallia, ut libet. Hæc torno & ferramento adhibito in nitorem dentur.

Secundus Modus.

Accipe calcis vivæ quantum libet, vino affuſo extrahe lixivium. Poſteà minii partes duas accipe, cinabrii unam, calcis quinque. Cum albumine ovorum & modico ſalis miſce, ut fiat maſſa, unde formentur coralli. Poſtremò coquantur in oleo ſeminis lini ut ſplendorem capiant. *Paracelſus.*

III.

Accipe gypſi partes duas, calcis puræ partem dimidiam, minii & cinabaris, utriusq; partem unam, albuminis ovorum quantum ſufficit. Figurentur coralli. Idem auctor.

IV.

Alii hoc modo conficiunt: Ramenta cor-

cornu cervi albiſſimi ponantur in calce vivâ, modico humore conſperſâ. Sic novem dies immota conſiſtant, hinc igne coquantur, & bullientibus aliquid gummi tragacanthi & Arabici benè triti adjiciatur, omniaq; probè permiſceantur. Adde tantum cinabrii, quantum ad nativum colorem inducẽdum neceſſe eſt. Maſsâ ab igne remotâ coraliorum formæ manibus fingantur.

V.

Aliqui ſumunt ſcobem cornu bovis albi, & in lixivio acerrimo poſitam quindecim dierum ſpatio diſſolvunt, poſteà vehementer coquunt, dum liqueſcat. Liquefactam percolant, & cinabari tingunt. Maſſam exſiccatam formâ coralliorum figurant, ac pulvere quodam Tripolitano confricantes nitidam reddunt.

VI.

Author eſt *Gallus Philoſophus*, corallium ſequenti modo diſſolutum in naturalem formam reduci poſſe. Fiat primò aqua fortis ex vitrioli librâ unâ, ſalis nitri pari pondere, adjectis cinabrii

brii unciis quatuor. In eâ dissolvatur corallus rubeus, minutissimè tritus, donec in pastam spissetur. Aquâ per declinationẽ separatâ, in ejus locum alia affundatur communis, idque toties fiat, dum nihil acre remaneat. De relictâ massâ quidvis conformari poterit. Quod formatum est, in pane è farina secalæ confecto per noctem condatur.

VII.

Cinabaris cum albumine ovorum supra marmor cõteratur per integrã horam. Deinde paulisper exsiccetur ad spissitudinem argillæ. Formentur ramuli pro lubitu in coraliorum speciem. *Paracelsus*.

VIII.

Omnium nobilissima est illa corallorum palingenesis, cujus meminit *Paracelsus in Archidoxis*, ubi inquit: Si tinctura corallorum reddatur ipsorum magisterio, posse ab artis Chymicæ perito pristinã illorum speciem planè restitui, corpore ipsorum dissoluto, & in limum mutato, deniq; formâ coralli figurato. Iam demonstra-

tum

um est, quomodo corallia adulteri-
a formentur. Hæc autem vera &
ativa non esse, indicium est, quod
gni imposita facilè consumantur vel
n puluerem dilabantur, veris ma-
imè ignem sustinentibus.

Coraliorum rubeus color ut conseruetur, vel amittatur. vel amissus recuperetur.

Coraliorum coloris ratio non ma-
gis dari potest, quàm rosæ. Huius
nim investigatio superat humanum
aptum, nec ad primas aut secundas
qualitates referri debet, ut nasuti
nonnulli existimant, qui omnium re-
rum caussas ex his qualitatibus venã-
tur. Deus huiuscemodi coloribus
res ornavit, ac eorum seminaria se-
minibus ita inseruit, ut alij ab insito
spiritu architectonico produci non
possunt. Ita statuit *Anselmus Bo-
etius.*

Admirãda sanè est coralij natura,
quod eius baccę à viro gestatę splen-
dorem suum semper conseruent, sed
fœminis adalligatæ pallore tandem

afficiantur, viresque amittant. Hujus rei causam proponit *Levinus Lemnius*, quòd suavis halitus à virili corpore emanans, illa recreet caloris nativi temperie, quâ præditi sunt mares. Contrà multis observationibus constat, si quis gravi morbo affectus, vel jam moriturus coralia collo gestet, illa nativo colore amisso pallescere. Unde à quibusdam Vates appellantur, quòd futura præsagiant. Cujus caussam dat *Cardanus*, quòd vapor ille qui nondum molestiam homini adferre potest, substantiam teneriorem coralli adfligat. Sed quanquam hæc ratio quodammodò verisimilis est; tamen satius & laudabilius mihi videtur, Naturæ abscondita admirari, quàm rationes incertas reddere.

Coraliorum rubedo reparatur, si pulvis juglandium veterum & salis nitri illis affricetur: Vel si semine sinapi obruta serventur, nitorem non amittunt, sed magis rubicunda evadunt. Quidam urinam puerorum antiquam, & quæ faces deposuit, per incli-

clinationem in vas vitreum effun-
unt, & in eâ coralia mergunt, perq;
es aliquot relinquunt, donec pul-
o rubore conspicua reddantur. A-
coralia, ut pristinum recipiant co-
rem, supra sterquilinium suspen-
unt, ita ut stercus non attingatur,
: tantummodò vapor ejus admit-
ur.

CAP. XI.

De viribus Coraliorum.

ADmirentur alii, & laudibus effe-
rant lapidum preciosissimos, *A-
antem, Smaragdum, Rubinum, Hya-
hum, uniones, &*

emmarum quicquid felicibus undis
Nascitur, Eoi quâ maris unda rubet.

judice, coralium propè divinis
bus omnes gemmas superat. Nec
mmis tantùm, sed cunctis ẽt her-
mihi præferendum videtur. Quid
tis opus est? In uno coralio tot po-
tes cernũtur quot nõ in alio Ter-
artu invenire possis. Fateor lapi-
ezoar, margaritas, unicornu, cornu
, & alia ejusmodi genera eximiæ

 pote-

potestatis esse, sed remedium nullum
ostendi poterit, quod multitudine &
præstantiâ virium cum coralijs com-
parari possit, id quod paulò pòst mul
tis rationibus atque exemplis proba-
bitur. Cæterum si primas coralii al
bi & rubei qualitates perpendamus
aliqua differentia inter vtrumqu
apparebit. Album enim, ut Platea
rius censet, frigidum magis est, quàn
siccum: Rubeum frigidum minu
quàm siccum. Quod enim majorei
ignis partem habet, fit rubrum: quo
plus aquæ, album fit. *Avicenn*
coralia ait frigida esse in primo, si
ca in secundo gradu. Verum ubi m
iori adstrictione opus est, alba rub
præferuntur. *Cornelius Celsus* co
lium inter adurentia referens,
Hieronymo Rubeo in editis ad illu
notis reprehenditur, cùm potiùs
frigerent, adstringant, & ulceru
cava expleant. Verùm *Auicen*
eo loci intelligendum putat no
psum coralium, sed anagallidem h
bam colore phæniceo coralio si
lem. Ego verò existimo, *Celsum* ve

facere de vero coralio, non quidem crudo, sed usto, quod gustantibus acerrimum & summè mordax deprehenditur. *Iacobus Zuingerus* coralia, inquit, duriora corpuscula sunt, nec vim suam liberè exercent. Si verò mollescat durities, & quæ terrenas partes in unum cogit, vis valida ceu in arenam progrediatur, nihil est, quod amplius vel operationi illorum eximiæ, vel incredulæ multorum diffidentiæ obsistere queat. *Paracelsus* & quicunq; in eius verba iurârunt, eò maiorem vim inesse coralijs dicunt, quò maiora sunt, & ramis conspicua cæteris eminent. Hoc si ita est, eâdem de causâ margaritæ paruæ minus quoque habebunt virium grandioribus. Sed his omissis omnes coraliorum potestates, quas *Zoroastes*, *Metrodorus*, *Orpheus*, *Marbodus*, *Albertus Magnus*, *Paracelsus* & alii auctores grauissimi illis tribuerunt, singillatim enumerabo. Mederi autem illa dicuntur grauissimis capitis affectibus, Apoplexiæ, epilepsiæ, incubo, paralysi, convulsioni,

contractioni, vertigini, maniæ, melancholiæ, terrori nocturno, insomnijs turbulentis, phrenitidi, delirio, stultitiæ: somnum adferunt: destillationes sistunt: aciem oculorum exacuunt, & reliqua eorum vitia corrigunt: Sanguinem è naribus, è pectore aut quacunq; parte profluentem, cohibent: ardorem faucium & linguę restinguunt: dentes firmant, eosq; carie exesos eradicant: gingivæ mala remouent: Phthisi & pleuritidi resistunt: cor recreant, & eius tremorẽ, palpitationem, syncopen leuant: Venenum & pestem depellunt: à febri liberant: ardorem stomachi, & oxyreuma auferunt: Symptomata ex vitriolo assumto releuãt: dolores vẽtriculi, & intestinorũ leniunt: Eorum tonitru & murmur cõpescũt: hepar corroborant, hydropi medẽtur & fluorẽ hepaticum coërcẽt: lienteriã, dysenteriã, & omne alvi profluvium reprimunt: lienem absumunt, & eius infarctus expediunt: sanguinem mundant, concretum dissoluunt, & eius integritatem tuentur: Vermes

nes necant: Venerem excitant: calculum comminuunt, & expellunt: immodicum ſanguinis menſtrui fluorem ſedant: Vteri robur firmant, fœtum reficiunt, gravidis vires addunt, monſtra & abortum fieri prohibent: vulnera conſolidant: morphæam, lepram, cancrum, herpetem & omnia ulcera ſanant: Cicatrices obducunt, earum veſtigia delēt, carnem excreſcentem conſumunt. Podagræ medentur: Typhones, fulmina, grandinem omnemq; adverſam tempeſtatem avertunt: Dęmones & ſpectra fugant: incantamentis reſiſtunt: obſeſſos reſtituunt: ferarum incurſus inhibent: pericula fluminum declinant, & viatores à latronum inſidijs defendunt: odium inter domeſticos excitatum propulſant: Agris inſperſa fœcunditatem dant, & ab illis mures, locuſtas, erucas, & omne vermium genus arcent. Has omnes vires in coralijs eſſe antiqui crediderunt. Num autem tanta medelarum miracula illis fiant, & quomodo dictis

affectibus accommodata euentum præstent, iam ordine declarabitur.

Epilepsia, Apoplexia, Vertigo, incubus, capitis imbecillitas.

Maximorum capitis affectuum, nobile remedium coralium esse constat. *Paracelsus* coralium, ait, valetudinem hominis integram tuetur, ne quis incidat in morbum comitialem, velut insignis huius mali antidotus. *Trallianus* coralium comitialibus alligatum cum cerebro asini plurimum prodesse scripsit. Quanquam autem illud per se multum valet, tamen aliis eiusdem facultatis medicamentis permixtum, aut dissolutũ, multò potentius redditur, veluti si dissoluatur spiritu vitrioli antepileptico, cuius elegans descriptio hæc est: Vitriolum Hungaricum præstantissimum aquâ fontanâ soluitur. Quod solutum est, diebus octo in loco tepente positum relinquitur, donec excrementa in imo subsideant. Purumà fæcibus secretum per filtrum mittitur, idq; absumptâ per lentum calorẽ

maio-

maiori parte aqueæ humiditatis in loco frigido & humido in cryſtallos puriſſimas concreſcit. Hoc vitriolum ſole vel loco calido exſiccatur. Vbi exaruit, vaſi retorto luto tenaciſſimo obducto ingeſtũ deſtillatur more ſolito. Profluit phlegma primùm, tùm ſpiritus, tùm oleum. Quæ omnia in Balneo nouâ deſtillatione ſeparãtur. Oleum deniq; quod alembicum non aſcẽdit, ex retortâ propellitur, & ſeparatim ſeruatur. Intereà ſemina pęonię, viſcũ quernũ, flores tilię, cornu cervi, craniũ humanum, & alia epilepſiæ conferẽtia dicto phlegmate perfuſa decẽ dies cõſiſtant in loco calido. Spiritu autẽ coralia rubra cõtrita diſſoluãtur. Deinde phlegma, quo medicamẽta macerata ſunt, percolatũ affunde vitriolo Hũgarico recenti probè defęcato, ut illud reſoluat. Deſtilla in B. ad ſiccũ. Iterũ atq; iterũ cucurbitæ inrectũ deſtilla ad ſiccitatẽ, quò corpus vitrioli penitiſſimè diſſoluatur. Tandẽ etiã ſuperfunde ſpiritum & oleum deſtillatione correctũ. Immitte hęc ſimul in phialã longi

colli, & aptato alembico ſpiritum ex cineribus deſtilla, qui leuis & maximè penetrãs eſt, & colore viridi. Doſis ſcrupulus in aqua florum tiliæ, vel pæoniæ. Coraliorum pulvis infantibus recens natis cum lacte materno ingeſtus, eos ab epilepſiâ defendere, & per omnem vitam immunes ſeruare dicitur. Idq; authoritate *Arnoldi de villa noua* confirmatur, qui grana decem coralij rubri infanti recens nato ante omnem alium cibum exhibita, tutum eum ab epilepſiâ reddere ait. Quod & *Camillus Leonardus* Medicus Piſaurenſis ſæpius ſe expertum eſſe teſtatur. Qui in hanc rem efficacius medicamentum deſiderat, poterit iſto compoſito uti:

℞. *Coralior. rubr. præp. ſcrup.* I.
margarit. præp.
fæculæ pæoniæ ana ſcrup. dimid.
fiat pulvis tenuiſſimus.

Tantum valet crudus coraliorum pulvis. Multò igitur plus efficaciæ erit magiſterio, vel tincturæ, vel eſſentiæ ipſorum. *Penotus* tincturam illorũ dimidiæ drachmę põdere epilepticis paulò

paulò ante paroxyſmum offerendam
cenſet. Non autem in humano corpore tantum coralia hos effectus edunt, ſed & beſtias epilepſiâ correptas mirificè juuãt. Magna certè pars remediorum eſt, quorum inſignes vires animalium brutorum indicio humano generi innotuerũt. Et quæ illis aliquando auxilio fuêre, ea homines ſibi quoque profutura exiſtimârunt. Hic authòr libri de arte falconariâ refert, integras coraliorum baccas falconibus epilepſiâ affectis deuoratas præſentiſſimum eſſe mali remedium. Coralium & ſuccinum ut in mari amplo naſcuntur, ita virium ſimilitudine quodammodo conueniunt. Hanc ob cauſam, operę precium faciunt, qui illis permiſtis oleũ deſtillandò eliciunt hoc modo: Coralia contuſa, & cum ſuccino mixta ſimul per vas retortum deſtillantur. Liquor profluens recentibus coraliorum fragmentis additus iteratâ deſtillatione exigitur. Deniq́ue ſpiritus ab oleo ſeparatur. Hoc oleum ſuccini corallatum vocatur, mirabili vi præditum, non
in

in epilepsiâ tantúm, sed etiam cæteris capitis affectibus utile. Spiritus coraliorum quamvis per se præstantissimum sit remedium, si tamen artifex ulteriùs progressus Solem & Lunam eo dissolvat, medicinam incomparabilis efficaciæ elaborabit. Coralium quoque tinctura cum aquâ ipsorum permixta similiter capitis morbos miris modis obtundit.

Pulvis antepilepticus Angeli Salæ.

℞. *Cranei humani*
Coralior. rubr.
Vngulæ alcis calcinat.
Margarit. ana unc. dimid.
sem. pæoniæ excortic. unc. ij.
Camphoræ scrup. j.
Ol. maioranæ gut. xij.
Aq. flor. tiliæ unc. viij.

Pulveratis pulverandis cætera adj[iciantur], & consistant in balneo ca[lente] octo diebus digerenda. Post[ea] destillando humiditas abstrahatu[r] relicto pulvere in fundo, qui denu[o] teratur, & ad usum servetur, in vitr[o] probè clauso.

P

Pulvis alius antepilepticus.

Coralia rubra in tenuissimum pulverem redacta dissolvantur liquore, qui ex crudo non autem calcinato vitriolo destillavit. Humore separato relicta coralia serva.

♃. *Coralior. hoc modo præp. unc. ij.*
C.C. usti unc. dimid.
Camphoræ gr. vj.
Ol. succini
majoranæ
lavendulæ ana gr. vj.
Ambræ gryseæ gr. viij.

Mixta in mortario vitreo tenuissimè conterantur, summâ diligentiâ. Erit pulvis suavissimi odoris, qui in vitro servandus est. Hic miræ potestatis contra epilepsiam infantium esse dicitur, si cum aquâ conveniente offeratur.

Pulvis Cratonis contra Epilepsiam & Vertiginem.

♃. *Cinabaris nativæ unc. dimid.*
Coral. rub. præp.
Margarit. præp. anà scrup. ij.
Fol. auri n. xv.

Croci

Croci scrup. j.

Mixta redigantur in pulverem.

Pulvis antepilepticus, quem pro secreto quidam habent.

℞. *Cinabaris antimonij*
Magister. Corall.
Perlar.
Cranii human. ana drachm.

Redigantur in pulverem. Dosis gr. 8 in aq. conueniente.

Epithema contra dolorem capitis à causa calida:

♃. *Corall. rubr. præp. drachm. j.*
Margarit. præp. scrup. dimid.
sal. saturni scrup. dimid.
Aq. rosar.
semperv. ana unc. j.

Paralysis, convulsio, contractio.

Coralium paralysis & convulsionis remedium esse *Paracelsus* & *Penotus* testãtur. Quod sanè verisimile est, cùm id Epilesiæ, & Apoplexiæ cæterisque capitis morbis cõferre paulò antè demonstratum sit. Non autem crudum id præstat, sed ejus essentia, aut tin-

ctu-

ura præcipuè quæ *ſpiritu tartari, ſa-*
, vitrioli, terebinthinæ, ligni ſancti ex-
acta ſit: aut *oleum ſuccini corallatum,*
t magiſterium corallorum ſpiritu tarta-
diſſolutum, quod & partes principes
orroborat, & humorem noxium per
dorem depellit. Vel oleum hoc mo-
o paratum valebit: Accipe coralio-
um minutiſſimè contritorum libras
uas, ſalis gemmæ libram unam. Hæc
er vas retortum deſtillatione acta
leum proferunt, cujus ſex guttulis
uotidiè in aquâ conveniente ſum-
tis exiguo temporis ſpatio convale-
cunt, quibus membra morbo con-
racta ſunt.

elancholia, mania, inſomnia turbulenta, terror nocturnus.

Coralia dum cerebro, cordi, ven-
riculo & hepati robur addũt, ſangui-
iſq; puritatem tuentur, fit ut melan-
holia & mania, cæteriq; ejus generis
ffectus hominem non invadant. Sed
z occultâ quadam & peculiari vi
ollent, adeò ut de collis puerorum
uſpenſa, ipſos à nocturno terrore, &
inſo-

insomniis turbulentis defendant. Dantur illa præmissis digestionibus & potionibus helleboratis, vel oxymelite helleborato cum aquis stillatitiis scolopendrii, cuscutæ, fumariæ melissæ, cum syrupo de fumaria, de epithymo, de polypodio, de pomis Regis Sabor.

PHRENITIS, DELIRIUM.

Pulvis ad phrenitidem Rondeletii.

℞. Corall. rubr. sesquidrach.
sem. coriandri drach. ij.
Flor nymphææ drach. iij.
Violar.
Rosar. ana drach. ij.
sem. lactucæ
papaveris an. drach. j.
santali rubri scrup. ij.
Fiat pulvis tenuissimus, quo conspergatur pars capitis anterior.

Destillationes capitis.

Ob eximiam adstringendi & siccandi vim, quâ prædita sunt coralia humores à capite in subjectas partes destil

estillantes cohibere & reprimere
icuntur. Dantur in aquâ capiti di-
atâ, præcipuè serpylli, quod in si-
cendis & exsiccandis destillationi-
us plurimùm valet. In hoc affectu
rimas tenet *coraliorum tinctura*, *spiri-
u ligni sancti*, *juniperini*, *querni*, *& bu-
ini extracta*: Item *oleum succini coral-
atum* suprà descriptum, & confectio
eu *manus Christi corallata*: *Oleum quoq;
vitrioli corallatum*, quod hoc modo
it: Coraliorum & vitrioli æquum
ondus destillando per vas retortum
gitur. Spiritus primò, tùm oleum
rofluit, admirandæ potestatis, quod
epetitâ destillatione corrigendum
est.

Vigiliæ.

Plinius refert, coraliorum surculos
ex vino potos, aut si febris sit, ex aquâ
somnum adferre, non aliam ob cau-
sam, opinor, quàm quia capitis affe-
ctus levando simul robur cerebro
conferunt, nisi quis frigus ipsorum
hujus rei caussam statuere malit.

Emulsio somnifera.

℞. *Corall. rub. præp. drach. j.*

I *Sem.*

Sem. papav. alb. drach. ij.
Aq. flo. nymphææ
Lactucæ an. unc. j.

Fiat s.a. emulsio, quæ vel extrinsecus capiti cum linteo admoveri potest, vel ore assumi.

Oculorum vitia. Visus obscuritas.

Narrat *Plinius*, coraliorum cinerem oculorum medicamentis misceri: Et *Ioannes Platearius* asserit, illa oculorum dolores lenire, panos & obscuritatem tollere & corruptelæ ipsorum subvenire, si in collyrio illis admoveantur. *Avicenna:* coralia abstergunt cicatrices oculorum, & foveas earum carne implent. Quidam magisterium coraliorum edulcatum, & omni salsedine liberum aquâ verbenæ dissolvunt, idque oculis vel instillant, vel cum linteolo applicant, ad augendam ipsorum aciem, fluxionesque sistendas aut absumendas. *Serapio* coralia lacrymis & lippitudini oculorum conferre inquit.

Essen-

Essentia coraliorum ophthalmica Paracelsi.

R. *Corall. trit. unc. ij.*
Aquæ ligustici lib. j.
salis gemmæ
Vitrioli albi an. unc. ij.

[illegible]igerantur calore debito per men-[illegible] Rubram inde essentiam subtra-[illegible] coagula. Hæc in aqua ophthal-[illegible] dissoluta & oculis admota de-[illegible]ones mirificè compescere & pu-[illegible]s discutere fertur.

Pulvis oculorum maculas tollens.

R. *Corall. rub. in tenuissimum pulverem redact.*
sacchari candi.
Cineris lacertorũ æquales partes.
fiat pulvis oculis inspergendus.

Dentium & gingivæ affectus.

[illegible]ralia in pulverem contrita den-[illegible]mant, & candidos reddunt, si il-[illegible]ricentur. Quinetiam, *Avicen-*[illegible]te: si cava dentium infirmorum [illegible]mpleantur, funditùs eradican-[illegible] corroboratur gingiva. Ulcerib.

 quo-

quoq́ue oris, & gingivis tabeſcenti-
bus conferunt, ſi poſtquam os elu-
tum eſt aquâ aluminosâ, unà cùm pul-
vere roſarum rubrarum gingivæ a-
ſpergantur. Præterea ſanguinem
gingivis manantem cohibent, ſi cum
roſis rubris & antherâ in pulverem
redactis inſpergantur, quemadmo-
dum *Platearius* præcepit. In hunc f-
nem varia dentifriciorum gene-
componuntur.

℞. *Corall. rubrorum*
alborum ana drach. ij.
Cineris nicotianæ
ſtipitum rorismarini
C. C. uſti
Raſuræ eboris ana drach. j.
Rad. ireos.
Aluminis roch.
Maſtichis
Roſar. rubr. an. ſcrup. j.
Moſchi gr. j.
ſilicum albiſſ. combuſt. unc. di-
Mixta redigantur in pulverem.

Quidam loco pulverum ſtylos
candis dentibus adhibent, qui ſic
rantur.

R.

℞. *Corall. rubr.*
alb.
Pumic. præp. an. drach. ij.
C. C. uſti præp. unc. dim.
galliæ moſchat. ſcrup. j.
moſchi
ambræ an. gr. ij.
gummi arab. in aq. roſarum
diſſoluti, & albuminis ovor. q. ſ.
Fiat maſſa, unde formentur ſtyli oblongi.

Ardor linguæ & faucium. Prunella.
AEſtus internus.

Sunt qui in hoc affectu coralia ſucco berberum diſſoluta cum aquæ prunellæ miſcent, & ægrotis gargarizanda præbent. Eadem in aquâ nymphææ vel acetoſæ aut ſucco ſempervivi aſſumpta ardorem quemvis internum reſtinguere dicuntur, hâc de cauſsâ febrib. ſalutaria, ut paulò pòſt oſtendetur. *Albertus Magnus* compertum eſt, inquit, coralia ſanguinis fervorem reſtinguere.

Hæmorrhagia. Sputum ſanguinis.

Non manifeſtâ tantùm vi adſtrin-

gente & exſiccante, ſed etiam abdita coagulandi facultate coralia ſanguinem è naribus aut faucibus erumpẽtem cohibere ſtatuit *Paracelſus*. *Plinius* author eſt, ea ſanguinem reijcientibus & exſcreãtibus mederi. Quidam cenſent, coralia manibus incluſa hæmorrhagiam ſiſtere. *Baſilius Valẽtinus* in curru triumphali antimonij ſcripſit, magiſterium antimonij cum tincturâ coraliorum aſſumptum in omnibus morbis, quibus ſanguis reiectatur, eos ad miraculum leuare. Album coralium, *ait Boëtius*, de collo ſuſpenſum ita ut pectus contingat, hæmorrhagiam ſiſtit, multorum experientia. Ob has vires expetuntur coralia ad *trochiſcos de terrâ ſigillatâ, de coralio, de charabe, & ad diacodium Actuarij*. Offerri autem debent ex aquis vel ſuccis ad affectum præſentem accommodatis. Quòd ſi hæmorrhagia oriatur ex partibus nutritioni dicatis, coralia præparata, vel eorum magiſterium probè edulcatum exhibeatur cum aquâ plantaginis, portulacæ, equiſeti, burſæ pa-

ſæ paſtoris. Vel ut *Platearius* monet, coralia tenuiſſimè puluerata cum ſucco plantaginis ſubigantur, & inde formentur trochiſci paulatim deglutiendi. Si verò ex vitio pectoris malum exiſtat, idem auctor jubet trochiſcos concinnari ex coraliorum puluere & tragacantho in aquâ hordei diſſoluto. Addit hos aliquantulum ore detinendos, & ubi diſſoluti ſunt, deuorandos eſſe. Si quis ſanguinem è naribus manantem ſiſtere cupit, ex eiuſdem auctoris præſcripto, coraliorum puluerem cum ſucco plantaginis bombyce involutum naribus immittat.

Pilulæ ſanguinem ſiſtentes.

R. *Pulveris coralior. drachm.* j
ſucci ſanguinariæ q. ſ.
fiant pilulæ naribus immittendæ.

Potio ad hæmorrhagiam.

R. *Syrupi coraliorum unc.* j
Aquæ folior. querc. unc. ij
ſucc. plantag. drachm. ij
fiat hauſtus frigidè ſumendus.

Benedicti Victorii Fauentini potio contra sputum sanguinis.

℞. succi portulacæ
plantaginis an. unc. j.
Corall. rub. præp. drach. j.
Lapid. hæmatit. pulv. drach. dim.
Misce, fiat haustus.

Eclegma Varandæi hæmoptoicis utile.

℞. Boli armen.
Terræ sigillat.
Coralli utriusq; an. drach. dim.
sacchari rosac. unc. dim.
cum albumine ovi agitentur, & fiat eclegma.

Vnguentum sanguinem sistens.

℞. ol. myrtill. unc. ij.
mastichin. unc. j.
sang. draconis
Cortic. thuris an. drach. j.
Boli armen.
Corall. rubr. an. drach. ij.
Ceræ alb. q. s.
Fiat unguentum, quo frons, aut pectus illiniatur.

Epithema sanguinem sistens.

℞. Pulv. corall. rub. drach. j.

Bol.

Bol. armen.
ſang. draçon. ana drach. dimid.
Aq. plantag. unc. ij
Album ovor. n. j.
F. epithema.

Phthiſis.

Coralia phthiſi reſiſtere *Paracelſus* experientiâ edoctus ait, quòd ſanguinis eruptionem cohibeant, ulcera conſolident, & deſtillationes in pectus illabentes reprimant, ſubſtantiam deniq; corporis inviolatam ſervent. Cum igitur ex Hippocratis decreto ſanguinis ſputo ſputum puris ſuccedat, & humore acri diu multumque ad pulmones defluente eoſque erodente phthiſis oriatur, meritò id pro remedio illius habetur, quod ipſius cauſſam prohibet. Itaq; monet *Paracelſus* ut coraliorum uſus à tabeſcentibus continuetur, donec urina ipſorum non amplius ſpumoſa conſpiciatur. At ſi huic tàm gravi morbo depellendo coralia haud ſufficiunt, *flores ſulphuris corallati* ſuprà deſcripti adhibeantur. Si quis autem nobilius remedium quærit, iſtos flo-

res adiecto ſpiritu terebinthinæ leni calori commiſſos aliquantiſper digerat, donec tinctura proueniat, quæ *balſamum ſulphuris* appellatur. At cordiale ſimul & pectorale optimum comparabis, ſi hâc viâ proceſſeris. Coralia contrita cum ſulphure probè calcinentur, ut ſuprà monitum eſt, & flores ſulphuris minimum ter eleuentur, ut puriſſimi exiſtant.

R. *Horum coraliorum*
florum ſulphuris ana unc. iij

Superfuſo ſpiritu terebinthinę diligenter correcto rubeus color ſpiſſus extrahatur, qui dici meretur *balſamum ſulphuris corallatum.*

Pleuritis.

Petræus cenſet ab ſignaturam coralia pleuritidi conferre. Id adfirmat *Platearius medicus Salernitanus. Quercetanus* quoque illorum mirabiles affectus ſatis prædicare nequit, præſertim ſi talis compoſitio fiat.

R. *ſalis prunellæ drach.* ij
pulv. florum papav. rhæad.
coralior. rubr. ana drach. j.

ſacchari

sacchari violati unc. dimid.
Redigantur in puluerem.

Dosis drachmæ duæ ex aqua papaueris rhæadis vel cardui benedicti.

Experientiâ teste sequens quoque emulsio multis pleuriticis profuit.

R. *Nuc. avellanarum rubr. drachm. iij*
Aquæ papav. rhæad. unc. iij
fiat s. a. emulsio
adde
Coralior. rubrorum præp. drach. j
Mãdib. Lucij piscis drach. dimid.
fiat potio.

Pulvis antipleuriticus.

℞. *Magist. corall. rubr.*
Margarit. ana scrup. j
oculor. cancr.
Mãdibulæ Luciÿ pisc. ana scrup. ij
Mixta redigantur in puluerem.

Cordis affectus. Tremor cordis. Deliquium animi. Virium directio.

Quæcunque remedia adhibentur ad cordis mutandam intemperiem, ea nec nimio æstu incãdescere debẽt, aut frigore torpescere: verùm genuinâ quadam moderatione ac tẽperie

parti

parti huic principi abblandiri debent: quin & putredinem arcere, recreare ſpiritus vitales, ac tenuem calorem cordis excitare, aut tueri, facilem quoq; ſpirationem conciliare debent. Aut hæc auxilia talia ſint, quæ totâ vi Naturæ ſuam operam dicârunt, non à temperie profectâ facultate, ſed ex abditâ vi, ſenſibusque omninò incompertâ. Itaq; coralia cũ tales habeant vires, meritò cæteris cordialibus aut præferuntur, aut præſtantiſſimis æquiparantur. Hanc ob cauſſam concurrunt ad plurimas cõpoſitiones officinis uſitatas, quales ſunt, *ſpecies pro epithemate cordis, ſpecies de hyacintho, de gemmis, diamargariton. Auicenna* coralium, ait, proprietate corroborat cor, quam adjuvat illuminatio, exſiccatio, & ſolidatio cum vi adſtrictoriâ. *Cornelius Agrippa* coralia Veneris imperio, alij Solis poteſtati ſubdita eſſe ob effectus eorum ſolares cenſent. Aduerſus tremorem cordis præcipuè commendatur oleũ coraliorum cũ ſalè ex retorto vaſe deſtillatum, quod ſuprà deſcriptũ fuit.

Sua-

Suavissima est illa confectio *Cratonis* corroborans.

R. *Coralior. rubr. præp. scrup. j.*
Moschi gr. ij
ol. Caryophyll. g. iiij
sacchari albiss. in aquâ rosarum
dissoluti unc. iij. fiant orbiculi.

Egregium cordiale hoc modo cõfici potest: Coralia contrita soluantur aceto suaveolenti, non destillato. Eo percolato rosæ rubræ & Caryophyllei flores perfundãtur ut fiat *acetum corallatũ*, quo ubi opus est, nares, cor & arteriæ irrigandæ sunt, aut linteolum illo madefactum his locis admovendum est.

Tinctura cordialis preciosa.

Coraliorum pulueratorum uncia conteratur cum foliorum auri drachmis duabus per integrum diem, ut fiat pulvis lęvissimus & tactu vix percipiendus. Hic in crucibulo vehementi calcinetur, donec colore fuscus vel purpureus evadat. Postea affuso spiritu salis eliciatur rubicunda tinctura, quàm auri potabilis vicem supplere quidam arbitrantur.

Pul-

Pulvis cordialis preciosus.

℞. *Corall. rub.*

Margarit. ana unc. ij.

Hæc ſuper marmore lævigentur cum aquâ roſarum, vel alia conveniente, & ſiccentur. Rurſus ſuper lapide terantur, paulatim affuſo ſpiritu ſalis, quo aurum fuit ſolutum. Poſteà injectis in matracium ſpiritus vini æthereus ſuperfundatur, ut ſimul circulando aliquantiſper digerantur. Ille deniq; blando calore ad ſiccitatem deſtillando abſtrahendus eſt. Quod in imo manet, in pulverem redigatur.

Boëtius refert, ſe aliquando febri ardente correptum ſex guttis tincturæ coraliorum cum decocto violarū aſſumptis ita refectum fuiſſe, ut natura ipſius ſumto robore morbum facilè ſuperaverit. Ad cordis affectus offerenda ſunt coralia quomodocunq; parata cum aquis cordialibus, meliſſæ, roſarum, violarum, bugloſſæ, boraginis.

Epithema cordiale Guintherii Andernaci.

℞. *Coralii utriusq;*

ſan-

ſantalorum omnium an.ſesquidr.
Croci ſcrup.dimid.
Caphuræ gr.iij.
Aceti unc.dim.
Aq.roſ.unc.iij.
acetoſæ
bugloſſæ an.unc.dim.

Aliud epithema eiuſdem auctoris.

℞. *Corall.rub.ſesquidr.*
ſantal.omnium an.drach.ij.
roſ.rub.
flo.bugloſſ.
borag an.drach.j.
Been albi & rubri an.ſesquidr.

Hæc minutim contuſa & incluſa ſacculo ſerico, & aquâ roſarum, bugloſſæ, boraginis modicè irrigata cordi admoveantur.

Venenum.

Veneni ea natura eſt, ut corpori ingeſtum, aut extrinſecus admotum ad cor nobiliſſimum viſcus penetrare properet, perniciem ejus moliens, cujus ſtatu integro corpus valet, & eo periclitante languet. Quare omnium primò corroborandum eſt, ut

ut hosti suo sufficere possit. Id quod maximè coraliis possumus præstare, quæ non tantum ingens cordi robor addunt, verum etiam veneno vehementèr resistunt. Quod *Orpheus* noster pluribus pronunciavit versibus:

Vulnera quæ fecit per acumina scorpio caudæ,
Lethalesq́ notas serpentū dēte paratas
Coralij virtus sacro medicamine tollit.
idem:
Illa venenatos pellunt è corpore potus.
& in fine:
Disce quod in vino soleāt prodesse bibēti,
Quem pupugit serpēs, vel acuto vipera telo.

Quam ob caussam *Quercetanus* coraliorum tincturam inseruit suę Theriacæ diatessaron regiæ, quæ sic habet:

R. *Tincturæ auri*
Coraliorum
omnium lapid. precios.
viperarum ana unc. j.
nepenthes maioris unc. ij

Dosis est pilula una grani piperis magnitudine.

Para-

Paracelsus in archidoxis suis hoc remediũ commendat.

℞. *Corall. præp. scrup. V.*
Theriacæ unc. dimid.
Radic. lapathij mai. ad pondus omnium.
Alkool vini libr. dimid.

Stent in digestione octo dierum, & destillentur. Dosis à gr. xv. ad scrup. ij.

Pestis.

Inter remedia, quæ hominem à peste defendunt, coralia multum eminent. Ob id nonnullis compositis pesti resistentibus immiscentur, ut *pulveri rubeo Pannonico, pulveri bezoartico Nicolai, electuario de bolo, Electuario Papæ, confectioni de hyacintho, confectioni liberantis & alijs*, Quorum descriptiones in dispensatorio Augustano extãt. Tinctura vel essentia coraliorum contra pestem offertur ex aquâ theriacali, vel aceto alexiterio. Aiunt hominem à pestilenti aëre tutum esse, si quotidiè salis coraliorũ dimidiam drachmam in aquâ idoneâ sumat. Paracelsus hanc potionem in peste laudavit.

R. *liquoris corall. scrup. j.*
ossis de C. C. scrup. dimid.
spodii scrup. dim.
Aquæ bethonicæ q. s.
f. haustus.

Potio sudorifera contra pestem.

R. *Aq. theriacalis unc. j. & dim.*
spir. tartari correcti drach. j.
spir. vitrioli drach. dim.
ol. margar. g. vj.
Coraliorum scrup. j.
terebinthinæ g. v.
bacc. juniperi g. iiij.
Essentiæ chelidoniæ drach. dim.
Aq. radic. tussilag.
Eryngii an. unc. j.
flor. sambuci
Violarum lutear. an. un. dim.
Vini rubri ducissimi unc. ij.

Misceantur & fiat potio, non quidem unâ vice sumenda, sed pro judicio Medici, in duas vel tres partes dividenda.

Potio contra pestem incerti authoris.

R. *liquoris Corall.*

mar-

margarit.an.ſcrup.j.
ol.myrrh.
oſſis de C.C.an.ſcrup.dim.
nuc.moſch.ſtillat.g.v.
Aq.hirundinariæ
bethonicæ an.unc.j.
Miſce, fiat potio.

Flores ſulphuris compoſiti contra peſtem.

R. *Flor.ſulph.lib.dimid.*
Corall.rub. minutiſſ.trit.ſeſquilib.
Vitrioli calcinati unc.iij.
Thuris
Myrrhæ alexand. an.unc.j.
aloës ſucco citrin.unc.j.
maſticis unc.dim.
Croci drach.j.

Omnia contrita & permiſta ſublimentur.

Rotulæ contra peſtem.

R. *Extract. angelicæ ſcrup.j.*
magiſterii corall.
margarit. an ſcrup.dim.
ſacchari in aquâ acetoſæ diſſoluti unc.iij.
Fiant orbiculi.

Contra febrim pestilentem nobilis medicina:

R. *olei succini corallat. g. vij.*
rutæ destillat. g. V.
Spir. sulphuris per campan. g. vij
Aq. Valerianæ unc. ij
Misce, fiat haustus.

Cornu cervi philosophicè præparatum contra pestem:

R. *C. C. philosophicè calcinati unc. ij*
Magisterij corall.
Boli armeni an. drach. j.

Conterantur hæc super marmore in pulverem tenuissimum, qui spiritu vitrioli paulatim irrigetur. Tandem exsiccata formâ quavis figurentur, quemadmodũ pharmacopœi coralia vel cornua cervi pręparãt. Dosis scrupulus dimidius in vehiculo idoneo.

Alia potio contra pestem.

R. *Sal. coralior. drach. dimid.*
Mixturæ simpl. drachm. j.
Aq. Valerianæ unc. ij.
Misce, fiat haustus.

Febris.

Cum febris sit calor præter naturã ex

ex corde per arterias in totum corpus derivatus, eius remedium erit, quicquid contrariâ qualitate corre- ficit, & ſimul eius robur tuetur. Igitur coralia temperie frigida & maximè cordialia meritò in numero medicaminum antipyreticorum ponũtur. In primis autem *tinctura coraliorum cum nitro facta* hîc ex uſu erit. E. g. Coralia cum nitro calcinantur, & ſpiritu guaiaci correcto rubicundus color elicitur, cuius drachma in aqua cichorij, centaurij minoris, cardui benedicti exhibetur.

Potio febrilem æſtum leuans.

R. *Coralior. tritor. unc. ij*
ſucci berberum libram
Spiritus vitriol. unc. ij

Quæ confuſa ſi effervescere incipiunt, ex uno vaſe in aliud fundenda ſunt, donec feruor ceſſet. Poſteà in loco calido conſiſtant 24. horis, vel donec ſolutio ſit perfecta. Filtrentur per chartã bibulam. Hæc cum aquâ fontanâ permiſceantur ad acorem. Poteſt addi ſacchari cochlear unũ &

alterum, ut suavitas saporis concilietur. Crystalli quoq; coraliorum cum nitro suprà descriptæ febribus donandis utiles sunt.

Tartarus corallatus antipyreticus.

R. *Corall. rubr. unc.* iij
Cohob. antimon. lib. j

Coralia tenuissimè trita in dicto antimonij liquore, qui à phlegmate sit liberatus, dissolvantur. Solutioni defæcatæ instilletur oleum tartari, donec præcipitatio cesset. Subtracto liquore pulvis servetur. Dosis scrupulus unus.

Ventriculi imbecillitas, Ardor stomachi, oxyreuma, & alia vitia.

Coralia inter stomachica remedia plurimum eminere præstantissimorum autorum testimonio & experientiâ probatur. *Cardanus* ait: E directo ventriculi suspensus corallus, illum vehementèr confirmat. *Quintherius Andernacus* censet omnibus etiam decoctis stomachicis permiscenda esse coralia, cùm peculiari proprietate ventriculi morbis conferant

rant. *Avicenna* Coralia inquit, omnibus morbis ſtomachi conferunt, etiam extrinſecus eius regioni admota. Et *Galenus* experientiâ edoctus affirmat, coralium è collo ſuſpenſum usque ad os ventriculi hominem liberâſſe grauiſſimo illius dolore affectum, ſed remoto coralio dolorem redijſſe. *Avicenna*: Qui benè valens coralium de collo ſuſpenſum gerit, de dolore ſtomachi ſecurus eſt. Hanc ob cauſam collis puerorum applicatur. *Hieronymus Mercurialis* de morbis puerorum Extrinſecus, ait, utile eſt geſtare collo appenſum corallum rubrum, quem experientia comprobavit ſecretâ qualitate corroborare ventriculum, ſi illum extrinſecus tangat. Vnde non malè faciunt matres, quæ puerorum colla & pectora corallis ornare ſolent. Ob eximiam eorum vim quibuſdam ſtomachicis compoſitionibus inſeruntur, ut *Emplaſtro de cruſta panis*, & quæ ſequuntur.

Pulvis ventriculum roborans.

R. *ſpec. diatrion. ſantal.*

diatragacanth. frigid. an. dr. j.
Rosarum rubrarum
sem. coriandri præp.
Corall rubr. præp. ana scrup. j.
sem. portulacæ scrup. dimid.
sacchar. rosar. tabulat. unc. ij
Permixta redigantur in pulverẽ.

Morsuli contra ardorem stomachi, Finkij.

℞. *Cretæ præp. unc. j.*
oculor. cancr. unc. dimid.
abluantur aq. borraginis & violarum.
Boli armeni scrup. ij
Coral. rubr. scrup. ij
Margarit. præp. scrup. j.
macis torrefact scrup. dimid.
Cinnamom. incis. scrup. j.
sacchari cand. in aq. ros. dissoluti unc. viij. Fiant morsuli.

Vnguentum stomachicum.

℞. *Corall. rubr. præp. drach. dimid.*
ol. nuc. moschat. express. drach. j.
menth. destill. scrup. j.
mastichis q. s.
Redigantur ad formã unguenti.

Dolor

Dolor ventriculi, intestinorum. Dolor colicus. Rugitus, tonitru, murmur ventris.

Coralia pota cum aqua contra torminum mala auxiliari *Plinius* memorat. Cui recentiores quidam assentiuntur, qui in ventris dolore, & rugitu ea adhibenda censent. *Paracelsus* tonitru, ab ipso sic dictum, hoc remedio curavit:

R. *Corall. rub. unc. vj.*
Cineris cumin. roman.
fabarum an. unc. iij.
Alum. præp. ad pondus omnium.
Digerantur in dimidiâ librâ alkohol vini per biduum, deinde exsiccentur.

Item R. *Corall. præp. drach. ij.*
spec. diacym. drach. iiij.
sang. hirci præp. ad pond. omn.
Fiat tragéa sacchcharo permixta.

Vermes intestinorum.

Coralia vermes necare experientia testatur. Ea de caussâ miscentur pulveri contra vermes usitato. Dantur in aqua graminis, vel decocto cornu cervini. Tinctura croaliorum spi-

ritu vitrioli producta, vel ſpiritus vitrioli corallatus, vel butyrum corallorum hîc multum valet.

Pulvis contra vermes Iouberti.

℞. *Corall. rubr.*
Corallinæ
C. C. uſt.
Raſuræ eboris
ſem. caul.
acetoſ.
portulac.
coriand. præp. ana unc. dimid.
Rat. dictamni alb.
filicis maſc. ana drach. ij
ſem. citri drachm. ij
ſant. drach. j.

Puluerata irrigentur aceto acerrimo & in umbra ſiccentur.

Pulvis contra vermes Quercetani.

℞. *Pulueris lumbric. drach. iij.*
Rhabarb.
C. C. præp.
ſpodij
corall. rubr.
ſem. acetoſ. ana ſcrup. j.

coriand.

coriand. præp. ſcrup. ij.
f. pulvis.

Diarrhœa, lienteria, cœliaca affectio, dyſenteria.

Omne ventris profluvium coralia compeſcunt. Quam ob cauſſam inſeruntur *trochiſcis de coralio, de terra ſigillata, de charabe, athanaſiæ magnæ*, & alijs multis. *Avicenna* hæc inteſtinorum ulcera conſolidare teſtatur. In dyſenteriâ præmiſſis mundificationibus & diverſionibus debitis, humore acri & erodente inhibito præbetur magiſterium & tinctura coraliorum, cum ſyrupo granatorum, myrtino, ſymphiti, cum conſerua roſarum, ſucco ribium, berberorum. Efficaciſſimus eſt ſyrupus coraliorum. *Paracelſus* in omnibus conclamatis alvi profluvijs præſentiſſimum dixit eſſe remedium, quod ſequitur.

R. *Flor. centaur. min. unc.* j.
Hyperic. unc. dimid.
Corall. rubr. drach. j.
ſucci papav. alb. q. ſ.
Fiat mixtura. Doſis ſcrup. 4.

Pulvis

Pulvis antidysentericus.

R. *terræ sigill. drach. j.*
Corall. rub. præp. drach. dim.
margarit. præp.
bol. armen. an. scrup. j.
C. C. sine ustione præp. drach. j.
Lap. Bezoar.
Smaragdi præp. an. scrup. dim.
Fiat pulvis.

Pulvis antidysentericus Benedicti Faventini.

R. *Thuris masculi*
masticis an. drach. ij.
bol. armen. drach. j.
Corall. rub.
C. C. ust. an drach. dim.
Lapid. hæmatit. scrup. ij.
Misce, fiat pulvis.

Rotulæ antidysentericæ.

R. *Corall. rub. præp. drach. j.*
Margarit. præp. drach. dim.
spec. rosat. novell.
Rad. tormentill.
bol. armen.
smaragd. præp. an. scrup. dim.

sac-

ſacchari alb. in aq. roſar. diſſoluti unc. ij.

F. rotulæ.

In dyſenteriâ iubet quidam offerri puluerem coraliorum ex ovo ſorbili, vel clyſterem inijci ex pulvere ipſorum & aquâ plantaginis. *Galenus* in ſanguineo fluore coralium uſtum gummi permiſtum cum aquâ frigidâ præbuit. Hîc monendum eſt, ne quis in dyſenteria utatur magiſterio coraliorum, niſi puriſſimè loto, & acrimonia deſtituto. Vbi enim acer & erodens ille ſapor remanet, ab illius uſu malum augetur, & oleum camino additur. In alijs autem affectibus non opus eſt, ut magiſterium tantâ induſtriâ edulcetur, quippe ſal aceti aperiendi vim habens interdum ex uſu eſſe poteſt, quicquid alij nugarum de vi ipſius corrodente garriant.

Hepatis affectus. Fluor hepaticus. Hydrops.

Coralia cùm vi adſtringente valeant, & abditâ poteſtate, ſicuti cordi & ventriculo, ita hepati amica ſint & familiaria, adeò robur ejus tuëtur at-

que

queaugent, ut nullo affectu id impli-
cari patiantur. Itaq; ubi coraliorum
usu jecur firmatum est, neq; hydrops;
neque ulcus, neque fluor hepaticus,
aut aliud malum irruere potest. Spi-
ritus salis quamvis per se sumptus hy-
dropem depellat: si tamen coralium
eo solvatur, vel tinctura ipso elicia-
tur, medicamentum existit, unde
non tantùm hepar ingens robur su-
mit, sed etiam aquosus languor tolli-
tur. Contra imbecillitatem jecoris &
fluorem hepaticum solet offerri co-
raliorum tinctura, aut syrupus, aut ju-
lapium sequens.

R. *Syrupi coral.*
Aq. plantag.
rosar.
eupatorii an. unc. j.

Tragea ad affectus hepatis Quer-
cetani.

R. *Corall. rub.*
spodii
spec. diatragacanth. an. drach. ij.
pulveris hepaticæ
sem. acetos.

por-

portulac.
berberis an.drach.j.
Croci martis optimè præp. drach. ij.& dimid.
Croci ex ol.sulph.parati scrup.ij.
sacchari rosat. q.libuerit.
Misce fiat pulvis. Dosis drach.j.

Tragéa anthydropica Ioannis Poppii.

R. *sal.corall.*
perlar.an.unc.dimid.
Vnicornu veri drach.j.
auri diaphoret.drach.j.
antimonii diaphoret.drach.ij.
Croci drach.j.
ol.cinnamom.
macis an.g.xij.
Misce f.tragea.

De quâ singulis diebus æger drachmam unam sumat.

Pulvis pro epithemate hepatis.

R. *Corall.*
spodii
ros. an.drach.j.
santali rubri, albi, citrini an.unc. dimid.
Camphoræ scrup.j.

Redi-

Redigantur in pulverem, qui cum aqua endiviæ, rosarum, acetosæ, & modico aceti applicandus.

Splenis tumor.

Si Plinio & Dioscoridi & Avicennæ credimus, longo coraliorum usu lien absumitur. Quorum authoritatem sequutus Paracelsus illa splenis mala depellere pronunciavit, quod ignem maximè sustineant. Omnia enim fixa, & ignibus diu repugnantia splenetica esse. Cur autem lienis tumorem discutiant, non aliam causam esse puto, quàm quòd humidum illius siccando absorbeant, & viscus ipsum adstringendo roborent.

Vnguentum ad tumorem lienis Rondeletii.

R. *Coral. rub. ust.*
scoriæ ferri an. sesquidrach.
Ol. nardini
de absinth. an. unc. dim.
sem. agni casti
portulacæ
sem fraxini an. drach. ij.
apii

petro-

petroselini
Cumini aceto macerati ana dr. j.
Ceræ q. s. f. Vnguentum.

anguinis vitia. Sanguis concretus. Cacochymia. Cachexia. Lepra.

Sanguineum colorem, & ramulos enarum instar diffusos Natura prudens coraliis ideò dedisse creditur, uod sanguinis illa vitijs emendandis estinata sunt. Id quidem dictu mirabile est, coralia viribus contrariis rædita, sanguinem profluentem coagulare, & eundem concretum dissoluere posse. Sed hoc non absurdum idebitur cogitanti, unam esse in coaliis potestatem: quâ sanguinis status integer conseruatur, vel amissus ecuperatur. Vnde fit, ut effectus orum contrarij videantur. Coralia lum id efficiunt, simul omnes morbos ex sanguine immundo genitos rohibent. *A Basilio Valentino* proditum est, oleum antimonij cum tincturâ coraliorum sumptum mundare sanguinem, & lepram, omnemque scabiem sanare.

Hoc loco coraliorum tinctura, & syrupus cum vino vel aquâ idone[a] præbeatur.

Pulvis cachecticus Quercetanj.

R. *Limaturæ chalybis præp. unc. j.*
Fæcul. rad. ari. drach. j. & dimia[...]
Ambræ grisea sesquidrach.
Essentiæ corall.
margarit. ana drach. ij.
succini præpar.
Cinnamom. ana scrup. iiij
sacchari q. s. fiat pulvis pala[...]
gratus.

Vteri imbecillitas, suffocatio. Abortus. Monstrum. Fœtus imbecillitas.

Quemadmodum coralia omne[m] sanguinis eruptionem è naribus, e[x] ore, omne etiam alvi profluvium c[o]hibent: sic etiam omnem immod[e]ratum sanguinis menstrui fluore[m] comprimunt. Quinet albam ute[ri] fluxionem, & nullo ordine, nec cert[o] periodo manantem sistunt, & in st[a]tum naturalem reducũt. Vnde etia[m] menses suppressos cõcitare dicuntu[r]

dui

dum uterum & partes principes roborant, sanguinemq; incorruptum tuentur. Eandem ab caussam abortus & monstra prohibent, grauidis auxilio sunt, fœtum uteri reficiunt atque firmant, facilem denique partum præstant. Ea quoque in suffocatione ab utero *Paracelsus* commendavit. In nimio mensium fluore *Platearius præcepit ex* athanasia, puluere coraliorum, & succo plantaginis pessum uterinum fieri: Vel puluerem illorum cum succo plantaginis & bombyce collo uteri inferri. *Serapio*: coralium cum cornu cervi potum in aquâ tepidâ confert fluxioni menstruorum. *Mercurialis* de morbis mulierum contra abortum corallos rubros pulveratos in ouo sorbili præbuit, & hoc unguento ventrem obliniri iussit.

R. *ol. masticis*
myrtill. ana unc. j.
Bol. armen.
Corall. rubr. ana drach. ij.
Misce f. unguentum.

Vteri affectibus præcipuè conducit oleum ſuccini corallatum, ſyrupus & tinctura coraliorum cum liquore cornu cervini, cum aquâ meliſſæ, artemiſiæ. In albo fluore dantur cum aq. tormentillæ, decocto guaiaci & ſimilibus.

Præparatio coraliorum ad menſtruum fluorem cohibendum, Paracelſi.

℞. *Corall. rubr. unc. j.*
ol. myrtill. ſeſquiunc.
olibani unc. X.
ſalis fuſi unc. ii
Mixta calcinentur per horas 12. *igne reverberante. Abluantur aquâ plantaginis.*

Pulvis contra abortum vulgaris.

♃. *Coralli utriusq; præparati*
Margarit. præp. ana ſcrup. j.
Granorum Kermes drach. j.
ſantali rubri drach. dimid.
Caryophyll. ſcrup. j.
Nucis moſchat. ſcrup. ij
Rad. tormentill. drach. dimid.

Fol. aurin. iij.
Manus Christi perlatæ drach. iij
F. pulvis.

Gonorrhœa. Mictio involuntaria.

Eâdem ratione, quâ coralia sanguinis fluxionem sistunt, gonorrhœę, mictui sanguinis, & permictioni involuntariæ medentur. Exhibentur autem in gonorrhœâ Neapolitanâ cum decocto ligni sancti, aliàs cum decocto santalorum, visci querni, cuscutæ, agrimoniæ. Hîc magnam vim habẽt crystalli coraliorum cum saccharo Saturni compositæ.

Electuarium ad permictionem involuntariam Rulandi.

℞. *Mucilaginis sem. cydonior. unc. ij*
Myrobalan. citrin.
oss. dactyl.
corall. rubr. ana drach. ij
sacchari q. s. F. electuarium.

Calculus. Vesicæ mala.

Contra vesicæ & calculorum mala, *inquit Plinius*, coralia in pulve-

rem igne redacta & cum aquâ pota auxiliantur. *Avicenna* urinæ difficultati conferre ait. *Encelius* libro de re metallicâ compertum se habere scribit, quòd coralia rubra adusta maximam vim frangendi calculum habeant. Offeruntur cum aqua saxifragia, & syrupo de althæa Fernelij.

Veneris ignavia.

Coralia Venerem stimulare sunt qui credant. Quamobrem id fiat caussam nullam adferunt. Aiunt autem has illis vires esse, si collo aut brachio adalligata gestentur. Quod si ita se habet, haud scio cur fœminis licentia permittatur coralia collo & brachiis gestandi, cum vel sine illis satis appetentes videantur. Ad hæc in quibusdam locis gestamen illud puellarum tantùm est, & indicium virginitatis. Atqui si libidinem excitat, apud illas præteritæ virginitatis tantummdò monumentum erit, quo rei amissæ memoria conseruatur.

Arthritis. Podagra.

Dum coralia destillationes capitis siccan-

ſiccando abſorbent, & adſtringendo reprimunt, præterea etiam viſcera principalia roborant, & ſanguinem mundant, cauſſa arthritidis & podagræ nulla datur. Ergò coralia inter arthritica numerantur. Ad conſumendas arthriticas fluxiones nihil præſtantius eſſe dicitur eſſentiâ coraliorum cum liquore vel aceto ſuccini ſumpta, vel cum oleo ſuccini corallato. Nonnulli commendant ſpiritum vitrioli corallatum, qui ſic præparatur: Coralia cõtrita cum pari pondere vitrioli permiſta aperto deſtillantur igne. Vnde prouenit ſpiritus rubicundus, cuius decem guttulæ quotidiè in aquâ idoneâ ſumantur, ubi corpus probè purgatum fuerit. Quidam purgato corpore tincturam per complures dies podagricis offerentes, bonam illis valetudinem pollicentur. Tinctura autem illa cæteris præferenda, quæ ſpiritu ſalis, vitrioli, ligni querni, guaiaci extracta eſt. Datur etiam tinctura coraliorum cum ſpiritu vitrioli permiſta.

Alexander Trallianus in arthritide diacorallium per centum dies continuos exhibuit, deinde ad recuperandas vires ægris triginta dierum inducias permisit. Postea rursus illud præbuit diebus centum continuis, & triginta dierum intermissionem fecit. Ultimò nõ quotidiè, sed alternis diebus per centum & sexaginta dies dedit. Ejus descriptio talis est:

℞. *Corall. drach. ij.*
Myrrhæ unc. iij.
Caryophyll. unc. dim.
Rhapontic. unc. j.
Folii unc. dim.
Rad. pæoniæ unc. j.
Aristoloch. long. & rotund. unc. ij

Mixta redigantur in pulverem tenuem. Cujus scrupulus unus tempore matutino horis sex ante prandium offeratur.

Symptomata ex vitriolo assumpto.

Si quis vitriolo incautè sumto erosione intestinorum, vomitu, secessu immoderato, linguæ crassitie & nigredine, difficilique respiratione inquie-

quietatur, coraliorum duas drachmas cum vino bibat. Salubre hoc esse remedium à *Foresto* proditum est.

Vlcera.

Ulceribus inspersus coraliorum pulvis, ea sanare dicitur. *Hollerius* in pudendi ulceribus præstantissimum coraliorum cinerem esse scripsit. *Paracelsus* meminit cujusdam emplastri de corallis, ulceribus conferentis, sed ejus descriptionem silentio prætermisit. Idem auctor ait, hæc ulceribus luis venereæ sanguine manantib. admota saluti esse. Idem sentit *Plinius*, nimirum hæc ulcerum cava explere. Arcanum sive tinctura coraliorum, monente Paracelso, sic offerri debet illis, qui ulceribus antiquis & manantibus affecti sunt: Miscẽda est sesquiuncia tinctura decem unciis aquæ cichorii vel chamædryos. De illâ dimidiam unciam quotidiè æger bibat quinq; horis ante pastum, idq́ue octo diebus continuetur. Ubi largo humore ex ulceribus profuso fluor cessat, & dolor sedatus est, satis bibitum esse intelliges.

Vulnera.

Non tantum ulcera, ſed & vulnera conſolidare coralia creduntur. *Müllerus* in miraculis Chymicis ſequentem pulverem propoſuit, cujus uſu viginti quatuor horis vulnera coaleſcere dicuntur:

R. *Corall. rubr.*
alb.
olibani
myrrhæ
ariſtoloch. rotund.
gall. parv.
baccarum lauri partes æquales.
Terantur in pulverem.

Vnguentum ad vulnera venenata.

R. *ol. carab.*
Terebinth. an. unc. j.
juniperi drach. ij.
ſem. urtic.
Rad. gentian. an. drach. ij.
ol. ſulph. vitriolati ſesquidrach.
Corall. rubr. dr. j. F. vnguentum.

Cicatrices. Caro excreſcens.

Serapio coralia carnem excreſcentem auferre, cicatrices abſtergere & ex-

extenuare tradidit. Idem affirmat *Plinius* & *Dioſcorides*, & *Avicenna*.

Incantamenta. Dæmones. Spectra. Obſeſſi.

Coralia incantamentis reſiſtere, obſeſſos liberare, dæmones & ſpectra fugare poſſe, *Paracelſus* tantùm non jurat. Verùm primi hujus opinionis authores fuerunt, *Zoroaſtes*, *Metrodorus*, *Orpheus*, quorum monumenta *Albertus Magnus* & *Paracelſus* ſcriptis ſuis inſeruerunt. Itaque *Libavius* videtur injuriam feciſſe *Paracelſo*, ſcribens illum ex anicularum circulis hanc doctrinam hauſiſſe. Quanquam autem hæc tanquã vana & ficta multi derideant, tamen vim aliquam coraliis ineſſe contra incantationes experientia teſtis eſt. Memini enim Medicum quendam magni nominis multos morbos à Veneficiis incuſſos ſequenti pulvere profligâſſe.

℞. *Corall. rubr.*
alb.
Dentium hominis mortui an. dr. j.
Herbæ & ſem. anthirryni dr. ij.

Hæc

Hęc mixta in pulverem vertantur.

Ejus particula prunis injecta fumum reddit, quem vel toto corpore, vel parte affectâ excipiant ægri. Idq́; sæpius repetatur, si unâ vice nihil profeceris. *Paracelsus* seqentib. remediis obsessos restitui, incantationes & malos spiritus prohiberi autor est:

℞. *Corall. unc.iij.*
Visci querni
Hyperici an. unc.iiij.
Styracis calamit.
Ladani an. sesquidrach.
Vrinæ destillatæ lib.ij.

Decoquantur clauso vase per diem & noctem, & destillentur.

Aliud.

℞. *Corall. præp. drach.ix.*
Angelicæ drach.xv.
Visci querni sesquidrach.
F. mixtura cum aq. hyperici.

. Fulmina. Typhones. Tempestas. Grando. Sterilitas agrorum.

Orpheus & *Metrodorus* coralia typhonibus resistere, & fulmina declinare prodiderunt. *Albertus Magnus* cora-

coralium gestatum ait tempestatem sedare, & fluviorum pericula propulsare. Hanc ob caussam Jovi olim id sacrum fuisse perhibent. An autem hæc verò sint consentanea, sapientes judicent. Equidem vera esse existimo; si fulmina & tonitrua microcosmi, non autem tela trisulca Jovis hîc intelligantur. Nam coralia tonitru microcosmi lenire jam patet. *Zacharias à Puteo* Medicus Venetus gestatus, inquit, corallus præcipuè cum hydrargyro & hyperico, vel ubicunque positus in domo manes, dæmones, fulmina, ventos fugat. *Albertum Magnum*, quòd scripserit arbores coralio conspersas pomosiores fieri, deridendum proponit *Alardus Amstelrodamus*, qui stultè, inquit, faceret qui super pomiferas arbores vel herbas fabaceas coralia in pulverem redacta aspergeret, pomorum aut fabarum copiam sperans. Eam lucri speciem si quis affectârit, Alberto gratias referat, qui id secretum posteris reliquit. Cæterùm coralia agros fæcundos reddere, & ab illis vermes, locustas,

eru-

erucas, mures arcere, & viatores defendere, vanum est & dictu incredibile, & quod nullâ probatione ostendi possit.

DEO GRATIAS.

~~Johan~~

Joannes Scholdrius
in Chorographia

A O —